

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2020. május 13., szerda

Tartalomjegyzék

2020. évi XXII. törvény	Az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti Partnerségi és Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről	2584
2020. évi XXIII. törvény	A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról	2601
2020. évi XXIV. törvény	Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosításáról	2603
2020. évi XXV. törvény	Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény módosításáról	2611
199/2020. (V. 13.) Korm. rendelet	Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 410/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról	2613
4/2020. (V. 13.) MEKH rendelet	A villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 7/2016. (X. 13.) MEKH rendelet módosításáról	2614
5/2020. (V. 13.) IM rendelet	A cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról	2616
14/2020. (V. 13.) ITM rendelet	A 2021. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről	2617
7/2020. (V. 13.) AB határozat	Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3a) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos, mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításáról	2618
8/2020. (V. 13.) AB határozat	Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 111. § (36) bekezdés „, és 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését” szövegrészének visszaható hatállyal történő megsemmisítéséről és bármely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben való alkalmazhatóságának kizárásáról	2628

II. Törvények

2020. évi XXII. törvény

az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti Partnerségi és Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről*

- 1. §** Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti Partnerségi és Együttműködési Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.
- 3. §** A Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét az 1. melléklet tartalmazza.
- 4. §** (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 2. §, a 3. § és az 1. melléklet a Megállapodás 49. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.
(3) A Megállapodás, valamint a 2. §, a 3. § és az 1. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
- 5. §** Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1. melléklet a 2020. évi XXII. törvényhez

PARTNERSÉGI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS TAGÁLLAMAI, ÉS MÁSRÉSZRŐL A SZINGAPÚRI KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTT

az EURÓPAI UNIÓ, a továbbiakban: az Unió,
és

A BELGA KIRÁLYSÁG,
A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,
A CSEH KÖZTÁRSASÁG,
A DÁN KIRÁLYSÁG,
A NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG
AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,
ÍRORSZÁG,
A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,
A SPANYOL KIRÁLYSÁG,
A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

* A törvényt az Országgyűlés a 2020. május 5-i ülésnapján fogadta el.

A HORVÁT KÖZTÁRSASÁG,
AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,
A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,
A LETT KÖZTÁRSASÁG,
A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,
A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,
MAGYARORSZÁG,
MÁLTAI KÖZTÁRSASÁG,
A HOLLAND KIRÁLYSÁG,
AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,
ROMÁNIA,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,
A FINN KÖZTÁRSASÁG,
A SVÉD KIRÁLYSÁG,
NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerződő felei, a továbbiakban:
a tagállamok,

egyrésről, valamint

A SZINGAPÚRI KÖZTÁRSASÁG,

másrésről,

a továbbiakban együttesen: a Felek,

FIGYELEMBE VÉVE a Felek közt fennálló hagyományos baráti viszonyt, valamint az őket egyesítő szoros történelmi, politikai és gazdasági kapcsolatokat;

MIVEL a Felek különös jelentőséget tulajdonítanak egymáshoz fűződő kapcsolatuk átfogó jellegének,

MIVEL a Felek úgy vélik, hogy e megállapodás a köztük fennálló szélesebb, szilárd kapcsolat részét képezi, amely azon megállapodásokon keresztül áll fenn köztük, amelyeknek a Felek együttesen részes felei;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE a Feleknek az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában és más olyan alkalmazandó nemzetközi emberi jogi dokumentumban lefektetett demokratikus alapelvek és emberi jogok, valamint a jogállamiság és a jó kormányzás alapelvei iránti erős elkötelezettségét; amelynek a Felek szerződő felei;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket a jogállamiság és a felelős kormányzás elvének tiszteletben tartása iránt, valamint népeik gazdasági és társadalmi fejlődésének támogatására irányuló szándékukat, figyelembe véve a fenntartható fejlődés elveit és a környezetvédelem szükségességét;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE a nemzetközi stabilitás, jogérvényesülés és biztonság tekintetében folytatott együttműködés fokozására irányuló szándékukat, mely alapvető előfeltétele a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés előmozdításának, a szegénység felszámolásának és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) millenniumi fejlesztési céljai megvalósításának;

KIFEJEZVE teljes elkötelezettségüket a terrorizmus valamennyi formája elleni küzdelem, valamint a terrorizmus megsemmisítését biztosító hatékony nemzetközi jogi eszközök létrehozása iránt az ENSZ Biztonsági Tanácsának (ENSZ BT) vonatkozó eszközei, különösen az 1373. sz. ENSZ BT-határozat szerint;

MIVEL az Unió 2001-ben elfogadta a terrorizmus elleni küzdelemről szóló átfogó uniós cselekvési tervet, amelyet 2004-ben frissített és ebből következően széles körű intézkedéseket hozott; a madridi merényletek nyomán az Európai Tanács 2004. március 25-én fontos nyilatkozatot bocsátott ki a terrorizmus elleni küzdelemről; az Unió emellett 2005 decemberében terrorizmusellenes stratégiát fogadott el;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE, hogy az egész nemzetközi közösséget érintő legsúlyosabb bűncselekmények nem maradhatnak büntetlenül, és az ellenük való hatékony eljárást nemzeti szinten hozott intézkedésekkel és a nemzetközi együttműködés fokozásával kell biztosítani;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság tisztességes és független működése jelentős előrelépésnek minősül a béke és a nemzetközi igazságszolgáltatás vonatkozásában;

MIVEL az Európai Tanács megállapította, hogy a tömegpusztító fegyvereknek és azok hordozóeszközeinek az elterjedése súlyos fenyegetést jelent a nemzetközi stabilitásra és biztonságra nézve, és 2003. december 12-én elfogadta a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégiát; az Európai Unió Tanácsa még 2003. november 17-én uniós politikát fogadott el a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására vonatkozó politikának az Unió harmadik országokkal fenntartott kapcsolataiba való beillesztéséről; az 1540. sz. ENSZ BT-határozat konszenzusos elfogadása alátámasztja az egész nemzetközi közösség a tömegpusztító fegyvereknek és azok hordozóeszközeinek az elterjedése elleni küzdelemmel kapcsolatos elkötelezettségét. Ezen elkötelezettségét a nemzetközi közösség az 1673. és 1810. sz. ENSZ BT-határozat elfogadásával megerősítette;

MIVEL az Európai Tanács kifejezte azon véleményét, mely szerint a kézi lőfegyverek és a könnyűfegyverek (SALW) egyre növekvő fenyegetést jelentenek a békére, a biztonságra és a fejlődésre nézve, és 2005. december 16-án elfogadta a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégiát. E stratégiában az Európai Tanács hangsúlyozta az átfogó és következetes biztonság- és fejlődéspolitikai megközelítés szükségességét;

FELISMERVE az Európai Gazdasági Közösség, valamint Indonézia, Malajzia, a Fülöp-szigetek, Szingapúr és Thaiföld – a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének (ASEAN) tagországai – között létrejött, 1980. március 7-i együttműködési megállapodás és a későbbi csatlakozási jegyzőkönyvek fontosságát;

FELISMERVE a Felek közötti kapcsolatok erősítésének fontosságát az együttműködés fokozása céljából, valamint felismerve közös szándékukat aziránt, hogy a közös érdekű területeken fenntartott kapcsolataikat az egyenlőség, a természeti környezet tiszteletben tartása és kölcsönös előnyök biztosítása alapján szilárdítsák meg, mélyítsék el és diverzifikálják;

MEGERŐSÍTVE szándékukat, hogy a regionális keretek között vállalt tevékenységekkel teljes összhangban fokozzák az Unió és a Szingapúri Köztársaság közötti, közös értékeken és kölcsönös előnyökön alapuló együttműködést;

MEGERŐSÍTVE szándékukat, hogy az egyenlőség, egymás kulturális és politikai normáinak tiszteletben tartása, valamint az eltérő vélemények elfogadása alapján fokozzák az Ázsia és Európa közötti megértést;

MEGERŐSÍTVE szándékukat, hogy szabadkereskedelmi megállapodás megkötése révén megerősítik a kereskedelmi kapcsolatokat;

MEGÁLLAPÍTVA, hogy az e megállapodásnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik része V. címének hatálya alá tartozó rendelkezései az Egyesült Királyságot és Írországot különálló szerződő felekként, és nem az Unió részeként kötelezik, feltéve, hogy az Unió és az Egyesült Királyság és/vagy Írország nem értesítette együttesen a Szingapúri Köztársaságot arról, hogy a rendelkezések az Egyesült Királyságot és Írországot az Unió részeként kötelezik a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló térség vonatkozásában az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyvnek megfelelően. Amennyiben az említett rendelkezések az Egyesült Királyságra és/vagy Írországra mint az Unió részeire nézve – a 21. jegyzőkönyv 4a. cikkének megfelelően – többé nem kötelezőek, az Európai Unió az Egyesült Királysággal és/vagy Írországgal közösen haladéktalanul értesíti Szingapúrt a két tagállam helyzetében bekövetkezett változásról, és ez esetben a megállapodás rendelkezései e két tagállamot saját jogán kötelezik. Ugyanezen rendelkezések vonatkoznak Dániára az említett szerződésekhez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyvnek megfelelően,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

I. CÍM

JELLEG ÉS HATÁLY

1. CIKK

Általános elvek

- (1) A Felek bel- és külpolitikájának alapja az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, valamint a Felekre alkalmazandó egyéb nemzetközi emberi jogi dokumentumokban – amelyeknek a Felek szerződő felei – megállapított demokratikus alapelvek, a jogállamiság és az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása, és amely e megállapodás lényegi elemét képezi.

- (2) A Felek megerősítik, hogy tiszteletben tartják az Egyesült Nemzetek Alapokmányában (az ENSZ alapokmánya) megfogalmazott közös értékeiket.
- (3) A Felek megerősítik elkötelezettségüket a fenntartható fejlődés támogatása, az éghajlatváltozás és a globalizáció által támasztott kihívások elleni küzdelemben folytatott együttműködés, valamint a millenniumi fejlesztési célok megvalósításához való hozzájárulás iránt.
- (4) A Felek megerősítik elkötelezettségüket a felelős kormányzás és a jogállamiság – ezen belül a bíróságok függetlenségének – elve, valamint a korrupció elleni küzdelem mellett.
- (5) A Felek az e megállapodás szerinti együttműködést saját törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseikkel összhangban folytatják.

2. CIKK

Az együttműködés célkitűzései

A Felek vállalják, hogy kétoldalú kapcsolatuk megerősítése érdekében a közös érdekű területeken átfogó párbeszédet folytatnak egymással, és támogatják a további együttműködést. Erőfeszítéseik különösen a következőkre irányulnak:

- a) együttműködés kialakítása valamennyi megfelelő regionális és nemzetközi fórumon és szervezetben;
- b) együttműködés kialakítása a terrorizmus és a több államot érintő bűncselekmények elleni küzdelem terén;
- c) együttműködés kialakítása a nemzetközi közösséget érintő legsúlyosabb bűncselekmények elleni küzdelem terén;
- d) együttműködés kialakítása a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközeik elterjedése, valamint a kézi- és könnyűfegyverek tiltott felhalmozásának és kereskedelmének minden formája ellen;
- e) a Felek közötti kereskedelem kölcsönösen előnyös bővítésének és fejlesztésének támogatása, valamint az ehhez szükséges feltételek biztosítása;
- f) együttműködés kialakítása a kereskedelemmel és a beruházásokkal kapcsolatos valamennyi közös érdekű területen annak érdekében, hogy a jelenlegi és jövőbeni regionális EU–ASEAN kezdeményezésekkel összhangban, illetve azokat kiegészítve elősegítsék a kereskedelmi forgalmat és a beruházásokat, és elhárítsák, illetve megszüntessék a kereskedelem és a beruházások akadályait;
- g) együttműködés kialakítása a jogérvényesülés, a szabadság és a biztonság terén, beleértve a jogállamiságot és a jogi együttműködést, az adatvédelmet, a migrációt, valamint az embercsempészet és emberkereskedelem, a nemzetközi szervezett bűnözés, a pénzmosás és a tiltott kábítószer elleni küzdelmet;
- h) együttműködés kialakítása valamennyi egyéb közös érdekű ágazatban, különösen a vámügy, a makrogazdasági politika és pénzügyi intézmények, az adózás, az iparpolitika és a kis- és középvállalkozások (kkv-k), az információs társadalom, a tudomány és technológia, az energiaügy, a közlekedés, az oktatás és kultúra, a környezetvédelem és természeti erőforrások, az egészségügy, valamint a statisztika területén;
- i) a Szingapúri Köztársaság meglévő részvételének fokozása és jövőbeni részvételének ösztönzése az Ázsiára kiterjedő uniós együttműködési programokban;
- j) a Felek szerepének erősítése és egymásról alkotott képének javítása egymás régióiban;
- k) rendszeres párbeszéd kialakítása egymás társadalmi kölcsönös megértésének fokozása, valamint a különböző kulturális, vallási és társadalmi nézetek tudatosítása céljából Ázsiában és Európában egyaránt.

II. CÍM

KÉTOLDALÚ, REGIONÁLIS ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

3. CIKK

Együttműködés a regionális és nemzetközi szervezetekben

- (1) A Felek vállalják, hogy együttműködnek és véleményt cserélnek egymással a regionális és nemzetközi fórumokon és szervezetekben, például az Egyesült Nemzetek Szervezete, az ASEAN–EU párbeszéd, az ASEAN regionális fórum, az Ázsia–Európa találkozó (ASEM) és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretében, amennyiben a Felek megállapodásra jutnak arról, hogy az ilyen véleménycseré és együttműködés kölcsönösen előnyös.
- (2) A Felek megállapodnak továbbá abban, hogy e területeken szemináriumok, konferenciák szervezésén és egyéb kapcsolódó tevékenységeken keresztül fokozzák az agytrösztök, tudósok, nem kormányzati szervezetek és a média közötti együttműködést, feltéve, hogy az ilyen együttműködés a Felek kölcsönös hozzájárulásán alapul.

4. CIKK**Regionális és kétoldalú együttműködés**

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy a párbeszéd és együttműködés e megállapodás hatálya alá tartozó valamennyi területén a kapcsolódó tevékenységeket kétoldalú vagy regionális keretek között, illetve e keret vegyes alkalmazása révén hajtják végre, miközben megfelelő hangsúlyt kapnak a kétoldalú együttműködésben érintett ügyek. A megfelelő keret kiválasztásakor a Felek törekedni fognak az uniós és ASEAN-partnerekre gyakorolt lehető legnagyobb hatás elérésére és e partnerek részvételének megerősítésére, miközben – a politikai és intézményi megvalósíthatóság figyelembevételével – a lehető legjobban kihasználják a rendelkezésre álló erőforrásokat, és biztosítják az uniós és ASEAN-partnerek részvételével zajló egyéb tevékenységekkel való összhangot.
- (2) A Felek saját pénzügyi eljárásaiknak és forrásaiknak megfelelően adott esetben kiterjeszthetik a pénzügyi támogatást a megállapodás hatálya alá tartozó vagy ahhoz kapcsolódó területeken folytatott együttműködési tevékenységekre. Ez az együttműködés többek között magában foglalhatja képzési programok, munkaértekezletek és szemináriumok megrendezését, szakértők cseréjét, tanulmányok készítését és a Felek által megállapított egyéb tevékenységeket.

*III. CÍM**EGYÜTTMŰKÖDÉS A NEMZETKÖZI STABILITÁS,
A JOGÉRVÉNYESÜLÉS, A BIZTONSÁG ÉS A FEJLŐDÉS TEKINTETÉBEN***5. CIKK****Együttműködés a terrorizmus elleni küzdelemben**

A Felek újlag megerősítik a terrorizmus elleni küzdelem jelentőségét a jogállamiságnak, valamint az ENSZ alapokmánya, a vonatkozó ENSZ BT-határozatok, és a nemzetközi jog – beleértve az alkalmazandó emberi jogi, menekültügyi és nemzetközi humanitárius jogi dokumentumokat – szerinti kötelezettségeiknek megfelelően. Ennek keretén belül és figyelembe véve az ENSZ Közgyűlésének 2006. szeptember 8-i 60/288 határozatában foglalt globális terrorellenes stratégiát, valamint a terrorizmus elleni küzdelemben folytatott együttműködésről szóló, 2003. január 28-i EU–ASEAN közös nyilatkozatot, a Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a terrorizmus megelőzése és visszaszorítása terén, különösen a következők révén:

- a) az 1373. sz. ENSZ BT-határozat és más alkalmazandó ENSZ-határozatok, nemzetközi egyezmények és eszközök teljes körű alkalmazása;
- b) a terrorista csoportokról és támogató hálózataikról folytatott információcsere, az alkalmazandó nemzetközi és nemzeti jognak megfelelően;
- c) a terrorizmus elleni küzdelemben alkalmazott eszközökkel és módszerekkel – így a technikai területekkel és a képzéssel – kapcsolatos vélemények cseréje, valamint a terrorizmus megelőzése tekintetében folytatott tapasztalatcsere;
- d) a terrorizmus elleni küzdelemről szóló nemzetközi egyetértés és a kapcsolódó jogszabályi keretek elmélyítése érdekében folytatott együttműködés, valamint a terrorizmus elleni hatályos ENSZ-eszközök kiegészítése érdekében a nemzetközi terrorizmus elleni átfogó egyezményről szóló megállapodás mielőbbi kidolgozása;
- e) az ENSZ terrorizmus elleni globális stratégiájának hatékony végrehajtása érdekében az ENSZ-tagállamok közötti együttműködés valamennyi megfelelő eszközzel történő ösztönzése;
- f) a bevált módszerek cseréje az emberi jogok védelme terén a terrorizmus elleni küzdelemben.

A Felek megállapodnak abban, hogy az e cikk szerinti együttműködést saját törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseik szerint folytatják.

6. CIKK**Nemzetközi kötelezettségek végrehajtása a nemzetközi közösséget érintő súlyos bűncselekmények büntetésének alkalmazásában**

- (1) A Felek újlag megerősítik, hogy az egész nemzetközi közösséget érintő legsúlyosabb bűncselekmények nem maradhatnak büntetlenül, az ellenük való hatékony eljárást nemzeti szinten hozott intézkedésekkel és meglévő nemzetközi kötelezettségeiknek megfelelően biztosítani kell, az e célra létrehozott nemzetközi bíróságokkal folytatott együttműködés révén.
- (2) A Felek úgy vélik, hogy az ilyen bíróságok létrehozása és eredményes működése jelentős előrelépésnek minősül a nemzetközi béke és jogérvényesülés vonatkozásában. A Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek

a saját nemzetközi kötelezettségeik végrehajtásához és teljesítéséhez szükséges jogi kiigazításokra vonatkozó tapasztalatok és technikai szakértelem megosztásában.

- (3) A Felek elismerik a Nemzetközi Büntetőbíróság jelentőségét a büntetlenség elleni küzdelemmel összefüggésben, és megállapodnak abban, hogy párbeszédet folytatnak annak tisztességes és független működéséről.

7. CIKK

A tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelem

- (1) A Felek úgy vélik, hogy a nemzetközi stabilitást és biztonságot veszélyeztető tényezők közül az egyik legfenyegetőbb a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök állami és nem állami szereplők körében való elterjedése.
- (2) A Felek ezért megállapodnak abban, hogy együttműködnek és hozzájárulnak a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök elterjedésének megakadályozásához a leszerelésről és az elterjedés megakadályozásáról szóló nemzetközi szerződések, megállapodások és más alkalmazandó ENSZ-határozatok és nemzetközi jogi dokumentumok – amelyeknek a Felek szerződő felei – szerint fennálló kötelezettségeik teljes körű betartásával és nemzeti szintű végrehajtásával. A Felek megállapodnak abban, hogy e rendelkezés e megállapodás lényegi elemét képezi.
- (3) A Felek továbbá megállapodnak abban, hogy együttműködnek, és hozzájárulnak a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök elterjedése elleni küzdelemhez a következők révén:
 - a) a Felek lépéseket tesznek a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó valamennyi egyéb nemzetközi jogi eszköz aláírására, megerősítésére, illetve az azokhoz történő csatlakozásra és azok teljes körű végrehajtására adott esetben; és
 - b) hatékony nemzeti export-ellenőrzési rendszert hoznak létre, amely ellenőrzi a tömegpusztító fegyverekkel kapcsolatos áruk exportját és tranzitját, beleértve a kettős felhasználású áruk/technológiák esetében a tömegpusztító fegyverként való végfelhasználás ellenőrzését, valamint a jogi vagy adminisztratív végrehajtás hatékony eszközeit, többek között hatékony szankciók és megelőző intézkedések kilátásba helyezését az exportellenőrzés megsértése esetére.
- (4) Az együttműködés részeként a Felek megállapodnak abban, hogy rendszeres párbeszédet folytatnak a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásához kapcsolódó kérdésekről. E párbeszédre regionális szinten kerülhet sor.

8. CIKK

Kézi- és könnyűfegyverek

- (1) A Felek elismerik, hogy a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott gyártása, szállítása és forgalmazása, továbbá túlzott felhalmozása és ellenőrizetlen elterjedése továbbra is komoly fenyegetést jelentenek a békére és a nemzetközi biztonságra.
- (2) A Felek megállapodnak abban, hogy betartják és teljes mértékben végrehajtják a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelmének kezelésével kapcsolatban a nemzetközi megállapodások (amelyeknek a Felek szerződő felei) és az ENSZ BT-határozatok alapján rájuk háruló kötelezettségeket, valamint az e területen alkalmazandó más nemzetközi jogi eszközök – köztük a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési program – keretében vállalt kötelezettségeiket.
- (3) A Felek vállalják, hogy globális, regionális, szubregionális és nemzeti szinten együttműködnek a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelme elleni küzdelemben és biztosítják az e téren tett erőfeszítéseik összehangoltságát, egymást kiegészítő és erősítő jellegét nemzetközi kötelezettségeiknek megfelelően, továbbá megállapodnak abban, hogy rendszeres politikai párbeszédet alakítanak ki, amely kiegészíti és megszilárdítja e kötelezettségvállalást.

IV. CÍM

KERESKEDELMI ÉS BERUHÁZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

9. CIKK

Általános elvek

- (1) A Felek párbeszédet indítanak a kétoldalú és többoldalú kereskedelemről és a kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekről a multilaterális kereskedelmi rendszer és a Felek közötti kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok megerősítése és fejlesztése céljából.

- (2) E célból a Felek többek között a szabadkereskedelmi megállapodás révén hatályba léptetik a kereskedelem és beruházások terén folytatott kölcsönös együttműködésüket. A fent említett megállapodás olyan egyedi megállapodásnak minősül, amely hatályba lépteti e megállapodás kereskedelmi rendelkezéseit és amely az átfogó kétoldalú kapcsolatok és a közös intézményi keret részét képezi, a 43. cikk (3) bekezdésében említettek szerint.
- (3) A Felek fejleszthetik kereskedelmi és beruházási kapcsolataikat, egyebek mellett a 10–16. cikkben említett alábbi területeken.

10. CIKK

Egészségügyi és növény-egészségügyi (SPS) kérdések

A Felek különösen a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó, 1994. április 15-i Marrakeshi Egyezmény 1A. mellékletében foglalt, az állat- és növény-egészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló megállapodás keretében megvitatják a jogalkotási, tanúsítási és ellenőrzési eljárásokat, és információcserét folytatnak azokkal kapcsolatban.

Az együttműködés magában foglalhatja a következőket:

- a) a Felek által felvetett kétoldalú állat- és növény-egészségügyi problémák megoldása;
- b) információcsere állat- és növény-egészségügyi kérdésekről;
- c) a meglévő nemzetközi szabványok alkalmazásának előmozdítása; és
- d) a szabványokkal, valamint a tesztelési és tanúsítási eljárásokkal kapcsolatos bevált módszerekről folyó párbeszédre irányuló mechanizmus kialakítása, továbbá az ezek egyenértékűségére vonatkozó regionális vagy nemzeti szabványok értékelése.

11. CIKK

A kereskedelem technikai akadályaival kapcsolatos kérdések

A Felek támogatják a nemzetközi szabványok alkalmazását, együttműködnek és információkat cserélnek egymással a szabványokkal, megfelelésértékelési eljárásokkal és műszaki előírásokkal kapcsolatban, különösen a kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-megállapodás keretében.

12. CIKK

Vámok

- (1) A Felek tapasztalatot cserélnek egymással a behozatal, a kivitel és az egyéb vámeljárások egyszerűsítéséről, a vámügyi és kereskedelmi szabályozások átláthatóságáról, a vámegyüttműködés és hatékony segítségnyújtási mechanizmusok kialakításáról, valamint megvizsgálják az ezekkel kapcsolatos lehetőségeket annak érdekében, hogy közelítsék nézeteiket és közös fellépést dolgozzanak ki a vonatkozó nemzetközi kezdeményezések keretében, többek között a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése tekintetében is.
- (2) A Felek különös figyelmet fordítanak a nemzetközi kereskedelem biztonsági és védelmi dimenziójának fokozására, a kereskedelem megkönnyítése, illetve a csalás és szabálytalanságok elleni küzdelem közötti kiegyensúlyozott megközelítés biztosítására.

13. CIKK

Beruházás

A Felek a beruházásokkal kapcsolatos összhang és együttműködés fokozására, az igazgatási mechanizmusoknak a beruházások áramlásának elősegítése érdekében történő beható vizsgálatára, valamint a befektetők számára stabil, átlátható, nyitott és megkülönböztetésmentes szabályok kialakítására irányuló következetes párbeszéd révén ösztönözhetik a kölcsönös beruházásokhoz szükséges vonzó és stabil környezet létrehozását.

14. CIKK

Versenypolitika

A Felek ösztönözhetik a versenyjogi szabályok hatékony létrehozását és fenntartását, valamint az információterjesztést annak érdekében, hogy a másik Fél piacain működő vállalkozások számára előmozdítsák az átláthatóságot és a jobbiztonságot.

15. CIKK**Szolgáltatások**

A Felek következetes párbeszédet alakíthatnak ki mindenekelőtt azzal a céllal, hogy információkat cseréljenek egymás szabályozási környezetéről, elősegítsék az egymás piacaira való bejutást, valamint a tőkéhez és a technológiához való hozzájutást, továbbá ösztönözzék a szolgáltatások kereskedelmét mindkét régió között és harmadik országok piacain.

16. CIKK**A szellemi tulajdon védelme**

A Felek fontosságot tulajdonítanak a szellemi tulajdon-jogoknak, elismerve azok növekvő jelentőségét az innovatív termékek, szolgáltatások és technológiák megteremtésére vonatkozóan országaikban, és megállapodnak abban, hogy folytatják a kölcsönösen elfogadott tevékenységekre és projektekre vonatkozó együttműködést és a nem bizalmas információk cseréjét azzal a céllal, hogy előmozdítsák, megvédjék és érvényesítsék e jogokat, azok hatékony és eredményes vámügyi érvényesítését is ideértve.

*V. CÍM**EGYÜTTMŰKÖDÉS A JOGÉRVÉNYESÜLÉS, A SZABADSÁG ÉS A BIZTONSÁG TERÉN***17. CIKK****Jogállamiság és jogi együttműködés**

- (1) A Felek a jogérvényesülés, a szabadság és a biztonság területén folytatott együttműködésük során különös jelentőséget tulajdonítanak a jogállamiság támogatásának és az intézmények minden szinten történő megerősítésének, különösen a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás terén.
- (2) A Felek közötti együttműködés továbbá magában foglalja a jogrendszerekről és a jogalkotásról folytatott kölcsönös információcserét.

18. CIKK**Adatvédelem**

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy párbeszédet alakítanak ki a személyes adatok fokozottabb védelme érdekében, az olyan legjobb nemzetközi alapelvekre és gyakorlatokra hivatkozva, mint amelyeket a számítógépesített személyes adatfájlok szabályozására vonatkozó ENSZ-iránymutatás (az ENSZ-közyűlés 1990. december 14-i 45/95. sz. határozata) is tartalmaz.
- (2) A személyes adatok védelmével kapcsolatos együttműködés magában foglalhatja többek között az információ és a szakmai ismeretek cseréjét.

19. CIKK**Migráció**

- (1) A Felek újólag megerősítik a területeik közötti migráció közös kezelésének fontosságát.
- (2) A Felek párbeszédre irányuló mechanizmust hoznak létre a migrációval kapcsolatos kérdésekben, ideértve a jogszerű és az illegális migrációt, az embercsempészetet és emberkereskedelmet, valamint a rászorultak számára biztosított nemzetközi védelemhez kapcsolódó kérdéseket. Az ilyen párbeszédnek kölcsönösen elfogadott napirenden, feltételeken és kérdéseken kell alapulnia.
- (3) A Felek, amennyiben megfelelőnek tartják, belefoglalhatják a gazdasági és társadalmi fejlődésére vonatkozó nemzeti stratégiájukba a migrációval kapcsolatos szempontokat a migránsok származási, tranzit- és/vagy célszásaiként betöltött szemszögükből.
- (4) A Felek közötti együttműködésnek a Felek közötti kölcsönös konzultáció alapján végzett konkrét igényfelmérésen kell alapulnia. A Felek megállapodnak abban, hogy az e cikk szerinti együttműködést uniós, valamint saját törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseik szerint folytatják. Az együttműködés különösen a következőkre összpontosulhat:
 - a) a migrációs jelenség előidéző okai;
 - b) a Felek nemzetközi jog szerinti kötelezettségeinek kialakítása és végrehajtása migrációs kérdésekben, a rászorultak számára biztosított nemzetközi védelemre kiterjedően is;

- c) a befogadásra vonatkozó szabályok, valamint a befogadott személyek jogai és jogállása, méltányos bánásmód, oktatás, képzés, az adott ország területén jogszerűen tartózkodó más állampolgárságú személyek beilleszkedése, a rasszizmussal és az idegengyűlölettel szembeni intézkedések;
 - d) az illegális bevándorlással, a migránsok csempészésével és az emberkereskedelemmel szembeni hatékony és megelőző politika kidolgozása, ideértve az embercsempész- és emberkereskedő-hálózatok felszámolásának különböző módjait, valamint az emberkereskedelem áldozatainak védelmét;
 - e) valamely ország területén jogellenesen tartózkodó személyek emberséges és tisztességes körülmények között történő visszautaztatása, beleértve az önkéntes visszatérés támogatását;
 - f) a vízumokkal és az úti okmányok biztonságával kapcsolatban közös érdekűnek tartott kérdések;
 - g) a határellenőrzéssel kapcsolatban közös érdekűnek tartott kérdések.
- (5) Az illegális bevándorlás megakadályozására és ellenőrzésére vonatkozó együttműködés keretében a Felek továbbá a következőkben állapodnak meg:
- a) a Szingapúri Köztársaság valamennyi állampolgárát, akik valamely tagállam területén illegálisan tartózkodnak, ez utóbbi kérésére további formások nélkül visszafogadja, amint megállapították azok állampolgárságát; és
 - b) minden egyes tagállam valamennyi állampolgárát, akik a Szingapúri Köztársaság területén illegálisan tartózkodnak, ez utóbbi kérésére további formások nélkül visszafogadja, amint megállapították azok állampolgárságát.

A tagállamok és a Szingapúri Köztársaság megfelelő azonosító dokumentumokat szolgáltat állampolgárai számára az ilyen esetekben. Amennyiben a visszafogadandó személy nem rendelkezik semmiféle okmánnyal vagy állampolgárságának egyéb bizonyítékával, úgy annak a Félnek az illetékes diplomáciai vagy konzuli képviselői, amely a személyt visszafogadja (legyen akár az érintett tagállam, akár a Szingapúri Köztársaság), a másik Fél (legyen akár a Szingapúri Köztársaság, akár az érintett tagállam) kérésére meghallgatják a visszafogadandó személyt állampolgársága megállapítása céljából.

- (6) A Felek megállapodnak arról, hogy kérésre tárgyalásokat folytatnak az Unió és a Szingapúri Köztársaság között a Szingapúri Köztársaság és a tagállamok állampolgárainak, más országok állampolgárainak és hontalan személyeknek a visszafogadásáról kötendő megállapodás céljából.

20. CIKK

A szervezett bűnözés elleni küzdelem

A Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelemben. Ezen együttműködés célja különösen az olyan vonatkozó nemzetközi normák és jogi eszközök végrehajtása és adott esetben előmozdítása, mint a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény és az ENSZ korrupció elleni egyezménye.

21. CIKK

Együttműködés a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem terén

- (1) A Felek – a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) vonatkozó ajánlásának megfelelően – megállapodnak abban, hogy fel kell lépniük és együtt kell működniük annak megelőzésében, hogy pénzügyi rendszereiket jogellenes célokra lehessen használni.
- (2) A Felek szakmai ismereteket cserélnek olyan területeken, mint például a szabályozások fejlesztése és végrehajtása, valamint a megfelelő normák és mechanizmusok hatékony működése.
- (3) Az együttműködés a lehető legnagyobb mértékben lehetővé teszi különösen az e területen tevékenykedő nemzetközi szervezetek, például az FATF által elfogadottakkal egyenértékű, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre vonatkozó megfelelő előírások elfogadásával kapcsolatos információk és szakmai ismeretek cseréjét.

22. CIKK

Együttműködés a tiltott kábítószeres elleni küzdelem terén

- (1) A Felek együttműködnek egymással annak érdekében, hogy az illetékes – így adott esetben az egészségügy, az igazságügy, a belügy és a vámügy területén működő – hatóságok közötti hatékony koordináción keresztül kiegyensúlyozott megközelítést alkalmazzanak azzal a céllal, hogy csökkenjen a tiltott kábítószeres kínálata, kereskedelme és kereslete, valamint a kábítószer-használatnak a kábítószer-fogyasztókra és a társadalom egészére

gyakorolt káros hatása. A Felek abban is együttműködnek, hogy biztosítsák a prekursorok eltérítésének hatékony megelőzését.

- (2) A Felek megállapodnak az együttműködés módjaiban, amelyekkel ezek a célkitűzések megvalósíthatók. A fellépéseknek azokon a közösen elfogadott elveken kell alapulniuk, amelyek összhangban állnak a vonatkozó nemzetközi egyezményekkel, az ENSZ Közgyűlésének 1998. júniusi, a kábítószerrel foglalkozó különleges ülészakán elfogadott, a kábítószer-fogyasztás csökkentésével kapcsolatos iránymutatásokról szóló politikai nyilatkozatával és külön nyilatkozatával, valamint az ENSZ kábítószer-bizottságának 2009. márciusi 52. ülészakán elfogadott, a világ kábítószer-problémájának megoldására irányuló egységes és kiegyensúlyozott stratégia érdekében folytatott nemzetközi együttműködésről szóló politikai nyilatkozatával és cselekvési tervével.
- (3) A Felek szakmai ismereteket cserélnek olyan területeken, mint például a nemzeti jogszabályok és politikák megszövegezése, nemzeti intézmények és tájékoztatóközpontok létesítése, a személyi állomány képzése, a kábítószerrel kapcsolatos kutatás, valamint a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott előállításához használt prekursorok eltérítésének megelőzése.

VI. CÍM

EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁS TERÜLETEKEN

23. CIKK

Együttműködés az emberi jogok terén

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy közös megegyezés alapján együttműködnek az emberi jogok előmozdítása és hatékony védelme terén, többek között azon alkalmazandó nemzetközi emberi jogi okmányok alkalmazása révén, amelyeknek részes felei.
- (2) Az együttműködés kiterjedhet többek között a következőkre:
 - a) az emberi jogok előmozdítása és oktatása;
 - b) az emberi jogokkal kapcsolatos nemzeti és regionális intézmények megerősítése;
 - c) az emberi jogokkal kapcsolatos széles körű érdemi párbeszéd kialakítása;
 - d) az ENSZ emberi jogokkal foglalkozó intézményein belüli együttműködés fokozása.

24. CIKK

Együttműködés a pénzügyi szolgáltatások terén

A Felek törekednek arra, hogy saját programjaik és jogszabályaik keretében, valamint adott esetben a 9. cikk (2) bekezdésében említett szabadkereskedelmi megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően előmozdítsák a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos együttműködést a közös érdekű kérdésekben. Az ilyen együttműködés az Unió és a Szingapúri Köztársaság pénzügyi szabályozói és felügyeleti között folyik pénzügyi szabályozási és felügyeleti kérdésekben. A pénzügyi szabályozók és felügyeleti konzultálnak egymással az együttműködés legmegfelelőbb módjainak meghatározása érdekében.

25. CIKK

Gazdaságpolitikai párbeszéd

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a gazdasági trendjeikkel és szakpolitikáikkal kapcsolatos információcsere előmozdítása, valamint a regionális gazdasági együttműködés és integráció keretében folytatott gazdaságpolitikai koordinációval kapcsolatos tapasztalatcsere terén.
- (2) A Felek törekednek a hatóságaik közötti gazdasági párbeszéd elmélyítésére, amely a Felek megállapodása szerint kiterjedhet a monetáris politikára, a fiskális (ezen belül az adóügyi) politikára, az államháztartásra, a makrogazdasági stabilizációra és a külső adósságra.

26. CIKK

Együttműködés az adózás terén

- (1) A gazdasági tevékenységek megerősítése és fejlesztése céljából – figyelembe véve a megfelelő szabályozási keret kidolgozásának szükségességét is – a Felek elismerik a jó adóügyi kormányzás elveit és kötelezik magukat ezek érvényesítésére a (2) és (3) bekezdésben meghatározottak szerint.
- (2) Ennek érdekében a Felek – saját hatáskörüknek megfelelően – elismerik a kölcsönös megállapodás szerint károsnak tekintett adógyakorlatok megakadályozásának jelentőségét, javítják az adóügy terén az adókikerülés megakadályozására irányuló nemzetközi együttműködést, és végrehajtják a jövedelem és a vagyon adóztatásáról

szóló, 2008. évi OECD-modellegetyemnyben foglalt, az átláthatóságra és az adóügyi célokból folytatott információcserére vonatkozó nemzetközileg elfogadott standardot, hogy elősegítsék saját adóügyi szabályaik hatékony alkalmazását.

- (3) A Felek megállapodnak abban, hogy ezen alapelvek végrehajtására különösen a Szingapúri Köztársaság és a tagállamok között meglévő vagy jövőbeli adóügyi megállapodások keretében kerül sor.

27. CIKK

Együttműködés az iparpolitika és a kkv-k terén

- (1) A Felek – saját gazdaságpolitikájuk és célkitűzéseik figyelembevételével – megállapodnak az iparpolitikai együttműködés előmozdításában az általuk megfelelőnek tartott valamennyi területen, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) versenyképességének növelése céljából.
- (2) Az ilyen együttműködés magában foglalja a következőket:
- versenyképességük javítása érdekében a kkv-k számára kedvező környezethez vezető keretfeltételek megteremtésével kapcsolatos információk és tapasztalatok cseréje;
 - a vállalati társadalmi felelősségvállalás és elszámoltathatóság ösztönzése, valamint a felelős üzleti gyakorlatok előmozdítása, a fenntartható fogyasztást és termelést is ideértve. Ezen együttműködést kiegészítik például a termékekre vonatkozó információkkal és a fogyasztók piaci szerepével kapcsolatos fogyasztói szempontok;
 - a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok támogatása, közös beruházások ösztönzése, valamint közös vállalatok és információs hálózatok létesítése elsősorban a meglévő uniós horizontális programok segítségével, ezen belül mindenekelőtt a kézzelfogható és immateriális technológiai tényezők átadásának ösztönzése a partnerek között; és
 - a finanszírozáshoz való hozzájutás megkönnyítése, tájékoztatás nyújtása és az innováció ösztönzése.
- (3) A Felek ösztönözni fogják a magánszektoraik közötti kapcsolatok megerősítését új vagy meglévő fórumokon, ideértve a kkv-k nemzetközivé tételének előmozdításában mindkét oldalnak segítséget nyújtó mechanizmusokat.

28. CIKK

Információs társadalom

- (1) A Felek – elismerve, hogy az információs és a kommunikációs technológiák (ikt) kulcsfontosságú szerepet töltenek be a mai világban és elengedhetetlenek a gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából – törekednek arra, hogy a gazdasági fejlődés előmozdítása érdekében összehangolják szakpolitikáikat e területen.
- (2) Az e területen folytatott együttműködés különösen a következőkre összpontosul:
- részvétel az információs társadalom különböző aspektusairól – elsősorban az elektronikus hírközlési politikákról és a bevált szabályozási gyakorlatokról beleértve, de nem kizárólag a távközlési szolgáltatások engedélyezését – folytatott átfogó regionális párbeszédben; az olyan új információs és kommunikációs szolgáltatások kezelése, mint például az internetprotokoll alapon működő hangátviteli szolgáltatások; a kéretlen elektronikus hirdetések megszüntetése; az erőfőlényben lévő szolgáltatók kezelése, valamint a szabályozó hatóság átláthatóságának és hatékonyságának növelése;
 - a Felek hálózatai és szolgáltatásai közötti összeköttetés és átjárhatóság;
 - az új informatikai és kommunikációs technológiák szabványosítása és terjesztése;
 - az ikt terén a Felek közötti kutatási együttműködés fokozása;
 - együttműködés közös kutatási projektekben az ikt terén;
 - közös megállapodás szerint az információs társadalom biztonsági vonatkozásai; és
 - a távközlés megfelelőségének értékelése a rádióberendezésekre is kiterjedően.

29. CIKK

Együttműködés az audiovizuális ágazat és a média terén

A Felek megállapodnak az audiovizuális ágazat és a média terén általánosságban folytatott együttműködés előmozdításáról. Az együttműködési tevékenységek magukban foglalják a következőket, de nem kizárólag azokra korlátozódnak:

- véleménycsere az audiovizuális és médiapolitikáról;
- kölcsönös érdekű rendezvények közös megszervezése;

- c) közös képzési tevékenységek; valamint
- d) a koprodukciónak elősegítése, valamint audiovizuális koprodukciónak megállapodásokról szóló megbeszélések kezdeményezése.

30. CIKK

Tudományos és technológiai együttműködés

- (1) A Felek ösztönzik, fejlesztik és elősegítik a tudomány, a technológia és az innováció terén kölcsönös érdekű területeken folytatott együttműködési tevékenységeket, mindkét Fél jogszabályainak és szabályozásainak megfelelően.
- (2) Az együttműködés a következőkre irányul:
 - a) a tudománnyal, technológiával és innovációval, valamint szakpolitikákkal és programokkal kapcsolatos információcseré támogatása;
 - b) a Felek tudományos körei, kutatóközpontjai, egyetemei és iparágai közötti tartós kapcsolatok kialakításának támogatása;
 - c) a kutatók és felsőoktatási hallgatók képzésének és mobilitásának előmozdítása.
- (3) A Felek közötti megbeszélésektől függően, és az egyes országok kutatásfinanszírozó ügynökségeivel konzultálva, az együttműködés a nemzetközi mobilitási rendszerek keretében folytatott közös kutatási projektek és/vagy cserék, találkozók, műhelytalálkozók, valamint a tudósok és felsőoktatási hallgatók képzésének formájában valósulhat meg, ami a kutatási eredmények legnagyobb mértékű terjesztését biztosítja.
- (4) Ezen együttműködés keretében a Felek támogatják a felsőoktatási intézményeik, kutatóközpontjaik és termelőágazataik részvételét, ideértve a kkv-kat is.
- (5) A Felek megállapodnak abban, hogy erőfeszítéseket tesznek a saját programjaik által nyújtott kutatási és technológiai együttműködési lehetőségek ismertségének növelése érdekében.

31. CIKK

Energiaügy

- (1) A Felek törekednek az energiaügyi együttműködés fokozására a következők érdekében:
 - a) az energiaellátás diverzifikációja, valamint az új és megújuló energiaformák kifejlesztése kereskedelmi alapon;
 - b) racionális energiafelhasználás megvalósítása, főleg a kereslet irányításának támogatása révén;
 - c) a technológiatranszfer elősegítése a hatékony energiafelhasználás érdekében;
 - d) az éghajlatváltozás elleni küzdelem, többek között szén-dioxid-árzás révén;
 - e) a kapacitásépítés fokozása a lehetséges képzéseket is ideértve, és a beruházások megkönnyítése az energiaügy terén az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és a piaci összeegyeztethetőség elve alapján;
 - f) a verseny támogatása az energiapiacokon.
- (2) Ennek érdekében a Felek törekednek a megfelelő energiafelhasználás-tervező egységek közötti kapcsolatok előmozdítására, valamint a kutatóintézetek és egyetemek közötti közös kutatások megvalósítására, különösen a megfelelő regionális fórumok keretében. Meglévő jogszabályi és szakpolitikai kereteiken belül mindkét Fél további lehetőségeket dolgoz ki a nukleáris biztonság és védelem terén folytatott együttműködés fokozása érdekében. A 34. cikkre és a fenntartható fejlődésről szóló, 2002-ben Johannesburgban megtartott világcsúcstalálkozó következtetéseire hivatkozva a Felek törekedhetnek a megfizethető energiaszolgáltatások és a fenntartható fejlődés közötti összefüggések kezelésére. E tevékenységek az Európai Uniónak a fenntartható fejlődésről szóló világcsúcstalálkozón elindított energetikai kezdeményezésével együttműködésben támogathatók.

32. CIKK

Közlekedés

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy közös megegyezés alapján tovább erősítik együttműködésüket a közlekedéspolitika valamennyi érintett területén annak érdekében, hogy fejlesszék az áruk és a személyek mozgását, fellépjenek a kalózkodás és a hajók elleni fegyveres támadások ellen, előmozdítsák a környezetvédelmet és a működtetéssel kapcsolatos magas szintű előírásokat, valamint növeljék közlekedési rendszereik hatékonyságát. A Felek emlékeztetnek az 1. cikk (5) bekezdése szerinti megállapodásra és újírolag megerősítik, hogy a közlekedés valamennyi érintett területére kiterjedő együttműködést saját törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseikkel összhangban folytatják.

- (2) A Felek közötti, az (1) bekezdés szerinti együttműködés célja, hogy támogassák a következőket:
- a) a Felek közlekedéspolitikájával kapcsolatos információk cseréje, különös tekintettel a városi közlekedésre, a multimodális közlekedési hálózatok összekapcsolására és átjárhatóságára, valamint a vasutak, kikötők és repülőterek működtetésére;
 - b) a globális műholdas navigációs rendszerek használata, középpontba helyezve a közös érdekű szabályozási, ipari és piacfejlesztési kérdéseket;
 - c) a légi közlekedés terén a légi közlekedési politikával kapcsolatban folytatott együttműködésre irányuló párbeszéd fokozása annak érdekében, hogy a légi közlekedési szolgáltatások terén közös fellépéseket tegyenek többek között megállapodások tárgyalása és végrehajtása révén. A Felek továbbfejlesztik kapcsolataikat és adott esetben megvizsgálják egy későbbi átfogó légi közlekedési megállapodás létrehozásának lehetőségét. A Felek továbbá – amennyiben kölcsönösen előnyös – fokozzák a technikai és szabályozási együttműködést olyan területeken, mint a légi közlekedés biztonsága, a légiközlekedés-védelem, a légiforgalmi szolgáltatás annak környezetbarátabbá tételét is ideértve, a légiközlekedési ágazat versenyjogának és gazdasági szabályozásának alkalmazása azzal a céllal, hogy támogassák a szabályozás egységességét és a vállalkozások előtt álló akadályok megszüntetését, valamint intenzívebbé teszik a repülés olyan környezetvédelmi vonatkozásairól szóló párbeszédet, mint a globális felmelegedés ellen például a kibocsátáskereskedelem révén folytatott küzdelemben piaci alapú eszközök alkalmazása. Ennek alapján a Felek megvizsgálják a még szorosabb együttműködés lehetőségét a polgári repülés terén;
 - d) párbeszéd a tengeri szállítási szolgáltatások terén az alábbi célkitűzésekkel: a nemzetközi tengeri piacokhoz és üzleti körökhöz való korlátlan hozzáférés kereskedelmi alapú és megkülönböztetéstől mentes biztosítása, a meglévő rakományfenntartási rendszerek fokozatos megszüntetésére vonatkozó kötelezettségvállalás előmozdítása, a rakománymegosztásra vonatkozó záradék bevezetésének mellőzése, letelepedés a – kiegészítő szolgáltatásokra is kiterjedő – tengeri fuvarozási szolgáltatások terén, a másik Fél lobogója alatt hajózó vagy másik fél állampolgárai vagy vállalkozásai által üzemeltetett hajók esetében nemzeti elbánás a kiegészítő szolgáltatásokhoz és a kikötői szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, valamint a háztól házig történő szállítási szolgáltatás kérdései; valamint
 - e) biztonsági, védelmi és szennyezésmegelőzési előírások alkalmazása, főleg a tengeri és légi szállítás tekintetében a vonatkozó nemzetközi egyezményekkel összhangban, amelyeknek mindkét Fél részes fele, többek között a nemzetközi szabályok nagyobb mértékű betartására irányuló megfelelő nemzetközi fórumokon való együttműködés révén.

33. CIKK

Oktatás és kultúra

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy egymás kultúráinak jobb megértése és ismerete érdekében támogatják az olyan oktatási és kulturális együttműködést, amely kellő mértékben figyelembe veszi a sokszínűséget.
- (2) A Felek törekednek arra, hogy megtegyék a kulturális cserék támogatásához szükséges intézkedéseket, és közös kezdeményezéseket tegyenek a kultúra különféle területein, ezen belül közös kulturális eseményeket szervezzenek. E tekintetben a Felek abban is megállapodnak, hogy továbbra is támogatják az Ázsia–Európa Alapítvány tevékenységeit.
- (3) A Felek megállapodnak abban, hogy szorosan együttműködnek a megfelelő nemzetközi fórumokon – így az Egyesült Nemzetek Szervezetének Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) keretében – a közös célkitűzések elérése és a kulturális sokszínűség előmozdítása érdekében.
- (4) A Felek ezenkívül hangsúlyt helyeznek az érintett szakosított ügynökségeik közötti állandó kapcsolatok létrehozását, valamint az információk, know-how, diákok, szakértők, fiatalok, ifjúságsegítők és technikai források cseréjének ösztönzését célzó intézkedésekre, kihasználva az Unió délkelet-ázsiai oktatási és kulturális programjai által biztosított lehetőségeket, valamint felhasználva a Felek által e téren szerzett tapasztalatokat.
- (5) A Felek ösztönzik az oktatási intézményeik közötti nagyobb arányú cseréket és együttműködést annak érdekében, hogy előmozdítsák egymás kultúrájának, gazdaságának és társadalmi rendszerének kölcsönös megértését, ismeretét és értékelését. A Felek különösen arra törekednek, hogy az Erasmus Mundus program vagy más hasonló programok keretében elősegítsék a hallgatók és oktatók mobilitását.

34. CIKK**Környezet és természeti erőforrások**

- (1) A Felek egyetértenek abban, hogy a természeti erőforrásokat és a biológiai sokféleséget fenntartható módon kell megőrizni és kezelni, ami alapja a jelen és a jövő generációi fejlődésének.
- (2) A Felek által e megállapodás értelmében végzett valamennyi tevékenység során figyelembe kell venni a környezetről és a fejlődésről szóló, 1992. évi ENSZ-konferencia, a fenntartható fejlődésről szóló, 2002. évi világ-csúcstalálkozó, valamint a fenntartható fejlődésről szóló, 2012. évi ENSZ-konferencia eredményeit.
- (3) A Felek törekednek a környezetvédelemmel kapcsolatos együttműködésük folytatására, többek között a bevált gyakorlatok megosztásán keresztül olyan területeken, mint például a következők:
 - a) éghajlatváltozás és energiahatékonyság;
 - b) környezetvédő és tiszta technológiák, különösen azok, amelyek biztonságosak és fenntarthatók;
 - c) kapacitásépítés a többoldalú környezetvédelmi megállapodások tárgyalása és végrehajtása során;
 - d) a parti és a tengeri környezet védelme;
 - e) az illegális fakitermelés és a kapcsolódó kereskedelem elleni fellépés, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás támogatása.

35. CIKK**Foglalkoztatási és szociális ügyek**

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy a globalizáció szociális vetületének megerősítése céljából fokozzák az együttműködést a foglalkoztatási és szociális ügyek terén, beleértve a regionális és szociális kohézióval kapcsolatos együttműködést, valamint a munkahelyi egészség és biztonság, a nemek közötti egyenlőség, a tisztességes munka és a szociális párbeszéd terén folytatott együttműködést is.
- (2) A Felek újról megerősítik, hogy támogatni kell a mindenki számára előnyös globalizáció folyamatát, valamint a fenntartható fejlődés és a szegénység csökkentésének kulcselemeként elő kell mozdítani a teljes és termelékeny foglalkoztatást és a tisztességes munkát, amint azt az ENSZ Közgyűlésének 2005. október 24-i 60/1 határozata és az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának 2006. júliusi magas szintű érdemi ülészakájának miniszteri nyilatkozata (ENSZ Gazdasági és Szociális Tanács E/2006/L.8, 2006. július 5.) is jóváhagyta, és amint azt a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, 2008. évi nyilatkozata rögzíti. A Felek figyelembe veszik saját gazdasági és társadalmi helyzetük jellemzőit és eltérő jellegét.
- (3) A Felek az ILO-tagságukból fakadó kötelezettségeikkel és az 1998-ban a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 86. ülészakán elfogadott, a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-nyilatkozattal és annak mellékleteivel összhangban kötelezettséget vállalnak az alapvető munkahelyi jogokra vonatkozó következő elvek tiszteletben tartására, előmozdítására és megvalósítására:
 - a) az egyesülés szabadsága és a kollektív szerződéshez való jog tényleges elismerése;
 - b) a kényszermunka vagy kötelező munka minden formájának felszámolása;
 - c) a gyermekmunka tényleges megszüntetése; és
 - d) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos megkülönböztetések felszámolása.

A Felek ismételten megerősítik elkötelezettségüket azon ILO-egyezmények hatékony végrehajtására, amelyeket a Szingapúri Köztársaság és a tagállamok megerősítettek. A Felek folyamatos és tartós erőfeszítéseket tesznek az alapvető ILO-egyezmények megerősítésére és hatékony végrehajtására, és e tekintetben információcserét folytatnak. A Felek a hazai körülmények figyelembevételével más ILO-egyezmények megerősítését és hatékony végrehajtását is megfontolják. A Felek e tekintetben információcserét folytatnak.
- (4) A Felek kölcsönösen előnyös együttműködési tevékenységeket kezdeményezhetnek, amelyek többek között magukban foglalhatnak kölcsönös megállapodáson alapuló egyedi programokat és projekteket, valamint két- vagy többoldalú szinten – például az ASEM, az ASEAN-EU és az ILO keretében – folytatott közös érdekű témákkal kapcsolatos párbeszédet, együttműködést és kezdeményezéseket is.

36. CIKK**Egészségügy**

- (1) A Felek megállapodnak abban, hogy az egészségügyi feltételek javítása céljából információcsere, valamint korai felderítés, megelőzés és felügyelet, továbbá nemzetközi egészségügyi megállapodások révén együttműködnek az egészségügyi ágazatban többek között a következő területeken: komolyabb fertőző betegségek, mint például HIV/AIDS, madárinfluenza és más potenciális emberi influenzajárvány, valamint komolyabb nem fertőző betegségek és ezek kockázati tényezői.

- (2) A rendelkezésre álló erőforrásoktól függően az együttműködés a következők révén valósulhat meg:
- projektek a komolyabb fertőző és nem fertőző betegségek epidemiológiájára vonatkozóan;
 - cserék, ösztöndíjak és képzési programok;
 - programok és projektek az egészségügyi szolgáltatások és feltételek javítására;
 - információ-megosztás és tudományos együttműködés a kábítószerrel és az orvosi műszerekkel kapcsolatos szabályozás terén; valamint
 - a nemzetközi egészségügyi megállapodások – mint például a Nemzetközi Egészségügyi Szabályzat és a Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezmény – maradéktalan és kellő időben történő végrehajtásának ösztönzése.

37. CIKK

Statisztikák

A Felek törekednek arra, hogy az Unió és az ASEAN jelenlegi statisztikai együttműködési tevékenységeinek megfelelően elősegítsék a statisztikai módszerek és gyakorlatok – többek között a statisztikai adatok összegyűjtése és terjesztése – összehangolását, ami lehetővé teszi számukra, hogy kölcsönösen elfogadható módon használják fel többek között az áruk és szolgáltatások kereskedelmével, a közvetlen külföldi befektetésekkel, illetve általánosabb értelemben a megállapodás hatálya alá tartozó, statisztikai adatgyűjtésre, -feldolgozásra, elemzésre és terjesztésre alkalmas más területekkel kapcsolatos statisztikai adatokat.

38. CIKK

Civil társadalom

A Felek elismerik a szervezett civil társadalom szerepét és lehetséges közreműködését az e megállapodás szerinti párbeszéd és együttműködés során, valamint törekednek a szervezett civil társadalommal való párbeszéd előmozdítására.

VII. CÍM

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJAI

39. CIKK

Együttműködési források

- A Felek megállapodnak abban, hogy – amennyiben saját forrásaik és előírásaik lehetővé teszik – az e megállapodásban kitűzött együttműködési célok elérése érdekében rendelkezésre bocsátják a szükséges forrásokat, a pénzügyi eszközöket is beleértve.
- A Felek arra ösztönzik az Európai Beruházási Bankot, hogy eljárásainak és finanszírozási kritériumainak megfelelően folytassa tevékenységét a Szingapúri Köztársaságban.

40. CIKK

Együttműködés harmadik országok fejlesztése terén

- A Felek megállapodnak abban, hogy információcserét folytatnak fejlesztési segélypolitikáikról annak érdekében, hogy rendszeres párbeszéd alakuljon ki e szakpolitikai célkitűzésekről és a harmadik országokban megvalósított fejlesztési segélyprogramokról.
- A Felek emellett támogatják a technikai segítségnyújtásra és a humán erőforrás-fejlesztés előmozdítására irányuló közös fellépéseiket a legkevésbé fejlett délkelet-ázsiai országokban és azon túl is.

VIII. CÍM

INTÉZMÉNYI KERETEK

41. CIKK

Vegyes bizottság

- A Felek megállapodnak abban, hogy e megállapodás értelmében vegyes bizottságot hoznak létre a két Fél megfelelően magas szintű képviselőiből, amelynek feladatai a következők:
 - e megállapodás megfelelő működésének és végrehajtásának biztosítása;
 - a megállapodás céljaival kapcsolatos prioritások meghatározása;
 - javaslattétel e megállapodás célkitűzéseinek előmozdítása érdekében.

- (2) A vegyes bizottság rendszeresen legalább két évente, közösen meghatározott időpontban, felváltva Szingapúrban és Brüsszelben tartja üléseit. A vegyes bizottság társelnöki posztját a két Fél egy-egy képviselője látja el. A vegyes bizottság üléseinek napirendjét a Felek egyetértésben határozzák meg. A Felek egyetértésével rendkívüli üléseket is össze lehet hívni.
- (3) A vegyes bizottság szakosított albizottságokat hozhat létre munkája elvégzésének támogatására. Ezek az albizottságok az üléseken részletes jelentést nyújtanak be tevékenységükről a vegyes bizottságnak.
- (4) A vegyes bizottság e cikknek megfelelően konszenzusos alapon elfogadja saját eljárási szabályzatát és ellátja feladatait. Eljárási szabályzatában a vegyes bizottság meghatározza a konzultáció módjait, mint amelyeket a 44. cikk irányoz elő, és közös munkanyelvről egyeznek meg.
- (5) A vegyes bizottság kölcsönös megállapodás alapján és adott esetben megvitatja a 43. cikk (3) bekezdésében említett esetleges egyedi megállapodások működését és végrehajtását.

IX. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

42. CIKK

Felülvizsgálati záradék

- (1) A Felek a megállapodás hatályát közös megegyezéssel kiterjeszthetik az együttműködés fokozása érdekében, többek között úgy, hogy az egyes területekre vagy tevékenységekre vonatkozóan megállapodásokkal vagy jegyzőkönyvekkel egészítik ki.
- (2) E megállapodás végrehajtását illetően bármelyik Fél javaslatot tehet az együttműködés hatályának bővítésére, figyelembe véve a megállapodás alkalmazásában szerzett tapasztalatokat.

43. CIKK

Más megállapodások

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül sem e megállapodás, sem az e megállapodás alapján hozott intézkedések nem érintik semmilyen módon a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy kétoldalú együttműködési tevékenységeket folytassanak a Szingapúri Köztársasággal, vagy adott esetben új partnerségi és együttműködési megállapodásokat kössenek a Szingapúri Köztársasággal.
- (2) E megállapodás nem érinti a Felek által harmadik féllel szemben vállalt kötelezettségek teljesítését vagy végrehajtását.
- (3) A 9. cikk (2) bekezdése ellenére a Felek e megállapodást a hatálya alá tartozó bármely együttműködési területre vonatkozó egyedi megállapodás megkötésével is kiegészíthetik. Az ilyen egyedi megállapodások az e megállapodás által szabályozott átfogó kétoldalú kapcsolatok szerves részét és a közös intézményi keret részét képezik.

44. CIKK

A megállapodás nemteljesítése

- (1) Amennyiben bármelyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél nem teljesítette e megállapodás szerinti kötelezettségét, megfelelő intézkedéseket tehet. Mielőtt ezt megteszi, a különösen sürgős esetek kivételével arra törekszik, hogy a másik Fél beleegyezésével konzultációkat tartsanak a probléma kölcsönösen elfogadható megoldására. Az ilyen konzultációkra a 41. cikkben említett vegyes bizottság felügyelete mellett kerül sor, amely ajánlások útján vagy a Felek számára kölcsönösen elfogadható bármilyen más módon rendezheti a kérdést.
- (2) Különösen sürgős esetekben a meghozandó megfelelő intézkedésről haladéktalanul értesíteni kell a másik Felet. A másik Fél kérésére legfeljebb 15 napig tartó konzultációt kell folytatni, hogy kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak a kérdésre. Ezen időszakot követően megfelelő intézkedés alkalmazható.
- (3) Az intézkedések megválasztásánál előnyben kell részesíteni azokat, amelyek a legkevésbé zavarják e megállapodás vagy bármilyen egyedi megállapodás érvényesülését. Ezekről az intézkedésekről haladéktalanul értesíteni kell a másik Felet, és amennyiben a másik Fél kéri, az intézkedésekről konzultációt kell tartani a vegyes bizottságban.
- (4) A Felek megállapodnak, hogy e megállapodás helyes értelmezése és gyakorlati alkalmazása érdekében az ebben a cikkben szereplő „megfelelő intézkedés” kifejezés az e megállapodás vagy a 9. cikk (2) bekezdésében és a 43. cikk (3) bekezdésében említett bármilyen egyedi megállapodás szerinti kötelezettség, vagy a vegyes bizottság által ajánlott bármilyen más intézkedés felfüggesztését vagy ideiglenes nemteljesítését jelenti. A megfelelő intézkedéseket a nemzetközi jog alapján kell meghozni és az e megállapodásból eredő kötelezettségek

végrehajtásának elmulasztásával arányosnak kell lenniük. A Felek továbbá megállapodnak, hogy az (1) és (2) bekezdésben szereplő „különösen sürgős esetek” kifejezés a következőket jelenti:

- a) a megállapodás teljesítésének megtagadása, amelyet a nemzetközi jog általános szabályai nem szankcionálnak; vagy
- b) a megállapodás valamely, az 1. cikk (1) és a 7. cikk (2) bekezdésében leírt lényegi elemének megsértése.

45. CIKK

Eszközök

Az e megállapodás keretében végzett együttműködés megkönnyítése érdekében a Felek biztosítják a feladataik ellátásához szükséges garanciákat és eszközöket.

46. CIKK

Területi hatály

Ez a megállapodás alkalmazandó egyrészt azon a területen, amelyen az Európai Unióról szóló szerződést és az Európai Unió működéséről szóló szerződést alkalmazzák ezen Szerződésekben meghatározott feltételek szerint, másrészt a Szingapúri Köztársaság területén.

47. CIKK

A Felek meghatározása

E megállapodás alkalmazásában a „Felek” kifejezés egyrészt hatásköreikkel összhangban az Uniót vagy tagállamait, illetve az Uniót és tagállamait, másrészt a Szingapúri Köztársaságot jelenti.

48. CIKK

Információk továbbadása

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, mint amely bármelyik Felet arra kötelezi, hogy olyan információt adjon át, amelynek átadását alapvető biztonsági érdekeivel vagy a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával ellentétesnek ítéli meg.

49. CIKK

Hatálybalépés és időtartam

- (1) E megállapodás az azon dátumot követő hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek értesítik egymást az ehhez szükséges jogi eljárások befejezéséről.
- (2) Ez a megállapodás ötéves időtartamra szól. A megállapodás évenként automatikusan további egy-egy évvel meghosszabbodik, amennyiben az egyéves időszak lejárta előtt hat hónappal egyrészről a Szingapúri Köztársaság, másrészről az Unió és tagállamai sem jelenti be írásban a másik Félnek, hogy nem kívánja meghosszabbítani a megállapodást.
- (3) A megállapodás módosítása a Felek megállapodásával történik. A módosítások csak akkor lépnek hatályba, ha az utóbbi Fél bejelentette a másik Félnek, hogy valamennyi szükséges eljárás befejeződött.
- (4) E megállapodás vagy egyrészről a Szingapúri Köztársaság, vagy másrészről az Unió és tagállamai által a másik Félnek benyújtott, a megállapodás megszüntetésére irányuló szándékát kifejező írásbeli nyilatkozattal mondható fel. A megállapodás az értesítés másik Fél általi kézhezvétele után hat hónappal szűnik meg.

50. CIKK

Nyilatkozatok és kísérőlevelek

Az e megállapodáshoz csatolt közös nyilatkozatok és kísérőlevelek e megállapodás szerves részét képezik.

51. CIKK

Értesítések

A 49. cikkben előírt értesítéseket az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságának, illetőleg a Szingapúri Köztársaság külügyminisztériumának kell megküldeni.

52. CIKK**Hiteles szöveg**

Ez a megállapodás angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, horvát, görög, holland, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven készült, és e nyelvek mindegyikén egyaránt hiteles. Az e megállapodás értelmezésével kapcsolatos vitás kérdéseket a Felek a vegyes bizottság elé terjesztik.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizennyolcadik év október havának tizenkilencedik napján.

A 44. cikkre vonatkozó közös nyilatkozat (A megállapodás nemteljesítése)

A Felek megállapodnak, hogy a 44. cikk (4) bekezdésének b. pontjában említett „a megállapodás valamely lényegi elemének megsértése” az 1. cikk (1) bekezdésében és a 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségeknek való megfelelés rendszeres, súlyos és lényeges elmulasztásának különösen kivételes eseteit jelentik.

Az 52. cikkre vonatkozó közös nyilatkozat (Hiteles szöveg)

Az e megállapodás értelmezésével kapcsolatban felmerült vitás kérdések esetén figyelembe kell venni, hogy a megállapodás tárgyalására angol nyelven került sor.

Kísérőlevél

Hivatkozással az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra, a Felek megerősítik egyetértésüket azzal kapcsolatban, hogy e megállapodás aláírásakor az objektíven rendelkezésre álló információk alapján egyikük sem tud a másik olyan hazai jogszabályáról vagy annak alkalmazásáról, amely e megállapodás 44. cikkének visszavonásához vezethet.

2020. évi XXIII. törvény**a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról***

1. § A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) „Térségi Fejlesztési Tanács” alcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

„Térségi Fejlesztési Tanács

15. § (1) Az e törvényben foglalt egyes feladatok ellátása érdekében a megyei önkormányzat önállóan, vagy a szomszédos megye megyei önkormányzatával közösen térségi fejlesztési tanács létrehozását kezdeményezheti.

(2) A térségi fejlesztési tanács jogi személy, amelyet megalakulását követően a Magyar Államkincstár vesz nyilvántartásba.

(3) A térségi fejlesztési tanács tagjai:

a) a térségi fejlesztési tanács illetékességi területén működő megyei közgyűlés elnöke és a megyei közgyűlés egy további képviselője, valamint

b) az operatív programok végrehajtásáért felelős miniszterek egy-egy képviselője.

(4) A térségi fejlesztési tanács ülésein állandó meghívottként részt vesz:

a) a térségi fejlesztési tanács illetékességi területe szerinti

aa) területi gazdasági kamarák egy-egy képviselője,

ab) megyei kormányhivatalok vezetője és állami főépítésze, valamint

b) a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter képviselője,

c) a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter képviselője.

(5) A térségi fejlesztési tanács üléseire a tanács döntése alapján egyéb, a feladatellátásban érdekelt szervezetek is meghívást kaphatnak.

* A törvényt az Országgyűlés a 2020. május 5-i ülésnapján fogadta el.

(6) A térségi fejlesztési tanács a tagjai közül elnököt és alelnököt választ, munkaszervezetét kialakítja. A térségi fejlesztési tanács tisztségviselője a tanácsban végzett munkájáért díjazást nem kap, egyéb juttatásra nem jogosult.

16. § (1) A térségi fejlesztési tanács szervezeti és működési szabályzatot készít és fogad el.

(2) A térségi fejlesztési tanács munkaszervezete működésének részletes szabályait ügyrend rögzíti.

(3) A térségi fejlesztési tanács gazdálkodására a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(4) A térségi fejlesztési tanács működtetését a tagok által képviselt szervezetek befizetései és egyéb bevételek biztosítják. A működtetéshez a központi költségvetés támogatást nem nyújt.

(5) A térségi fejlesztési tanács működésének törvényességi felügyeletét a térségi fejlesztési tanács székhelye szerint illetékes megyei kormányhivatal látja el.

(6) A térségi fejlesztési tanács

a) rendszeresen vizsgálja és legalább kétévente értékeli a térség társadalmi és gazdasági folyamatait, környezeti állapotát, azonosítja fejlesztési szükségleteit,

b) az a) pont szerinti vizsgálatok eredményét a területi információs rendszeren keresztül nyilvánossá teszi,

c) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban kidolgozza a térség területfejlesztési koncepcióját és programját,

d) megállapodást köthet az érintett miniszterekkel a térségi fejlesztési program finanszírozásáról,

e) figyelemmel kíséri az operatív programok térséget érintő feladatainak végrehajtását, erre irányuló kormányzati döntés esetén közreműködik az operatív programok térséget érintő feladatainak végrehajtásában,

f) előzetesen véleményezi az illetékességi területe szerinti megyék területfejlesztési koncepcióját és programját,

g) tevékenységéről a tárgyévét követő év március 31-éig beszámolót készít, amelyet megküld a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszternek.

17. § (1) Az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióban meghatározott kiemelt térségekben az alábbi kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működnek:

a) a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben a Balaton Fejlesztési Tanács,

b) a Tokaj Borvidéken a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács, valamint

c) a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács.

(2) A Balaton Fejlesztési Tanács tagjai:

a) a 15. § (3) bekezdése szerinti tagok, valamint

b) a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter képviselője.

(3) A Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács tagjai:

a) a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közgyűlés elnöke és a megyei közgyűlés egy további képviselője,

b) a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter képviselője,

c) az általános politikai koordinációért felelős miniszter képviselője,

d) a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter képviselője,

e) a Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa elnöke, valamint

f) a borvidék többségi állami tulajdonú borászatának képviselője.

(4) A Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács tagjai:

a) a 15. § (3) bekezdése szerinti tagok,

b) a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter képviselője,

c) a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter képviselője, valamint

d) a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter képviselője.

(5) A Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanácsba egy miniszter egy tagot delegál akkor is, ha több felelősségi kör alapján jogosult delegálásra.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott kiemelt térségi fejlesztési tanácsok ülésein állandó meghívottként az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter képviselője részt vesz. A kormányzati hatáskörbe tartozó napirendi pont tárgyalására az illetékes központi kormányzati igazgatási szerv képviselőjét meg kell hívni.

(7) A kiemelt térségi fejlesztési tanácsok a 16. § (6) bekezdésében meghatározottakon túl az alábbi feladatokat látják el:

a) előzetesen véleményezik a kohéziós célú európai uniós források felhasználását megalapozó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentumot, az országos, továbbá a kiemelt térséget érintő ágazati és területi terveket,

b) a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter útján a Kormány elé terjesztik a térség területfejlesztési koncepcióját és programját,

- c) irányítják a térség területfejlesztési programjának végrehajtását,
- d) döntenek a hatáskörükbe utalt fejlesztési források felhasználásáról.

(8) A kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működtetésére a 15. § (4) bekezdés a) pontját, a 15. § (5) és (6) bekezdését és a 16. §-t kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok működtetéséhez a központi költségvetés támogatást nyújt.”

2. § A Tftv. a következő 28. §-sal egészül ki:

„28. § E törvénynek a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról szóló 2020. évi XXIII. törvénnyel megállapított 15–17. §-ára tekintettel a térségi fejlesztési tanácsok legkésőbb 2020. augusztus 31-ig módosítják szervezeti és működési szabályzatukat.”

3. § Hatályát veszti a Tftv.

1. III/A. Fejezetének „Regionális Területfejlesztési Konzultációs Fórum” alcíme,
2. III/A. Fejezetének „Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum” alcíme.

4. § Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2020. évi XXIV. törvény

az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosításáról*

1. § Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 1. §-a a következő (1a)–(1d) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén letelepedett videómegosztóplatform-szolgáltatóra.

(1b) E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni – az (1a) bekezdésben foglaltakon túlmenően – arra az egyik tagállamban sem letelepedett videómegosztóplatform-szolgáltatóra is,

a) amelynek az anyavállalata vagy a leányvállalata Magyarországon telepedett le; vagy

b) amely egy vállalatcsoport része és egy, ugyanahhoz a vállalatcsoporthoz tartozó másik vállalat Magyarországon telepedett le.

(1c) Az (1b) bekezdés alkalmazása során, ha az anyavállalat, a leányvállalat vagy a vállalatcsoport további vállalatai mind különböző tagállamokban telepedtek le, a videómegosztóplatform-szolgáltatót akkor kell Magyarországon letelepedettnek tekinteni, ha anyavállalata Magyarországon telepedett le, vagy ha egyik tagállamban sincs letelepedett anyavállalata, akkor abban az esetben, ha leányvállalata Magyarországon telepedett le, vagy ha egyik tagállamban sincs letelepedett leányvállalata, akkor abban az esetben, ha a vállalatcsoport másik vállalata Magyarországon telepedett le.

(1d) Az (1c) bekezdés alkalmazása során

a) ha a vállalatcsoportnak több leányvállalata van és ezek mindegyike más tagállamban telepedett le, a videómegosztóplatform-szolgáltatót akkor kell Magyarországon letelepedettnek tekinteni, ha leányvállalatainak egyike legelőször Magyarországon kezdte meg tevékenységét, feltéve, hogy folyamatos és tényleges kapcsolatot tart fenn Magyarország gazdaságával;

* A törvényt az Országgyűlés a 2020. május 5-i ülésnapján fogadta el.

b) ha a vállalatcsoporthoz tartozó vállalatok mindegyike más tagállamban telepedett le, a videómegosztóplatform-szolgáltatót akkor kell Magyarországon letelepedettnek tekinteni, ha az ilyen vállalatok egyike legelőször Magyarországon kezdte meg tevékenységét, feltéve, hogy folyamatos és tényleges kapcsolatot tart fenn Magyarország gazdaságával."

2. § (1) Az Ekertv. 2. § l) pontja a következő lf) alponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:

Közvetítő szolgáltató: az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amely) „lf) videómegosztóplatform-szolgáltató."

(2) Az Ekertv. 2. §-a a következő o)–r) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„o) Videómegosztóplatform-szolgáltatás: a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 71a. pontjában meghatározott szolgáltatás;

p) Videómegosztóplatform-szolgáltató: az Mttv. 203. § 71b. pontjában meghatározott szolgáltató;

q) Felhasználó által létrehozott videó: az Mttv. 203. § 10a. pontjában meghatározott videó;

r) Kereskedelmi közlemény: az Mttv. 203. § 20. pontjában meghatározott közlemény;"

(3) Az Ekertv. 2. §-a a következő w)–y) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„w) Anyavállalat: olyan vállalat, amely egy vagy több leányvállalat felett kontrollt gyakorol;

x) Leányvállalat: olyan vállalat, amely felett egy anyavállalat – a legfelső szintű anyavállalat leányvállalatait is ideértve – kontrollt gyakorol;

y) Vállalatcsoport: egy anyavállalat, annak minden leányvállalata, valamint minden további olyan vállalat, amely ezekkel gazdasági és jogi szervezeti kapcsolatban áll."

3. § Az Ekertv. a 15/B. §-át követően a következő alcímmel egészül ki:

„A videómegosztóplatform-szolgáltatásokra vonatkozó különös szabályok

15/C. § (1) A videómegosztóplatform-szolgáltatás nyújtásának megkezdésére irányuló szándékot a videómegosztóplatform-szolgáltatónak nyilvántartásba vétel céljából be kell jelentenie a Hatóság Hivatalához (a továbbiakban: Hivatal), amely a videómegosztóplatform-szolgáltatásokról közhiteles nyilvántartást vezet. A nyilvántartás a (2) bekezdés f)–h) pontja szerinti adatok vonatkozásában minősül közhiteles hatósági nyilvántartásnak. A nyilvántartásba vétel nem feltétele a szolgáltatásnyújtás megkezdésének.

(2) A videómegosztóplatform-szolgáltatás Hivatalhoz történő bejelentésében meg kell jelölni

a) a bejelentő nevét,

b) a bejelentő lakcímét (székhelyét vagy telephelyét), a szolgáltatással közvetlenül érintett telephely (telephelyek) megjelölését,

c) a bejelentő elérhetőségét (telefonszámát és elektronikus levelezési címét),

d) a bejelentő vezető tisztségviselőjének, képviselőjének, illetve a Hatósággal való kapcsolattartásra kijelölt személynek a nevét és elérhetőségét (telefonszámát, postai és elektronikus levelezési címét),

e) a bejelentő cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát (hivatalos azonosítószámát),

f) a szolgáltatás elnevezését és internetes elérhetőségét (URL-címét),

g) a szolgáltatás megkezdésének tervezett időpontját,

h) arra vonatkozó adatot, hogy a joghatóság az 1. § (1a)–(1d) bekezdésében foglalt feltételek közül melyiken alapul.

(3) A Hivatal a videómegosztóplatform-szolgáltatást a bejelentésben közölt adatoknak megfelelően bejegyzi a videómegosztóplatform-szolgáltatásokról vezetett nyilvántartásába, és a bejelentés időpontjától számított nyolc napon belül a nyilvántartásba vétel tényét visszaigazolja a bejelentő részére.

(4) A Hivatal a nyilvántartásnak a videómegosztóplatform-szolgáltató nevére, a videómegosztóplatform-szolgáltatás elnevezésére és a joghatóságra vonatkozó adatait és azok változásait megküldi az Európai Bizottságnak.

(5) A nyilvántartásba vételt a Hivatal visszavonja, ha a bejelentett videómegosztóplatform-szolgáltatás elnevezése egy korábban nyilvántartásba vett, és a bejelentés időpontjában a nyilvántartásban szereplő videómegosztóplatform-szolgáltatás elnevezésével azonos, illetve ahhoz az összetéveszthetőségig hasonlít.

(6) A videómegosztóplatform-szolgáltatást a Hivatal törli a nyilvántartásból, ha

a) az (5) bekezdés alapján a nyilvántartásba vétel visszavonásának lenne helye,

b) a videómegosztóplatform-szolgáltató kérte a nyilvántartásból való törlését,

- c) a videómegosztóplatform-szolgáltatást a nyilvántartásba vételtől számított egy éven belül nem kezdik meg, vagy a megkezdett szolgáltatást egy évnél hosszabb időre megszakítják,
- d) a 15/D–15/G. §-ban foglalt követelmények megsértése miatt a Hivatal a videómegosztóplatform-szolgáltatás törlését rendelte el, vagy
- e) bíróság jogerős határozata elrendelte a videómegosztóplatform-szolgáltatás elnevezése által elkövetett védjegybitorlás abbahagyását és a bitorló eltiltását a további jogsértéstől.
- (7) A videómegosztóplatform-szolgáltatónak tizenöt napon belül be kell jelentenie a Hivatalhoz, ha a nyilvántartásban szereplő adataiban változás következett be.
- (8) Ha a videómegosztóplatform-szolgáltató személyében változás következik be, az eredeti bejelentést tevő videómegosztóplatform-szolgáltatónak kell kezdeményeznie a nyilvántartásban szereplő adatok módosítását.
- (9) Ha a nyilvántartásba vételre vonatkozó szabályokat a videómegosztóplatform-szolgáltató megsérti, a Hivatal – a 15/I. § (3) bekezdésében foglalt elvek figyelembevételével – tízmillió forintig terjedő bírságot szabhat ki.
- 15/D. § (1) A szolgáltatást igénybe vevők védelme érdekében a videómegosztóplatform-szolgáltató köteles a 15/F. § szerinti intézkedéseket, műszaki megoldásokat alkalmazni, ha
- a) a videómegosztóplatform-szolgáltató által a nyilvánossághoz eljuttatott műsorszám, felhasználó által létrehozott videó, a videómegosztóplatform-szolgáltató vagy más által forgalmazott, értékesített, szervezett kereskedelmi közlemény (a továbbiakban együtt: tartalom) alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődésének károsítására;
- b) a videómegosztóplatform-szolgáltató által a nyilvánossághoz eljuttatott tartalom sérti az emberi méltóságot, valamint alkalmas lehet valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely vallási közösség vagy ezek bármely tagja elleni – a közösséghez tartozása miatt történő – gyűlölet keltésére vagy erőszakra uszításra;
- c) a tartalom bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósíthat meg, így különösen, ha a tartalom alkalmas terrorcselekmény elkövetésére való felhívásra, közösség elleni uszításra, a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadására, illetve, ha gyermekpornográf tartalom megosztását, terjesztését vagy továbbítását valósíthatja meg; vagy
- d) videómegosztóplatform-szolgáltatás igénybe vevője által közzétett kereskedelmi közlemény nem felel meg a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 20. § (1)–(7) bekezdése vagy az Mttv. 24. §-a szerinti előírásoknak.
- (2) A videómegosztóplatform-szolgáltató által forgalmazott, értékesített, szervezett kereskedelmi közleménynek meg kell felelnie az Smtv. 20. § (1)–(7) bekezdése és az Mttv. 24. §-a szerinti követelményeknek.
- (3) A videómegosztóplatform-szolgáltató köteles egyértelmű tájékoztatást adni az igénybe vevőnek a kereskedelmi közleményt tartalmazó műsorszámáról és azon felhasználó által létrehozott videóról, amely vonatkozásában a 15/G. § b) pontja szerint nyilatkozatot tettek, vagy amely videó esetében a videómegosztóplatform-szolgáltatónak tudomása van arról, hogy kereskedelmi közleményt tartalmaz.
- (4) Ha a videómegosztóplatform-szolgáltató által a nyilvánossághoz eljuttatott tartalom a 13. § (1) bekezdése szerinti jogosult ott meghatározott jogát sérti, felhívhatja a videómegosztóplatform-szolgáltatót a jogát sértő tartalom eltávolítására. Az értesítésre és az eljárásra a 13. § (1)–(12) bekezdését kell alkalmazni.
- (5) Ha a videómegosztóplatform-szolgáltató által a nyilvánossághoz eljuttatott tartalom a 13. § (13) bekezdése szerinti kiskorú jogosult ott meghatározott jogát sérti, a kiskorú jogosult vagy cselekvőképtelen kiskorú jogosult esetében a törvényes képviselője felhívhatja a videómegosztóplatform-szolgáltatót a kiskorú jogosult személyiségi jogát sértő tartalom eltávolítására. Az értesítésre és az eljárásra a 13. § (13)–(15) bekezdését kell alkalmazni.
- (6) A 7. § alkalmazása során a videómegosztóplatform-szolgáltatóra a 10. §-ban szabályozott, a 2. § l) pont lc) alpontjában meghatározott közvetítő szolgáltatóra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. E rendelkezés nem érinti a videómegosztóplatform-szolgáltató 15/D–15/G. §-ban foglalt kötelezettségeit.
- 15/E. § (1) A videómegosztóplatform-szolgáltató a felhasználók és a szolgáltatást igénybe vevők megfelelő tájékoztatása és a tartalomra vonatkozó követelmények érvényre juttatása érdekében köteles az általános szerződési feltételeibe foglalni a 15/D. § (1) bekezdésében írt eseteket, követelményeket és az azok biztosítását szolgáló, a 15/F. § szerinti intézkedéseket, műszaki megoldásokat.
- (2) A videómegosztóplatform-szolgáltató köteles a videómegosztóplatform-szolgáltatás igénybe vevője által közzétett kereskedelmi közlemények vonatkozásában az Mttv. 24. §-ában és az Smtv. 20. § (1)–(7) bekezdésében foglalt követelményeket belefoglalni az általános szerződési feltételeibe.

(3) A videómegosztóplatform-szolgáltató általános szerződési feltételeinek tartalmaznia kell a felhasználók és a videómegosztóplatform-szolgáltató közötti, a 15/F. és 15/G. § alkalmazásával kapcsolatos jogviták peren kívüli és bírósági rendezésére szolgáló igényérvényesítési lehetőségekre vonatkozó tájékoztatást.

15/F. § (1) A videómegosztóplatform-szolgáltató a 15/D. § (1) bekezdésében írt követelmények érvényesülését köteles megfelelő intézkedésekkel, hatékony műszaki megoldásokkal biztosítani.

(2) A videómegosztóplatform-szolgáltató a 15/D. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt követelmény érvényesülése érdekében köteles hatékony életkor-ellenőrzést és – a felhasználó felügyelete alatt álló – szülői felügyeleti rendszert biztosítani.

(3) A (2) bekezdés tekintetében az az életkor-ellenőrzés és szülői felügyeleti rendszer tekinthető hatékornak, amely a szolgáltatást igénybe vevők és a felhasználók valós életkorának ellenőrzése alapján képes ténylegesen biztosítani a 15/D. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt követelmények teljesülését, így különösen azt, hogy a kiskorúak a káros tartalmakat rendes körülmények között nem hallhatják vagy láthatják.

(4) Az (1) és (2) bekezdés szerinti intézkedés akkor minősül megfelelőnek, ha arányban áll a tartalom által okozható hátránnyal, ártalommal. Az arányosság körében figyelembe kell venni a tartalom jellegét, a tartalom által okozható hátrány, ártalom mértékét, a veszélyeztetett személyek csoportjának jellemzőit, az adott videómegosztóplatform-szolgáltatás nagyságrendjét és jellegét, valamint a veszélyeztetett jogokat és jogos érdekeket, többek között a videómegosztóplatform-szolgáltatók és a tartalmat létrehozó vagy feltöltő felhasználók érdekeit és a közérdeket. A 15/D. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a legkárosabb tartalom esetében a legszigorúbb hozzáférés-korlátozást kell alkalmazni.

(5) Az (1) és (2) bekezdés szerinti intézkedések nem vezethetnek előzetes ellenőrzési intézkedésekhez vagy a tartalom feltöltésének olyan szűréséhez, amely nem felel meg e törvény rendelkezéseinek.

(6) A videómegosztóplatform-szolgáltató által a kiskorúak (1) és (2) bekezdés alkalmazása céljából gyűjtött vagy más módon generált személyes adatai kereskedelmi céllal – így például közvetlen üzletszerzés, profilalkotás és viselkedésalapú célzott reklámozás céljából – nem kezelhetők.

(7) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt követelményekre vonatkozó legjobb gyakorlatokról a Hivatal ajánlást tehet közzé. Az ajánlás kötőerővel nem rendelkezik.

15/G. § A videómegosztóplatform-szolgáltató köteles olyan átlátható, hatékony és felhasználóbarát mechanizmust, funkciót biztosítani, amely

a) megfelelő tájékoztatást ad az igénybe vevőnek az olyan tartalmakról, amelyek károsíthatják a kiskorúak fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődését;

b) segítségével a felhasználó által létrehozott videót feltöltő nyilatkozhat arról, hogy az általa feltöltött videó tudomása szerint tartalmaz-e kereskedelmi közleményt;

c) által az igénybe vevők bejelenthetik vagy megjelölhetik a videómegosztóplatform-szolgáltató számára a 15/D. § (1) bekezdésében foglalt követelményeket megsértő tartalmakat vagy panaszt tehetnek az ilyen tartalmakkal kapcsolatban; valamint

d) közérthetően tájékoztatást ad a b) és c) pont szerinti nyilatkozatok, bejelentések, jelölések megtételének, feldolgozásának folyamatáról és hatásáról, valamint a panaszok elintézési rendjéről.

15/H. § A videómegosztóplatform-szolgáltató köteles a médiatudatosságot növelő intézkedéseket és eszközöket alkalmazni és erről az igénybe vevőket tájékoztatni.

15/I. § (1) A 15/D–15/H. §-ban foglalt rendelkezések érvényesülését – a 15/J. §-ra és a 15/P. § (2) bekezdésére is figyelemmel – a Hivatal hatósági hatáskörében felügyeli.

(2) A Hivatal jogsértés esetén a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

a) a jogsértő magatartás tanúsítását megtilthatja, a videómegosztóplatform-szolgáltatót kötelezheti a jogsértés megszüntetésére, valamint e törvényben foglaltak érvényesítése keretében kötelezettséget állapíthat meg;

b) a videómegosztóplatform-szolgáltatót kötelezheti közleménynek vagy a határozatnak az internetes honlapjának nyitóoldalán való közzétételére a határozatban meghatározott módon és ideig;

c) százmillió forintig terjedő bírságot szabhat ki;

d) tizenöt perctől egy hétig terjedő időtartamban szolgáltatása felfüggesztésére kötelezheti a videómegosztóplatform-szolgáltatót; vagy

e) törölheti a videómegosztóplatform-szolgáltatást a 15/C. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartásból.

(3) A jogkövetkezmény alkalmazása során a Hivatal az egyenlő elbánás elvét követve a fokozatosság és az arányosság elvére tekintettel jár el; a jogsértés súlyához, illetve ismétlődéséhez igazodóan alkalmazza a fokozatosság elvét, valamint az eset összes körülményéhez és a jogkövetkezmény által elérni kívánt célhoz képest arányos jogkövetkezményt alkalmaz.

(4) A Hivatal a jogkövetkezményt – a jogsértés jellegétől függően – a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra, személyiségi jogsérelemre és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg. A jogkövetkezmény alkalmazása körében ismételségnek tekintendő, ha a jogsértő a végleges hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül ismételten megvalósítja.

(5) A Hivatal nem hatósági hatáskörében eljárva rendszeres időközönként elemzi, felméri és értékeli a videómegosztóplatform-szolgáltatók által, a 15/F. § alapján hozott intézkedések megfelelőségét és hatékonyságát, ennek érdekében a videómegosztóplatform-szolgáltatóktól adatszolgáltatást kérhet.

15/J. § (1) A Hivatal a videómegosztóplatform-szolgáltatók szakmai önszabályozó szervezeteivel és alternatív vitarendező fórumaival (a továbbiakban együtt: önszabályozó szervezet) az önkéntes jogkövetés előmozdítása érdekében együttműködik.

(2) A Hivatal az (1) bekezdés szerinti együttműködés keretében a jogszabályoknak megfelelően létrehozott és a jogszabályoknak megfelelően működő önszabályozó szervezettel együttműködési megállapodás tartalmú közigazgatási szerződést (a továbbiakban: közigazgatási szerződés) köthet a 15/K. § (2) bekezdésében meghatározott hatósági hatáskörébe tartozó ügyek önszabályozó szervezettel történő megosztott ellátása, illetve hatósági hatáskörként nem szabályozott, de e törvény szabályaival összhangban álló feladatok együttműködésben történő ellátása érdekében.

(3) A Hivatal a közigazgatási szerződésben felhatalmazhatja az önszabályozó szervezetet, hogy nyilvántartott tagsága és a 15/M. §-ban meghatározott magatartási kódexet magukra kötelező érvénnyel elfogadó videómegosztóplatform-szolgáltatók (a továbbiakban együtt: a kódex hatálya alá tartozó vállalkozások) irányában a 15/K. § (2) bekezdésében meghatározott hatósági ügytípusok körében – a közigazgatási szerződésben kapott felhatalmazás terjedelmében – a konkrét hatósági hatáskörgyakorlást megelőzően öngazgatási feladatokat lásson el nem hatósági feladatként.

(4) A (3) bekezdés szerinti felhatalmazás nem telepít az önszabályozó szervezetre hatósági, közhatalmi jogkört, hatósági hatáskört, illetve az önszabályozó szervezet e felhatalmazás keretében sem minősül közigazgatási hatóságnak, illetve a közigazgatási szervezetrendszer alanyának.

(5) A közigazgatási szerződésben történő felhatalmazás nem érinti a Hivatalnak a videómegosztóplatform-szolgáltatásokkal összefüggésben e törvényben meghatározott hatásköreit, a Hivatal a hatósági ügyben e felhatalmazástól függetlenül eljárhat.

15/K. § (1) A közigazgatási szerződést a Hivatal a 15/J. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő azon önszabályozó szervezetekkel köti meg, amelyek nyilvántartásba vett tevékenysége a felhatalmazás tárgyát képező hatósági ügyet lefedti, vagy azt közvetlenül érinti, valamint amely a kódex hatálya alá tartozó vállalkozásokról pontos és ellenőrizhető nyilvántartást vezet.

(2) A Hivatal a közigazgatási szerződésben a 15/D–15/H. §-ban foglalt követelményekkel kapcsolatos feladatoknak a kódex hatálya alá tartozó vállalkozások irányában, nem hatósági feladatként történő felügyeletére, ellenőrzésének ellátására hatalmazhatja fel az önszabályozó szervezeteket.

(3) A Hivatal által – a (2) bekezdés szerinti feladatok tekintetében – az önszabályozó szervezet számára biztosított felhatalmazás magában foglalja

- a) a kódex hatálya alá tartozó vállalkozásokkal kapcsolatos egyedi ügyek ellátását (ideértve a tagok tevékenységét érintő kérelmekkel, panaszokkal kapcsolatos eljárást),
- b) a kódex hatálya alá tartozó vállalkozások közötti – a felhatalmazás tárgykörét érintő – viták, jogviták eldöntését,
- c) a kódex hatálya alá tartozó vállalkozások – felhatalmazással kapcsolatos – tevékenységére, magatartására irányuló ellenőrzést.

15/L. § (1) A közigazgatási szerződés keretében a Hivatal és az önszabályozó szervezet megállapodhat a jogszabályokban nem szabályozott, de a videómegosztóplatform-szolgáltatásokhoz szorosan kapcsolódó feladatok, tevékenység-, illetve szolgáltatásfejlesztésre vonatkozó elvek, közérdekű programok együttműködésben történő megvalósításáról.

(2) Az önszabályozó szervezet e törvényben meghatározott – közigazgatási szerződéses felhatalmazáson alapuló – feladataival kapcsolatos szabályokat részletesen a közigazgatási szerződés tartalmazza.

(3) A Hivatal a szakmai önszabályozó szervezet e törvényben meghatározott feladatai ellátásához anyagi támogatást nyújthat, amelynek felhasználásáról az önszabályozó szervezetnek tételesen elszámolva, évente a tárgyévét követő év május 31-ig kell beszámolnia a Hivatal számára.

15/M. § (1) Az önszabályozó szervezet és a Hivatal által kötött közigazgatási szerződés kötelező tartalmi eleme az önszabályozó szervezet által kialakított – e törvény szerinti öngazgatási feladatellátást meghatározó – szakmai, magatartási kódex (a továbbiakban: magatartási kódex).

(2) A magatartási kódexet a közigazgatási szerződéskötés folyamatában az önszabályozó szervezet készíti el, és egyeztetés céljából megküldi a Hivatalnak. A Hivatal a magatartási kódexet kizárólag abból a szempontból vizsgálja, hogy az megfelel-e a vonatkozó jogszabályoknak. A közigazgatási szerződés megkötésének érvényességi feltétele, hogy a magatartási kódex tekintetében a Hivatal és az önszabályozó szervezet megállapodjon.

(3) A magatartási kódex részletesen tartalmazza – a 15/K. § (2) bekezdése szerinti felhatalmazás tárgykörében – az önszabályozó szervezet öngazgatási feladatellátásával kapcsolatos eljárási és garanciális rendelkezéseket, a tagok vonatkozó jogait és kötelezettségeit, a tagok és az önszabályozó szervezet – felhatalmazás tárgyát érintő – viszonyát, illetve az önszabályozó szervezet által meghozható döntések típusait, rendszerét és azok jogi hatását.

(4) A (3) bekezdésben meghatározottakon túlmenően a magatartási kódex anyagi része tartalmazza a felhatalmazás tárgyköre által kijelölt tevékenység, szolgáltatás, magatartás végzésére, folytatására vonatkozó szabályokat, feltételeket, illetve követelményeket.

(5) Az önszabályozó szervezetek a magatartási kódexeik révén ösztönzik a tagjaikat megfelelő intézkedések meghozatalára annak érdekében, hogy a kiskorúak kevésbé legyenek kitéve olyan elektronikus hirdetéseknek, kereskedelmi közleményeknek, amelyek olyan táplálkozási vagy élettani hatással bíró tápanyagokat és egyéb anyagokat – különösen zsírt, transzsírsavakat, sót vagy nátriumot és cukrokat – tartalmazó élelmiszerekre és italokra vonatkoznak, amelyeknek túlzott mértékű bevitele a teljes étrendben nem ajánlott, továbbá ösztönzik a tagjaikat annak biztosítására, hogy az ezen élelmiszerekről és italokról szóló elektronikus hirdetések, kereskedelmi közlemények ne hangsúlyozzák ezek előnyös táplálkozási tulajdonságait.

15/N. § (1) A Hivatal és az önszabályozó szervezet viszonyrendszerét a felek kötelesek a közigazgatási szerződésben részletesen rendezni.

(2) A közigazgatási szerződés csak írásban köthető.

(3) A Hivatal a közigazgatási szerződés megkötését követően jogosult az önszabályozó szervezetnek a magatartási kódex hatálya alá tartozó vállalkozásokról vezetett nyilvántartásaiba betekinteni, illetve a nyilvántartott adatok tekintetében adatszolgáltatást kérhet annak érdekében, hogy megfelelően elláthassa az önszabályozó szervezettel kapcsolatos feladatait.

15/O. § (1) A Hivatal azonnali hatállyal felmondhatja a közigazgatási szerződést, ha az önszabályozó szervezet:

a) a közigazgatási szerződésben foglaltakat súlyosan, illetve ismételten megszegi, vagy

b) a közigazgatási szerződésben meghatározott feladatait nem a szerződésben foglaltaknak, vagy a magatartási kódexben foglaltaknak megfelelően látja el.

(2) A határozatlan időre kötött közigazgatási szerződést bármely fél harmincnapos felmondási idővel felmondhatja.

15/P. § (1) Az önszabályozó szervezet tagjai tekintetében a közigazgatási szerződés felhatalmazásának tárgyát képező hatósági ügyben saját – nem hatósági – feladatuként jár el az e törvényben, illetve a közigazgatási szerződésben meghatározottak szerint. Ennek keretében eljárása megelőzi, illetve kiegészíti a Hivatal hatósági hatáskörgyakorlását (a továbbiakban: önszabályozási eljárás).

(2) A közigazgatási szerződésben meghatározott hatósági feladatok tekintetében a Hivatal az önszabályozó szervezet tagjaival szemben csak abban az esetben járhat el, ha az önszabályozó szervezet vonatkozó eljárása megítélése szerint nem felel meg a jogszabályoknak vagy a felek közötti közigazgatási szerződés rendelkezéseinek.

(3) Az önszabályozó szervezet felelőssége belső működésében olyan eljárási szabályozás kialakítása, elfogadása és érvényesítése tagjai irányában, amely biztosítja a videómegosztóplatform-szolgáltatásokkal összefüggő, e törvényben foglalt feladatok megfelelő és hatékony ellátását és az e törvény szerinti szabályok megfelelő érvényesülését.

15/Q. § (1) Az önszabályozó szervezet önszabályozási eljárását kezdeményező kérelemre köteles eljárni. Ettől függetlenül az önszabályozó szervezet a feladatkörébe utalt ügyekben saját döntése alapján is indíthat eljárást.

(2) Az önszabályozó szervezet önszabályozási eljárásának határideje harminc nap, amely indokolt esetben – az ügy bonyolultságára, illetve a tények feltárásának nehézségeire tekintettel – tizenöt nappal meghosszabbítható. E határidőknél rövidebb határidőt a közigazgatási szerződés megállapíthat.

(3) Ha az önszabályozási eljárás tárgykörébe tartozó beadvány érkezik a Hivatalhoz, a beadványt a Hivatal megküldi az eljárásra jogosult önszabályozó szervezet részére. Ha az ügy mégsem tartozik az önszabályozó szervezet feladatkörébe, vagy a beadvánnyal érintett vállalkozás nem tartozik a kódex hatálya alá, akkor az önszabályozó szervezet a beadványt köteles haladéktalanul visszaküldeni a Hivatal részére. Ha az önszabályozó szervezet a Hivatal

által továbbított beadvány alapján eljárását megindítja, akkor a Hivatal eljárásának kezdeményezésével együtt esetlegesen befizetett illetéknek, díjnak megfelelő összeget a Hivatal visszafizeti a beadványt előterjesztő számára.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a Hivatal eljárását kezdeményező beadvány nem minősül az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti eljárási kötelezettséget keletkeztető, eljárást megindító kérelemnek, kivéve, ha a beadványt az önszabályozó szervezet a Hivatal számára visszaküldi. Ilyen esetben az önszabályozó szervezet által visszaküldött beadvány Hivatalhoz megérkezésének napján kezdődik a Hivatal hatósági eljárása.

(5) Ha az önszabályozó szervezethez érkezik olyan beadvány, amely nem tartozik a feladatkörébe, de a Hivatal hatáskörével kapcsolatos, akkor az önszabályozó szervezet haladéktalanul tájékoztatja a beadvány előterjesztőjét a Hivatal vonatkozó hatásköreiről, az eljárásindítás lehetőségeiről és annak szabályairól.

15/R. § (1) Az önszabályozó szervezet a beadványt az e törvény és a Hivatallal kötött közigazgatási szerződés, és különösen az annak részét képező magatartási kódex alapján megvizsgálja, és az ügy tárgyában döntést hoz. Az önszabályozó szervezet döntése a kódex hatálya alá tartozó vállalkozások számára kötelező és kötelezettséget tartalmazhat. Ha a döntés kötelezettséget tartalmaz, az önszabályozó szervezet köteles ennek teljesítésére megfelelő határidőt megállapítani. A kötelezettséget tartalmazó döntést e teljesítési határidő leteltét követően az önszabályozó szervezet tíz napon belül megküldi a Hivatalnak. A Hivatal az önszabályozó szervezet által megküldött, kötelezettséget tartalmazó döntéseket köteles felülvizsgálni. Ha az önszabályozó szervezet döntésének felülvizsgálatát a beadvány előterjesztője vagy a döntéssel kötelezett kéri, a Hivatal a döntést harminc napon belül köteles felülvizsgálni.

(2) Ha a Hivatal megállapítja, hogy az önszabályozó szervezet döntése nem felel meg az önszabályozó szervezettel kötött közigazgatási szerződésben foglaltaknak, különösen a magatartási kódex rendelkezéseinek, vagy megítélése szerint a döntés jogszabállyal ellentétes, illetve azt állapítja meg, hogy az önszabályozó szervezet nem képes megfelelően érvényesíteni döntését, abban az esetben hatósági eljárást indít a beadvány tárgyát képező ügyben. A Hivatalt eljárásában az önszabályozó szervezet eljárása, döntése nem köti.

15/S. § (1) A Hivatal hatósági hatáskörébe nem tartozó, de az önszabályozó szervezettel kötött közigazgatási szerződés tárgykörét képező feladat, tevékenység megfelelő és hatékony ellátása az önszabályozó szervezet önálló feladata, gyakorlatát maga alakítja. A Hivatal az önszabályozó szervezettel folyamatosan együttműködik, feladatainak ellátását támogatja és ösztönzi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nem hatósági feladatok ellátásával és egyéb eljárásaikkal kapcsolatos tapasztalatokról a felek rendszeresen tájékoztatják egymást. E feladatokat az önszabályozó szervezet a Hivatallal kötött közigazgatási szerződés és az annak részét képező magatartási kódex alapján látja el. E feladatok ellátásával kapcsolatos tapasztalatokat a Hivatal hatósági hatáskörei gyakorlása, hatósági eljárásai, illetve jogszabály-előkészítő tevékenysége során – lehetőség szerint – figyelembe veszi.

15/T. § (1) A Hivatal az önszabályozó szervezet közigazgatási szerződésben meghatározott tevékenysége felett felügyeletet lát el. E felügyeleti tevékenysége keretében a Hivatal folyamatosan ellenőrizheti az önszabályozó szervezetnek a Hivatallal kötött közigazgatási szerződésében foglaltak érvényesülését, szerződés szerinti teljesítését. A felügyelet keretében a Hivatal jogosult az önszabályozó szervezet közigazgatási szerződéssel kapcsolatban folytatott valamennyi tevékenységének megismerésére, amelynek érdekében az önszabályozó szervezetet adatszolgáltatásra kötelezheti.

(2) A Hivatal az önszabályozó szervezetnek a közigazgatási szerződés szerinti feladatellátása körében lefolytatott eljárásait és meghozott döntéseit szükség szerint átfogóan ellenőrzi. Ennek keretében az önszabályozó szervezet döntéseit – a közigazgatási szerződés és annak részét képező magatartási kódexnek való megfelelés szempontjából – egyenként és összességükben is értékeli.

(3) Ha a Hivatal a felügyelet keretében megállapítja, hogy az önszabályozó szervezet a közigazgatási szerződés felhatalmazásának tárgyát képező ügyekben nem vagy nem megfelelően jár el, így különösen

a) a 15/P. §-ban foglalt eljárásokat nem a magatartási kódex rendelkezéseinek megfelelően folytatja le,

b) a beadványokat nem a magatartási kódex rendelkezései szerint bírálja el,

c) döntéseit nem a magatartási kódex rendelkezéseinek megfelelő tartalommal hozza, illetve

d) döntéseinek teljesítését, azok érvényesülését nem ellenőrzi, illetve nem intézkedik a döntéseiben foglaltak érvényre juttatása iránt,

akkor a Hivatal megfelelő határidő tűzésével felhívja az önszabályozó szervezetet a közigazgatási szerződésben foglaltaknak megfelelő magatartás tanúsítására.

(4) Ha az önszabályozó szervezet a (3) bekezdés szerinti felhívásnak határidőben nem tesz eleget, a Hivatal a közigazgatási szerződést azonnali hatállyal, vagy a közigazgatási szerződésben meghatározott felmondási időre felmondhatja.

(5) Ha az ellenőrzés eredményeként a Hivatal megállapítja, hogy az önszabályozó szervezet eljárása, döntése jogszabállyal ellentétes, vagy a közigazgatási szerződésbe, illetve az annak részét képező magatartási kódexbe ütközik, a Hivatal a szerződésszegés megállapításával egyidejűleg az eljárás, valamint a döntés tárgykörében hatósági eljárást indít.

15/U. § Az önszabályozó szervezet a közigazgatási szerződés alapján végzett tevékenységéről, feladatairól rendszeresen, de legalább évente, az önszabályozási eljárásainak menetéről, tartalmáról, alanyairól, döntéseinek típusairól, tartalmáról, érvényesüléséről pedig legalább félévente írásban benyújtott beszámolót készít a Hivatal számára.

15/V. § Az e törvényben foglalt, a társszabályozásra vonatkozó rendelkezések nem érintik, és nem korlátozzák a videómegosztóplatform-szolgáltatók azon jogát, hogy önszerveződéseik útján, e törvény keretei között önszabályozási kezdeményezéseket fogadjanak el és érvényesítsenek a tevékenységük körében. A Hivatal és a Hatóság e kezdeményezéseket támogatja és tiszteletben tartja.

15/W. § (1) Ha a Hivatal vagy az önszabályozó szervezet eljárása során kérdésessé válik, hogy Magyarország joghatósága kiterjed-e valamely videómegosztóplatform-szolgáltatóra, akkor a Hivatal haladéktalanul az Európai Bizottsághoz fordul.

(2) Ha az Európai Bizottság válasza alapján Magyarország joghatósága fennáll, akkor a Hivatal folytatja eljárását, vagy értesíti az eljáró önszabályozó szervezetet."

4. § Az Ekertv. 16. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) E törvénynek az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosításáról szóló 2020. évi XXIV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) a videómegosztóplatform-szolgáltatók részére megállapított kötelezettségeit – a (6) bekezdésben foglaltak kivételével – a videómegosztóplatform-szolgáltatók a Módtv. hatálybalépését követő 150 napon belül kötelesek teljesíteni.

(6) A Módtv. hatálybalépésekor már szolgáltatást nyújtó, e törvény hatálya alá tartozó videómegosztóplatform-szolgáltatók a 15/C. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak a Módtv. hatálybalépését követő 60 napon belül kötelesek eleget tenni."

5. § Az Ekertv. 16/B. §-a a következő (1) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A Hatóság az e törvény szerinti, a kéretlen elektronikus hirdetéssel kapcsolatos felügyeleti eljárásában és a videómegosztóplatform-szolgáltatásokkal kapcsolatos eljárásában az e törvényben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel az Ákr. rendelkezései szerint jár el."

6. § Az Ekertv. 18. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„f) az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1808 irányelve (2018. november 14.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról [1. § (1a) és (1b) bekezdése, 2. § l) pont lf) alpontja, valamint o)–r), w)–y) pontja, 15/C–15/W. §]"

7. § Ez a törvény a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

8. § Ez a törvény a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1808 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

**2020. évi XXV. törvény
az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat
végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény módosításáról***

- 1. §** Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény (a továbbiakban: Ügkr. tv.) 1. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:
(*E törvény hatálya kiterjed:*)
„c) az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikkében meghatározott repülésekre és az azokból származó üvegházhatású gázok kibocsátására.”
- 2. §** Az Ügkr. tv. 10. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) A légi jármű üzemeltető az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikke szerinti repülésekből származó – az (1) bekezdésben meghatározott jelentéstől független – hitelesített kibocsátási jelentést készít a 601/2012/EU bizottsági rendelet, e törvény és a végrehajtására kiadott jogszabályok, a hatóság által jóváhagyott nyomonkövetési terv, valamint a légi jármű üzemeltető belső eljárásrendje szerint, és azt a hatóság részére a tárgyévét követő év április 30. napjáig benyújtja.”
- 3. §** Az Ügkr. tv. 39. § (1) bekezdése a következő x) ponttal egészül ki:
(*Felhatalmazást kap a Kormány, hogy*)
„x) az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerinti repülések üvegházhatású gázkibocsátásának nyomon követésére és jelentésére vonatkozó részletes szabályokat”
(*rendeletben állapítsa meg.*)
- 4. §** Az Ügkr. tv. 41/A. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:
„(7) A légi jármű üzemeltető az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikke szerinti repülésekről készített nyomonkövetési tervet – a hatóság felhívására – jóváhagyás céljából a hatóság részére megküldi.
(8) A légi jármű üzemeltető a 2019. évi kibocsátására vonatkozóan a 10. § (1a) bekezdése szerinti jelentését – első alkalommal – 2020. május 31-ig a hatóság részére megküldi.”
- 5. §** Az Ügkr. tv. 42. § (2) bekezdése a következő o) ponttal egészül ki:
(*E törvény – a végrehajtására a 39. §-ban foglalt felhatalmazások alapján kiadott jogszabályokkal együtt –*)
„o) a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által a légi közlekedésből származó kibocsátásoknak a piaci alapú globális intézkedés végrehajtása céljából való nyomon követése, jelentése és hitelesítése érdekében elfogadott intézkedések tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2019. július 18-i, (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet”
(*végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.*)
- 6. §** Az Ügkr. tv.
a) 1. § (1) bekezdés a) pontjában a „kereskedelmére, és” szövegrész helyébe a „kereskedelmére” szöveg,
b) 1. § (1) bekezdés b) pontjában a „kibocsátására.” szövegrész helyébe a „kibocsátására, és” szöveg,
c) 2. § 1. pont b) alpontjában a „legnagyobb” szövegrész helyébe a „legnagyobb, vagy – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítése tekintetében – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikkében meghatározott tagállam” szöveg,
d) 2. § 20. pontjában a „pontjában” szövegrész helyébe a „pontjában és – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítése tekintetében – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben” szöveg,

* A törvényt az Országgyűlés a 2020. május 5-i ülésnapján fogadta el.

- e) 2. § 23. pontjában az „érkezik” szövegrész helyébe az „érkezik, továbbá – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítése tekintetében – az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikkében meghatározott repülésből származó kibocsátás” szöveg,
- f) 6. § (1) bekezdés a) pontjában a „tevékenysége során” szövegrész helyébe a „tevékenysége, valamint az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikke szerinti repülések során” szöveg,
- g) 1. mellékletében foglalt táblázat B:3 mezőjében a „meghaladó bemenő” szövegrész helyébe a „meghaladó teljes névleges bemenő” szöveg lép.

7. § Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

8. § Ez a törvény a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által a légi közlekedésből származó kibocsátásoknak a piaci alapú globális intézkedés végrehajtása céljából való nyomon követése, jelentése és hitelesítése érdekében elfogadott intézkedések tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2019. július 18-i, (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

III. Kormányrendeletek

**A Kormány 199/2020. (V. 13.) Korm. rendelete
az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat
végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló
410/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény 39. § (1) bekezdés j) és x) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 410/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ügkr. Vhr.) 24. § (2) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet)

„k) a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által a légi közlekedésből származó kibocsátásoknak a piaci alapú globális intézkedés végrehajtása céljából való nyomon követése, jelentése és hitelesítése érdekében elfogadott intézkedések tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. július 18-i (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet”
(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

2. § Az Ügkr. Vhr.

- a) 1/A. §-ában az „irányelv értelmében” szövegrész helyébe az „irányelv és az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet értelmében” szöveg,
 - b) 4. § (1) bekezdésében a „bekezdésében foglaltakat” szövegrész helyébe a „bekezdésében, illetve az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben foglaltakat” szöveg,
 - c) 14/A. § (1) bekezdésében a „bekezdése szerint” szövegrész helyébe a „bekezdése vagy az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerint” szöveg,
 - d) 20. § (1) bekezdésében a „mellékletben meghatározott” szövegrész helyébe a „mellékletben és az (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben meghatározott” szöveg,
 - e) 2. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat B:3–B:10 mezőjében a „meghaladó bemenő” szövegrész helyébe a „meghaladó teljes névleges bemenő” szöveg
- lép.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

4. § Ez a rendelet a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által a légi közlekedésből származó kibocsátásoknak a piaci alapú globális intézkedés végrehajtása céljából való nyomon követése, jelentése és hitelesítése érdekében elfogadott intézkedések tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. július 18-i (EU) 2019/1603 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének 4/2020. (V. 13.) MEKH rendelete a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 7/2016. (X. 13.) MEKH rendelet módosításáról

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. § (5) bekezdés 1., 2. és 9. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 12. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 7/2016. (X. 13.) MEKH rendelet (a továbbiakban: R.) 5. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Az elosztási díj – figyelembe véve az elosztók más forrásból származó bevételeit is – fedezetet nyújt:]
„a) az elosztók engedélyesi tevékenységének indokolt működési költségére (ideértve a rugalmassági szolgáltatásoknak a legkisebb költség elvének megfelelő igénybevételét is),”
- 2. §** Az R. 7. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti eszközök értékcsökkenési leírásának és a (2) bekezdés c) pontja szerinti tökeköltség meghatározásához szükséges szabályozási eszközértéknek az indokolt mértékét a Hivatal a hálózati eszközök esetében – elsődlegesen – az eredeti bekerülési (aktiválási) érték alapján meghatározott, indexált bruttó eszközértékekből, az aktiválás évéből és a Hivatal által megállapított hasznos élettartamokból, az egyéb eszközök esetében a könyv szerinti értékekből kiindulva határozza meg. Ennek során a Hivatal
a) a csatlakozási díjakból finanszírozott eszközök, az egyéb térítésmentes forrásból finanszírozott eszközök, valamint az eszközátvételtől származó eszközök értékét és értékcsökkenését kiszűri;
b) a hálózati eszközökre megállapított
ba) nettó eszközértéket az előző árszabályozási ciklus utolsó évének nettó eszközértékével,
bb) értékcsökkenést a ténylegesen elszámolt értékcsökkenéssel
összeveti az indokolatlan mértékű eltérések elkerülése érdekében.”
- 3. §** Az R. 7. § (7) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:
[A (2) bekezdés e) pontja szerinti egyedi tételek vizsgálata során – a 3. § rendelkezéseivel összhangban – a következő célkitűzések is figyelembevételre kerülnek:]
„c) folytonossági szempontból indokolt és átlátható szabályok érvényesüljenek az előző árszabályozási ciklus releváns kifutó éves korrekciós mechanizmusai tekintetében.”
- 4. §** Az R. 11. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
„(2a) A (2) bekezdésben szereplő esetekben – a villamos energia csatlakozási díj fizetésére kötelezettek köréről és a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló MEKH rendeletben meghatározott feltételek fennállásakor – a több hálózati engedélyest érintő beruházás esetén a csatlakozási díjat a hálózati engedélyesek között a villamos energia csatlakozási díj fizetésére kötelezettek köréről és a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló MEKH rendeletben meghatározott módon meg kell osztani.”
- 5. §** Az R. 13. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Ez a rendelet a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és a villamos energia

belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(3) Ez a rendelet a villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg."

6. § Az R.

- a) 1. §-ában a „2017. január 1-jétől 2020. december 31-ig” szövegrész helyébe a „2021. január 1-jétől 2024. december 31-ig” szöveg,
- b) 2. § 2. pontjában a „szükséges költség” szövegrész helyébe a „szükséges költségek és ráfordítások” szöveg,
- c) 3. § (3) bekezdés g) pontjában az „okos hálózatok fejlesztésére” szövegrész helyébe az „okos hálózatok fejlesztésére, valamint a támogatási források megszerzésére és hatékony felhasználására” szöveg,
- d) 7. § (3) bekezdés nyitó szövegrészében a „2015. év” szövegrész helyébe a „2019. év” szöveg,
- e) 7. § (3) bekezdés a) pontjában a „2015. évet megelőző évek és a 2015. év folyamatait” szövegrész helyébe a „2019. évet megelőző évek és a 2019. év folyamatait” szöveg,
- f) 7. § (5) bekezdésében a „közgazdasági alapelveknek megfelelő” szövegrész helyébe a „közgazdasági alapelveknek és gazdasági feltételeknek megfelelő” szöveg,
- g) 7. § (6) bekezdésében a „szorzataként határozza meg” szövegrész helyébe a „szorzataként határozza meg, figyelembe véve a profilos elszámolású felhasználók mennyiségi eltérésének hatását is.” szöveg,
- h) 7. § (7) bekezdés b) pontjában a „többletfinanszírozást a hálózati engedélyes számára” szövegrész helyébe a „többletfinanszírozást vagy indokolatlan kockázatot a hálózati engedélyes számára” szöveg,
- i) 8. §-ában a „2015. év” szövegrész helyébe a „2019. év” szöveg,
- j) 10. § (1) bekezdésében a „költségekből kiindulva határozza meg” szövegrész helyébe a „költségekből kiindulva, a költségek alakulását befolyásoló paraméterek változásait figyelembe véve határozza meg” szöveg,
- k) 11. § (2) bekezdés b) pontjában a „nagyfeszültségű hálózatra csatlakozó felhasználó” szövegrész helyébe a „nagyfeszültségű hálózatra csatlakozó felhasználó és önállóan létesített villamosenergia-tároló” szöveg,
- l) 11. § (3) bekezdésében a „középfeszültségű közcélú hálózatra csatlakozó felhasználó” szövegrész helyébe a „középfeszültségű közcélú hálózatra csatlakozó felhasználók és önállóan létesített villamosenergia-tároló” szöveg,
- m) 11. § (4) bekezdésében a „kisfeszültségű közcélú hálózatra csatlakozó felhasználó” szövegrész helyébe a „kisfeszültségű közcélú hálózatra csatlakozó felhasználók és önállóan létesített villamosenergia-tároló” szöveg,
- n) 12. § (1) bekezdésében a „csatlakozási terv felülvizsgálata” szövegrész helyébe a „hálózathoz való csatlakozással összefüggő szolgáltatások” szöveg lép.

Záró rendelkezések

- 7. §** (1) Ez a rendelet a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.
- (2) Ez a rendelet a villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

8. § Ez a rendelet 2021. január 1. napján lép hatályba.

9. § Hatályát veszti az R. 5. § (2) bekezdés e) és f) pontja.

Dr. Dorkota Lajos s. k.,
elnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az igazságügyi miniszter 5/2020. (V. 13.) IM rendelete a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 128. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet (a továbbiakban: Cvhr.) a következő 20/D. §-sal egészül ki:
„20/D. § E rendeletnek a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról szóló 5/2020. (V. 13.) IM rendelettel (a továbbiakban: Módr2.) megállapított rendelkezéseit a Módr2. hatálybalépését követően benyújtott cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmek esetében kell alkalmazni.”
- 2. §** A Cvhr. 1. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Dr. Varga Judit s. k.,
igazságügyi miniszter

1. melléklet az 5/2020. (V. 13.) IM rendelethez

1. A Cvhr. 1. számú melléklet B) II. 2.) pontja a következő b) alponttal egészül ki:
[2. rovat: A cég elnevezése (megadása kötelező)]
„b) Ha a cégnévben az „állami” vagy „nemzeti” kifejezés szerepeltetése a Kormány határozatán alapul, a kormányhatározat száma”
2. A Cvhr. 1. számú melléklet D) IV. 1.) pont b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A kézbesítési megbízott adatai (Valamennyi adat megadása kötelező, ha a nyomtatványban külföldi szervezet vagy magyarországi lakóhellyel nem rendelkező külföldi személy szerepel):]
„b) A nem természetes személy(ek) adatai:
ba) Cég esetén cégjegyzékszám
bb) Cég (szervezet) esetén EUID
bc) Annak jelölése, ha a szervezet EUID-val nem rendelkezik
bd) Cégnek nem minősülő egyéb szervezet esetén nyilvántartási szám
be) Elnevezés
bf) Székhely”
3. A Cvhr. 1. számú melléklet D) IV. 1.) pontja a következő c) alponttal egészül ki:
[A kézbesítési megbízott adatai (Valamennyi adat megadása kötelező, ha a nyomtatványban külföldi szervezet vagy magyarországi lakóhellyel nem rendelkező külföldi személy szerepel):]
„c) Szakmai tevékenysége keretein belül eljáró természetes személy adatai:
ca) Nyilvántartási szám/kamarai azonosító szám
cb) Név
cc) Székhely”

Az innovációért és technológiáért felelős miniszter 14/2020. (V. 13.) ITM rendelete a 2021. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 102. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** E rendelet hatálya kiterjed minden munkáltatóra és az általuk általános munkarendben foglalkoztatottakra.
- 2. §** A 2021. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:
2021. december 11., szombat	munkanap
2021. december 24., péntek	pihenőnap
- 3. §** Ez a rendelet 2021. január 1-jén lép hatályba.
- 4. §** Ez a rendelet 2022. január 1-jén hatályát veszti.

Dr. Palkovics László s. k.,
innovációért és technológiáért felelős miniszter

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 7/2020. (V. 13.) AB határozata az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3a) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos, mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Dienes-Oehm Egon*, *dr. Handó Tünde*, *dr. Juhász Imre*, *dr. Salamon László*, *dr. Szívós Mária* és *dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését és 39. cikk (2) bekezdését sértő, mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet valósított meg azáltal, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3a) bekezdésébe foglalt tájékoztatási kötelezettség nem teljesülése esetére nem biztosít hatékony bírói jogvédelmet az adatigénylőknek.
Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2020. december 31-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (3b) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Ítéltábla bírói tanácsa az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján – a 32.Pf.20.069/2019. szám alatt folyamatban levő per felfüggesztése mellett – egyedi normakontroll eljárást kezdeményezett az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (3b) bekezdésével összefüggésben az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének a sérelmére való hivatkozással.
- [2] A bírói kezdeményezésre okot adó ügy lényege szerint egy gazdasági társasághoz (a továbbiakban: kérelmezett) közérdekű adatigényléssel fordult egy magánszemély (a továbbiakban: kérelmező) egy európai uniós forrásból finanszírozott útépitési projekt részleteivel kapcsolatban. A projekt beruházója a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., a kérelmezett pedig a vele megkötött szerződés teljesítése érdekében létesített jogviszonyt további, magántulajdonban álló cégekkel, az építőanyagok eladóival. Ez utóbbi szerződések adataira vonatkozott az adatigénylés. Miután a kérelmezett az adatigénylés teljesítését megtagadta, a kérelmező bírósághoz fordult. Az elsőfokú bíróság a keresetet érdemben vizsgálta, a másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az eljárás akadályát képezi az Infotv. 27. § (3b) bekezdése, amely szerint a tájékoztatást igénylő kérelmező csak a tájékoztatásra kötelezett felett törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv – jelen esetben a cégbíróság – eljárását kezdeményezheti. Az Infotv. 31. §-a ezzel összhangban úgy rendelkezik, hogy a közérdekű adatigény elutasítása esetében a közfeladatot ellátó szerv ellen lehet pert indítani, márpedig a kérelmezett nem közfeladatot ellátó szerv. Ebből következően a bíróságnak az Infotv. 27. § (3a) bekezdésére alapított igény érvényesítésére irányuló pert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 176. § (1) bekezdés b) pontja és 240. § (1) bekezdése alapján meg kellene szüntetnie. A másodfokú bíróság ezért – hivatkozva arra, hogy

az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján eljárási norma is bírói kezdeményezés tárgya lehet {3192/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [18]} – az Alkotmánybírósághoz fordult.

- [3] A bíróság indítványában rámutat arra, hogy az Infotv. 27. § (3a) bekezdésére alapított adatigénylés is a közérdekű adatok megismeréséhez való jog [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés] védelmi körébe tartozik. Az érintett alapjog lényegi tartalma a hatékony és teljes bíróság előtti jogérvényesítés lehetősége. Ezt azonban csak az Infotv. 31. § (1)–(7) bekezdése garantálja, e rendelkezések ugyanis egyidejűleg biztosítják az adat megismertetésére való kötelezés lehetőségét, a bírósági végrehajtást, az adatkérőre vonatkozó kedvező bizonyítási szabályokat és a jogorvoslat lehetőségét is. Ehhez képest a törvényességi felügyeleti eljárás mindezt nem garantálja. Az Infotv. 31. § (1) bekezdése szerinti bírói út kizárása – az alapjog érvényesülését lehetővé tevő garanciák kikapcsolása – azt jelenti, hogy az Infotv. 27. § (3b) bekezdése korlátozza a 27. § (3) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségét, az alapjog érvényesíthetőségét, amely sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során az ügygel kapcsolatos álláspontjuk kifejtésére kérte a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (a továbbiakban: NAIH), valamint az igazságügyi minisztert.
- [5] A NAIH válasza szerint a „vizsgált törvényhely csak lehetőséget biztosít a tájékoztatásra jogosultnak, hogy a kötelezett szerv felett törvényességi felügyeletet gyakorló szervhez forduljon [...], de ez semmilyen módon nem csorbíthatja azt az alkotmányos jogát, hogy a közérdekű adatokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség nem, vagy nem megfelelő teljesítése esetén jogsérelme kivizsgálása érdekében a Hatósághoz vagy közvetlenül a bírósághoz forduljon jogorvoslatot kérve.”
- [6] Az igazságügyi miniszter ettől eltérően azt hangsúlyozta, hogy az Infotv. háromszintű rendszert intézményesít: 1. a közfeladatot ellátó szervek esetében alkalmazott, a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségét biztosító rezsím (közérdekű adatigénylés); 2. az Infotv. 26. § (3) bekezdése szerint szolgáltatást nyújtó szervek/személyek kezelésében lévő, közérdekből nyilvános adatok megismerhetősége, amely a jogalkotó döntése alapján az 1. pont szerinti rezsimmal azonos); és 3. a közérdekből nyilvános adattá minősített üzleti titkok megismerhetősége: közfeladatot ellátó szervek esetében az általános – tehát az 1. és 2. pont szerinti – szabályok érvényesek, míg mások esetében az Infotv. 27. § (3b) bekezdése szerinti sui generis megismerési rezsím alkalmazandó (ún. „tájékoztatási kötelezettség”). A szabályozás célja minden érintett esetében a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának a biztosítása. A különbségtétel indoka pedig az, hogy „közfeladatot ellátó szervek esetében [...] a jogalkotónak az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből fakadó kötelezettsége – az állam demokratikus működésének ellenőrzése megvalósítása érdekében – magasabb szintű mércét feltételez”. Viszont az államháztartáson kívüli szereplők esetében intézményesített tájékoztatási kötelezettség „alapvetően az információszabadság érvényesítését kiegészítő szabályként érvényesül”. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése pedig nem garantálja a közérdekű adat tetszőlegesen megválasztott adatkezelő általi megismerhetőségét.

II.

- [7] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
 „39. cikk (1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.
 (2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyontól való adatok közérdekű adatok.”
 „VI. cikk (3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”
- [8] 2. Az Infotv. érintett rendelkezései:
 „27. § (3) Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezményel, az állami és önkormányzati vagyontól való kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a védett ismerethez – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

(3a) Az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan – erre irányuló igény esetén – bárki számára tájékoztatást adni. A tájékoztatási kötelezettség a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozatalával vagy a korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozott adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is teljesíthető.

(3b) Ha a (3a) bekezdés alapján tájékoztatásra kötelezett a tájékoztatást megtagadja, a tájékoztatást igénylő a tájékoztatásra kötelezett felett törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárását kezdeményezheti.”

III.

- [9] Az Alkotmánybíróságnak állandó gyakorlata szerint mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Abtv. 25. és 52. §-ában írt formai és tartalmi feltételeknek {a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [10] A bírói kezdeményezés szerint a támadott szabályt az eljárásban alkalmazni kell [az Infotv. 27. § (3b) rendelkezésétől függ, hogy a bíróság eljárhat-e az ügyben, vagy meg kell szüntetnie az eljárást], az eljárás felfüggesztése megtörtént, az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében rögzített határozott kérelem követelményének. Mindezek alapján a kérelem érdemi vizsgálatának nincs akadálya.

IV.

- [11] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [12] Az érdemi vizsgálat során az Alkotmánybíróság elsődlegesen összefoglalta a jelen ügyben releváns gyakorlatát, ezen belül kitért az alapjogi jogviszony egyes elemeire (a jogviszony tartalma, ezen belül az Infotv.-ben használt fogalomkészlet tartalma, a jogviszony jogosultja és kötelezettje, valamint tárgya), ezt követően pedig megvizsgálta a bírói kezdeményezésben foglaltak megalapozottságát.
- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett VI. cikk (3) bekezdése – az Alaptörvény hetedik módosításának 2018. június 29-én történő hatálybalépéséig a VI. cikk (2) bekezdése – alapvető jogként garantálja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján az alapjog érvényesülését az Infotv. biztosítja. Az Infotv.-t az Országgyűlés az információs szabadság (és az információs önrendelkezési jog) biztosítása érdekében, az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján alkotta.
- [14] A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog (összefoglaló néven: az információs szabadság) az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített gyakorlata szerint „az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti”, ami azért lényeges, mert az „információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű” {34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185., lásd legutóbb: 13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [27]}. „Mindezek mögött alapvetően két, egymással összefüggő indok áll: egyrészt a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek a megteremtése, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése. Az állam működéséről való tájékozott véleményformálás elengedhetetlen a hatalomgyakorlók tevékenységének megítéléséhez és számonkéréséhez, a közhatalmi döntéshozatalra, a közügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás gyakorlásához, tágabb értelemben a közügyekhez kapcsolódó nyilvános, tényeken alapuló diskurzus kialakulásához.” {13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}
- [15] Az Alaptörvény továbbá ehhez kapcsolódóan „A közpénzek” című fejezetében rögzíti a nemzeti vagyonra, a közpénzekre kiterjedően az átlátható gazdálkodás követelményét [38. cikk (4) bekezdés, 39. cikk]. Kifejezetten rendelkezik arról is, hogy „[a] közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok”, függetlenül attól, hogy ezeket ki vagy mely szervezet birtokolja [39. cikk (2) bekezdés]. Az Alaptörvény 39. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy a központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek – egyebek mellett – a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható. A (2) bekezdés pedig előírja, hogy a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. Az Infotv.-nek a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségére vonatkozó szabályai – amint arra az igazságügyi miniszter is utalt válaszában – a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságát hivatottak biztosítani. A törvényalkotó ennek érdekében

a közfeladatot ellátó személyek és az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesítő személyek/szervezetek számára is egyaránt kötelezettségeket fogalmaz meg.

- [16] 2. A szabályozási környezet releváns elemei és az ahhoz kapcsolódó alkotmánybírói gyakorlat a következőképpen foglalható össze.
- [17] Az Infotv. az Alaptörvény VI. cikke alapján garantálja a nyilvános adatokhoz való hozzáférést, ezért a nyilvános adatok közé tartozó adatfajták fogalma központi eleme az Infotv.-nek.
- [18] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben sem foglal állást arról, hogy a vitatott konkrét adat közérdekű, közérdekből nyilvános adatnak minősül-e, ennek a megítélése ugyanis bírósági hatáskör. Ugyanakkor a bírói kezdeményezésben foglalt kérdés megválaszolásához az Infotv. szabályozási rendszerének és e rendszer alkotmányossági hátterének a felvázolása mindenképpen szükséges. Az „Alkotmánybíróság alkotmányossági felülvizsgálata [...] az Alaptörvényben foglalt alapjogi szempontok érvényesülésének végső kontrollja. Egyrészt a rendes bíróságoknak az alkalmazott jogszabályok szakjogilag helyes és törvényes értelmezésére fókuszáló ítélkező munkájához képest az Alkotmánybíróság alaptörvénybeli feladata kifejezetten az alkotmányossági követelmények kiemelése és érvényesítése. [...] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróságnak arra is lehetősége van, hogy az egyébként a jogszabályokból kiolvasható szakjogi értelmezéseket alkotmányos követelményekkel terelje az Alaptörvénnyel összhangban álló irányba.” {34/2017. (XII. 11.) AB határozat, Indokolás [19]}
- [19] A közérdekű adat Infotv. 3. § 5. pont szerinti definíciójának része az adat jellegének a meghatározása (az érintett szerv tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső adatról van szó) és az adatkezelő személyének a rögzítése is (az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy – a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv).
- [20] A megismerhetőség követelménye azonban a fentieknél mind az érintett adatok köre, mind a kötelezettek vonatkozásában tágabb.
- [21] Ami a nyilvánosság követelményével érintett adatok körét érinti, az Infotv. közérdekből nyilvános adatnak minősít a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adatot, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli (Infotv. 3. § 6. pont). E körbe tartoznak egyebek mellett például az Infotv. 26. § (3) bekezdése és 27. § (3) bekezdése szerinti adatok.
- [22] Mivel a közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni az Infotv. 28. § (1) bekezdése szerint, ez azt jelenti, hogy a személyes adatok és más, a közérdekű adat fogalma alá be nem sorolható adatok a megismerhetőség tekintetében – amennyiben törvény a szóban forgó adatok nyilvánosságát előírja – osztják a közérdekű adatok sorsát. Az Infotv. 26. § (4) bekezdése ezzel összhangban kifejezetten ki is mondja, hogy a (3) bekezdésben meghatározott szerv vagy személy az ott meghatározott adatok megismerésére irányuló igény teljesítése során az Infotv. 28–31. §-a szerint jár el.
- [23] Ami pedig az adatszolgáltatásra kötelezettek körét illeti, azt egyrészt maga az Infotv. tágitja a közfeladatot ellátó szerveken túla [jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek; Infotv. 26. § (3) bekezdés; az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesítő szervek/személyek, Infotv. 27. § (3a) bekezdés].
- [24] Másrészt az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 5. § (2) bekezdése a közpénzek, az állami vagyon működtetésének átláthatósága érdekében általánosságban terjeszti ki az Infotv. információszabadságra vonatkozó rendelkezéseinek az alkalmazását az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szervekre és személyekre, amikor kimondja, hogy ők az Infotv. szerinti közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősülnek.
- [25] Harmadrészt pedig az Alkotmánybíróság elvi éllel szögezte le, hogy „[a] közérdekű adatokra főszabályként a nyilvánosság-elv vonatkozik. Ennek érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa. Kötelezettek az alapjog céljára figyelemmel általában – és elsődlegesen – az állami vagy helyi önkormányzati feladatot ellátó szervek és személyek. Figyelembe véve azonban azt, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a nyilvánosság előtti elszámolásra a »közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet« köteles, az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítania kell.” {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [35]} Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta: „Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – tehát egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló

- kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [19]}
- [26] Ezt az Alaptörvényből levezethető követelményt az információszabadság törvényi előírásai korábban nem teljesítették, a hiányosságot – amint arra a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat utal (Indokolás [29]) – azonban az Infotv. 2014. március 15-től hatályos 27. § (3)–(3a) bekezdései orvosolták. E szabályok alapján – amelyek tartalmuk szerint megfelelnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 2014. március 14-ig hatályos 81. § (3)–(4) bekezdésének – a közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférést a nem közfeladatot ellátó természetes személyek, jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek is biztosítani kötelesek akkor, ha az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel (lásd: az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 3. §) pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesítenek. A kötelezettség az Infotv. 27. § (3) bekezdésében meghatározott adatok tekintetében áll fenn a 27. § (3a) bekezdése alapján. A magánautonómia korlátozásának a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának biztosítása az indoka.
- [27] Állami támogatásban részesülő vagy más módon az államháztartással – a közpénzek felhasználásával – kapcsolatba kerülő szervezetek (például: cégek, civil szervezetek) esetében a vonatkozó adatok nyilvánosságának a követelménye közvetlenül visszavezethető az Alaptörvény 39. cikk (1) bekezdésének a támogatás felhasználására irányuló tevékenység átláthatóságát előíró szabályára, továbbá a (2) bekezdés első mondatára, amely szerint a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával.
- [28] A természetes személyek esetében ugyanez a következtetés összetettebb mérlegelést igényel: egyrészt ők nem minősülnek az Alaptörvény 39. cikke szerinti „szervezet”-nek, másrészt kizárólag saját személyes céljaikat szolgáló adatkezeléseikre az Infotv. hatálya nem is terjed ki [Infotv. 2. § (6) bekezdés]. Esetükben az Infotv. 27. § (3)–(3a) bekezdései az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésének utolsó mondatával állnak összefüggésben, amely kimondja, hogy a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.
- [29] Összefoglalva: az a jogértelmezés áll az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével és 39. cikk (2) bekezdésével összhangban, amely az adatnyilvánosság biztosítására irányuló alaptörvényi kötelezettség kapcsán figyelembe veszi, hogy az érintett személy vagy szervezet közpénzekkel gazdálkodik-e. Ezért egyrészt a közfeladatot ellátó szervek körét az Infotv. alkalmazásában tágan kell értelmezni, másrészt pedig a közérdekből nyilvános adatok tekintetében a közfeladatot ellátó szervek mellett az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti adatok tekintetében az Infotv. 27. § (3a) bekezdése alapján a nem közfeladatot ellátó szervezetet és személyeket is tájékoztatási kötelezettség terheli.
- [30] Indokolt azonban mindezek mellett a következőkre is felhívni a figyelmet. Mivel az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében elismert alapjog elsődleges célja az állami működés átláthatósága, ezért az adatigénylésnek alapjogi nézőpontból elsődlegesen a közfeladatot ellátó szervek felé kell irányulnia. Az Infotv. 27. § (3a) bekezdésében írt esetben – tehát ha valamely természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít – a közérdekből nyilvános adatoknak jellemzően a jogviszony mindkét alanya a birtokában van. Ezért a pénzügyi vagy üzleti kapcsolat másik alanyának – legyen az személy vagy szervezet – tájékoztatási kötelezettsége ebben az értelemben kiegészítő jellegű, és a közpénzekkel való gazdálkodás transzparenciájának mintegy végső – ugyanakkor az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésével összhangban álló – biztosítéka arra az esetre, ha a közfeladatot ellátó szerv bármely okból nem tud eleget tenni az adatigénylésnek. Ebben az összefüggésben tehát annak a természetes személynek, jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek, aki/amely szerződéses ügyletei révén közpénzt használ fel, vagy állami vagyonnal gazdálkodik, az adatnyilvánosságért viselt felelőssége „mögöttes” felelősséget jelent csupán.
- [31] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az adatkiadási, tájékoztatási kötelezettség alkotmányjogi összefüggéseit tekintette át, és a következőket állapította meg.
- [32] 3.1. Az Infotv. 28. §-a a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok tekintetében egyaránt biztosítja az adatigénylés lehetőségét, a 31. § pedig az adatigény nem teljesítése esetében garantálja a bírósághoz fordulás lehetőségét. Az Infotv. 31. § (3) és (5) bekezdése azonban kifejezetten a „közfeladatot ellátó szervet” említi a per alpereseként. E fogalomhasználatot és a közérdekű adatigénylési per szabályait a jogalkotó nem igazította hozzá a régi Ptk.-ból az Infotv. 27. § (3)–(3a) bekezdésébe átemelt rendelkezésekhez. Következésképpen az Infotv. 27. § (3a) bekezdése szerint tájékoztatásra kötelezett személyekkel és szervezetekkel szemben – ha nem minősülnek közfeladatot ellátó szervnek – az Infotv. 28–31. §-ában foglalt általános rendelkezések alapján közérdekű adatigénylési per megindításának nincs helye. A Infotv. 27. § (3b) bekezdése csak a törvényességi felülvizet

- gyakorló szervhez történő fordulást teszi lehetővé, amely viszont az adatigény teljesítésének elrendelésére nem jogosult [vesd össze például: a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény, 81. § (1) bekezdés]. Sőt: egyes, az adatigény teljesítésére egyébként köteles személyek (például: a természetes személyek) felett nincs is törvényességi felügyeletet gyakorló szerv.
- [33] 3.2. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és az Infotv. vonatkozó egyéb rendelkezései alapján az adatnyilvánosság biztosítása alkotmányosan nem csupán a közfeladatot ellátó szerveket terheli. Az Alaptörvény 39. cikke generális jelleggel írja elő a közpénzekkel való gazdálkodás transzparenciáját. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése pedig garantálja a közérdekű adatok megismerését, és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az információs szabadság mint „alapjog érvényesülése érdekében biztosítani kell a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslati lehetőséget” [2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [30]; 4/2015. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [28]]. Amint arra a NAIH elnöke is rámutatott válaszában, „[r]endszertani értelmezés szerint az információs szabadság, mint alapjog védelméhez egyértelműen hozzátartozik, hogy vélt vagy valós jogsértés esetén a jogosult bírósághoz fordulhat”.
- [34] Az információs szabadság immanens eleme tehát a hatékony bírói jogvédelem biztosítása, amely magában foglalja azt a követelményt, hogy az alapvető jog gyakorlására visszavezethető adatigény megalapozottságáról döntő – lényegében közvetlenül egy alapjog védelmében eljáró – bírói fórum adott esetben az adatigény teljesítését is ki tudja kényszeríteni: kötelező döntésével az adatkezelőt az adat kiadására rá tudja bírni. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével és 39. cikk (2) bekezdésével tehát az a jogi szabályozás áll összhangban, amely garantálja a teljes körű [az Infotv. 27. § (3)–(3a) bekezdése alapján tájékoztatási kötelezettséggel terhelt személyekre és szervezetekre is kiterjedő] és hatékony (az adatkiadásra való kötelezés lehetőségét is tartalmazó) bírói jogvédelmet [vesd össze: 3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [35] Hangsúlyozandó azonban az is, hogy az Alaptörvényből konkrét eljárási rend, annak az egyes részletszabályai nem vezethetők le. Nem kizárt tehát, hogy az adatigénylés és annak nem teljesítése esetében a jogérvényesítés részletszabályai a közfeladatot ellátó szervek és az Infotv. 27. § (3)–(3a) bekezdésével érintett szervezetek/személyek esetében az adatkezelés sajátosságaira tekintettel adott esetben eltérjenek. Emellett – mintegy kiegészítő lehetőségként – pedig a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv eljárásának a kezdeményezésére is lehetőséget biztosíthat a jogalkotó.
- [36] 3.3. Összefoglalásul: a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog védelme – összhangban az Alaptörvény 39. cikkének a közpénzek nyilvánosságára vonatkozó egyértelmű szabályával – megköveteli, hogy az adatigény minden tájékoztatásra kötelezettet illetően bíróság előtti érvényesíthető és kikényszeríthető legyen. Ennek hiányában ugyanis az Alaptörvényből levezethető és az Infotv.-ben szabályozott adatkiadási, tájékoztatási kötelezettség *lex imperfecta*-vá válhat. Ez pedig nem összeegyeztethető az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében elismert alapjoggal és az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésével sem. Megállapítható azonban, hogy a törvényességi felügyeletet gyakorló szervhez fordulásnak az Infotv. 27. § (3b) bekezdésébe foglalt lehetősége – tekintettel arra, hogy a törvényességi felügyelettel érintettek köre nem egyezik meg az Infotv. 27. § (3a) bekezdése szerint adatkiadásra kötelezettek körével, illetve hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban nincs helye az adat kiadására való kötelezésnek – nem tesz eleget ezen követelményeknek. Más jogérvényesítési lehetőség viszont jelenleg nem áll az adatigénylők rendelkezésére.
- [37] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése értelmében ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. Az Abtv. 46. § (2) bekezdés c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos. Az említett szabályozási hiány – az Infotv. 27. § (3a) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség bíróság előtti hatékony érvényesíthetőségének a hiánya a hatályos szabályozásban – a vizsgált esetben az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének és 39. cikk (2) bekezdésének a sérelmét idézi elő. Az alaptörvény-ellenes helyzet megszüntetése érdekében az Alkotmánybíróság a rendelkező rész 1. pontjában foglaltak szerint mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet állapított meg, és felhívta a jogalkotót az Infotv. és az Alaptörvény rendelkezései közötti összhang megteremtésére.
- [38] Az Infotv. 27. § (3b) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt az Alkotmánybíróság elutasította, ugyanis egyrészt a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv eljárása kezdeményezésének a lehetősége önmagában nem tekinthető alapjog-korlátozó előírásnak. Másrészt az Infotv. 28–31. §-ainak megfogalmazásából következően a 27. § (3b) bekezdésének megsemmisítése sem vezetne a közérdekű adatigénylési per előírásainak alkalmazhatóságára. Az alaptörvény-ellenességet nem az Infotv.

27. § (3b) bekezdése, hanem kifejezetten szabályozási hiátus okozza, csak ennek pótlásával tehető a szabályozás alaptörvény-konformmá.

- [39] 4. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [40] Egyetértek a rendelkező részben foglalt döntéssel, ugyanakkor fontosnak tartom az alábbiak kiemelését is.

- [41] 1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az információszabadság a kiemelten védett alapvető jogok körébe tartozik. Ennek oka – amint azt az Alkotmánybíróság még működésének korai időszakában megfogalmazta –, hogy az alanyi jogon biztosított információszabadság azért kiemelkedően jelentős, mert „[a] nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése

a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 192]. Az Alkotmánybíróság ezeket a megállapításokat az Alaptörvény hatálybalépését követően is több határozatában megerősítette [például: 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [31]; 29/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [42]].

- [42] 2. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában már több ügyben felmerült, hogy ki tekinthető az alapvető jog kötelezettjének. Ezzel összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság jellemzően abból indul ki, hogy „[a] közérdekű adatokra főszabályként a nyilvánosság-elv vonatkozik” [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [40]]. A nyilvánosság érvényesüléséhez az szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa.
- [43] A kötelezetti kör meghatározása során ezért mindig az alapjog céljára kell figyelemmel lenni, vagyis arra, hogy biztosítsa az állami működés átláthatóságát, a polgárok által történő ellenőrizhetőségét.
- [44] 3. Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok megismeréséhez való jog kötelezetti oldalán lévő alanyi körrel összefüggésben jellemzően hangsúlyozza, hogy „[a]z információszabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget teremt a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek” [13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [28]]. Ez a kötelezettség ugyanakkor nem csak a közfeladatot ellátó szerveket terheli.
- [45] Az Alkotmánybíróság ugyanis az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése alapján kiemelte azt is, hogy a nyilvánosság előtti elszámolásra a „közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet” köteles, ezért „az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítani kell” [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [40]; 25/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [46] Az Alkotmánybíróság a 6/2016. (III. 11.) AB határozatban rámutatott arra is, hogy „[a] kötelezettség szempontjából csak az számít, hogy az adott szerv közérdekű adatot kezel, s önmagában ennél fogva terheli – a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülése érdekében – az adatigény teljesítésére vonatkozó kötelezettség. Ez az általános érvényű kötelezettség nem korlátozható a címzettek körének szűkítésével, hogy az ne eredményezné egyúttal a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását.” (Indokolás [31])
- [47] A fentiek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvényből – különösen annak 39. cikk (2) bekezdéséből – egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol [3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [19]; 8/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [48] 4. Mindezek alapján úgy gondolom, hogy a jogalkotónak is e szempontok érvényesítésére kell törekednie.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [49] Egyetértek a határozat rendelkező részének 2. pontjával, amely a bírói kezdeményezést elutasítja, de nem értek egyet a rendelkező résznek a hivatalból történő eljárás alapján mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet megállapító 1. pontjával.
- [50] Kétségtelen tény, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése és 39. cikk (2) bekezdése együttes érvényre juttatása felvet olyan kérdéseket az információszabadság tényleges megvalósulása nézőpontjából vizsgálva, amelyekben a jogalkotó további, a már létező tájékoztatási kötelezettség, illetőleg a törvényességi felügyelet intézménye megteremtésén túlmenő közreműködése hasznos, sőt szükséges lehet. Így például indokoltnak tűnhet annak jogi úton való egyértelművé tétele is, hogy csak a közfeladatot ellátó szerveket terheli autonóm módon, azaz

az Alaptörvény 39. cikkéből kiindulva közvetlenül adatkiadási kötelezettség, a magánszemélyekre és közpénzzel jellemzően nem gazdálkodó jogi személyekre kizárólag az adatnyilvánosság biztosítását szolgáló törvényi rendelkezések alapján állhat fenn ilyen kötelezettség. Megállapítható az is, hogy a jogalkotónak lehet feladata az információszabadság érvényesülését érintő egyéb olyan, a gyakorlatot orientáló kérdésben is, mint amilyen az Infotv. 27. § (3b) bekezdése egyértelmű értelmezésének elősegítése. Mindezeknek azonban nem kell, hogy előfeltételük legyen az Alkotmánybíróságnak a törvényhozó hatalom szerepkörébe beavatkozó intervenciója, minthogy e rendelkezés kapcsán az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése sérelme véleményem szerint nem állapítható meg.

- [51] A fentiekre tekintettel az alaptörvény-ellenesség megállapítását megalapozatlannak tartom, a határozat indokolása e tekintetben összességében nem meggyőző. Véleményem szerint ugyanakkor a határozat indokolásának a jogi helyzetre és tényekre vonatkozó egyes megállapításai alkalmasak lehetnek jelezni az Alkotmánybíróság vizsgálata és értékelése alapján azokat az elemeket, amelyek segíthetik az arra hatáskörrel rendelkező jogalkotót az általa a jogalkalmazási gyakorlat egységessége érdekében szükségesnek ítélt intézkedések kiválasztásában és meghozatalában. Egy, csak erre az összegzésre szorítkozó összegzést – szignalizáció formájában – elegendőnek láttam volna a jelen ügyben a bírói kezdeményezés elutasítása mellett, amelyet helyeselek.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

- [52] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [53] A határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt mulasztás megállapítását csak eltérő tartalommal tudtam volna támogatni, az alábbiak okából.
- [54] 1. Nem értek egyet a határozat indokolásában összegzett azon végkövetkeztetéssel, miszerint a Alaptörvényből az következik, hogy az adatigény bíróság általi kikényszeríthetőségének minden tájékoztatásra kötelezettel szemben biztosítottak kell lennie. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének rendelkezéséből ez nem következik, az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből ez csak a közpénzekből gazdálkodó szervezetekre nézve áll.
- [55] 2. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből levezethetően jogalkotó általi mulasztás nézetem szerint csak azokra az esetekre (helyzetekre) vonatkozhatva állapítható meg, ha a közfeladatot ellátó szervtől a közérdekű adat objektíve nem szerezhető be (azaz az adatszolgáltatás a közfeladatot ellátó szerv működési körén kívül eső elháríthatatlan akadályba ütközik), ideértve azt az esetet is, ha az adatnak egyetlen közfeladatot ellátó szerv sem birtokosa.
- [56] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből levezethetően pedig jogalkotó általi mulasztás a közpénzekkel gazdálkodó, közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetek tekintetében áll fenn.
- [57] Ezek azok az esetek ugyanis, melyek az Infotv. 31. § (3) bekezdése rendelkezésére figyelemmel a bírói út igénybevétele nem biztosított, holott azt a két alaptörvényi szabályból és a hatékony védelem bíróság által történő megvalósulásának elvéből a jogalkotónak biztosítania kellett volna.
- [58] 3. Azáltal, hogy a határozat a mulasztást az Infotv. 27. § (3a) bekezdésére utalva állapítja meg, a bírói út érvényesítését olyan szereplőkre (természetes személyekre, szervezeteknek nem minősülő vállalkozókra) és olyan helyzetekre is kiterjeszti, akikre nézve ez az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből nem következne, illetve amely

helyzetekben az adatszolgáltatás bírói úton a közfeladatot ellátó szervtől közvetlenül kikényszeríthető lenne, biztosítva ezzel a közérdekű adatok megismeréséhez való, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében biztosított alapvető jog érvényesülését.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró különvéleménye

- [59] Nem értek egyet a többségi határozat mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet megállapító rendelkezésével.
- [60] A többségi határozat a mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításakor abból indul ki, hogy „az a jogértelmezés áll az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével és 39. cikk (2) bekezdésével összhangban, amely az adatnyilvánosság biztosítására irányuló alaptörvényi kötelezettség kapcsán figyelembe veszi, hogy az érintett személy vagy szervezet közpénzekkel gazdálkodik-e” (Indokolás [29]). Ez a megállapítás nem vitatható, miként az a következtetés sem, miszerint követelmény, hogy „az adatigény minden tájékoztatásra kötelezettet illetően bíróság előtt érvényesíthető és kikényszeríthető legyen” (Indokolás [36]).
- [61] Ez azonban önmagában nem elégséges a mulasztás megalapozásához. Ahhoz arra a megállapításra is szükség volt, hogy a törvény a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatósága érdekében „a közfeladatot ellátó személyek és az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesítő személyek/szervezetek számára is egyaránt kötelezettségeket fogalmaz meg”. Ezt pedig a többségi határozat az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből vezeti le, amely úgy rendelkezik, hogy „[a] közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával”.
- [62] A többségi határozat következtetése tehát azon a vélelmen alapul, hogy a közpénz minőség nemcsak addig áll fenn, amíg azzal a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodik, hanem annak továbbadását követően is, vagyis a közpénz átvevője is közpénzzel gazdálkodik. Csakhogy ez azt jelenti, hogy az első átvevő is közpénzt kezel, így ő is közpénzt ad át a továbbiakban. Vagyis ez a minőség minden további átadás során is fennmarad, a közpénz jelleg végigkíséri az így megszerzett pénz „útját”, a folyamat a logikai indukció triviális alkalmazása szerint soha nem szakad meg. Más szóval: a vélelem azt jelenti, hogy ami egyszer közpénz volt, az mindenkor az is marad, függetlenül attól, hogy hányszor és kinek adják át (a konkrét esetben: a közfeladatot ellátó szervtől átvevő fővállalkozónál, a tőle átvevő alvállalkozónál, a tőlük átvevő kereskedőknél és munkavállalóknál, a tőlük átvevő boltosnál, és így tovább, megállás nélkül).
- [63] Ez az értelmezés olyan nyomonkövetési kötelezettséggel jár – és ennek törvényi szabályozását követeli meg a többségi határozat –, amely egyrészt lehetetlenség, másrészt ellentétes a pénz mint általános egyenérték fogalmával: akire pénzt ruháznak át, tulajdonossá lesz akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos (a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:40. §). Ez a közpénzre is igaz. Akire a közpénzt átruházták, azon tulajdont szerez, nála tehát az már nem közpénz, azzal sajátjaként jogosult rendelkezni. Jogszabály vagy szerződés elszámolási kötelezettséget előírhat számára, de ez sem teszi az átvett pénzt közpénzzé. Az elszámolási kötelezettség ennek megfelelően nem feltétlenül azonos terjedelmű, mint a közfeladatot ellátó szervet terhelő teljes gazdálkodási nyilvánosság.
- [64] A közpénz jelleg megőrzésére vonatkozó vélelemmel akkor sem értettem egyet, amikor az Alkotmánybíróság először használta a 8/2016. (IV. 6.) AB határozatban, mivel ez nem vezethető le az Alaptörvényből. Álláspontom szerint a közpénz minőség csak addig áll fenn, amíg az a közfeladatot ellátó szerv birtokában van, utána elveszíti közpénz jellegét. Ebből következően álláspontom szerint az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése és az Infotv. ennek érvényesülését biztosító egyéb rendelkezései alapján az adatnyilvánosság biztosítása közvetlenül csak a közfeladatot ellátó szerveket terheli, más jogalanyra csak törvény kifejezett rendelkezése esetén hárul ez a kötelezettség. Nincs tehát a jogalkotónak olyan, az Alaptörvényből folyó kötelessége, hogy a meglévő szabályokhoz képest további, az adatnyilvánosságot kiterjesztő jogszabályt alkosson.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

[65] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

[66] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/629/2019.

**Az Alkotmánybíróság 8/2020. (V. 13.) AB határozata
az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 111. § (36) bekezdés „ , , és 95. §-ával megállapított 60/A. §
(1a) bekezdését” szövegrészének visszaható hatállyal történő megsemmisítéséről és bármely bíróság előtt
folyamatban lévő ügyben való alkalmazhatóságának kizárásáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 111. § (36) bekezdésének „ , , és 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését” szövegrésze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközően alaptörvény-ellenes, ezért azt a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal, 2019. július 9-ével megsemmisíti.
Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 111. § (36) bekezdése a megsemmisítést követően a következő szöveggel marad hatályban: „E törvénynek a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 94. §-ával megállapított 54. § (1b) bekezdését a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell.”
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 111. § (36) bekezdésének „ , , és 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését” szövegrésze a Kúria előtt Kfv.IV.35.568/2019. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban, valamint bármely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

3. Az Alkotmánybíróság az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 60/A. § (1a) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására, visszamenőleges hatályú megsemmisítésére, valamint alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Kúria felülvizsgálati tanácsa a Kfv.IV.35.568/2019. számú ügyben – az előtte folyamatban lévő eljárás felfüggesztése mellett – törvényi rendelkezések alkotmányossági felülvizsgálatát kezdeményezte végzésével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 34. § b) pontja alapján.
- [2] A Kúria kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontjában és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva vizsgálja meg az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 60/A. § (1a) bekezdésének alkotmányosságát, állapítsa meg annak alaptörvény-ellenességét és azt kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal semmisítse meg, valamint mondja ki, hogy az nem alkalmazható a Kúria előtt folyamatban lévő alapügyben, továbbá valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben. Indítvány kiegészítésében a Kúria ugyanennek a hatáskörnek a gyakorlását ugyanezen jogkövetkezmények megállapításával kérte az Alkotmánybíróságtól az Áht. 111. § (36) bekezdésével szemben.
- [3] 2. A bírói indítványra okot adó ügy, illetve annak előzménye a Kúria indítványában írtak és az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] 2.1. A Kúria a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatáshoz kapcsolódó állami támogatás visszakövetelése tárgyában a mintaper szabályai szerint (lásd: Kp. 33. §) hozta meg irányadó döntését 2019. január 22-én.
- [5] A mintaperben szereplő ügyek tényállásai szerint a helyi önkormányzatok a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvt.) 57. § (1) bekezdés a) pontja és 60. §-a szerint ellátták az ingyenes falugondnoki szolgáltatást, és ezért a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) alapján igénybe vették a Kvtv. 2. számú melléklete szerinti maximum 2 500 000 Ft/szolgálat költségvetési támogatást. A vonatkozó szabályok szerint a támogatás teljes összege akkor jár, ha a szolgáltatás a tárgyév egészében szerepel a szolgáltatói nyilvántartásban.
- [6] A mintaperben a közös probléma az volt, hogy a helyi önkormányzatok által ellátott falugondnoki szolgáltatási tevékenység a Magyar Államkincstár által vizsgált időszak egészében be volt jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba, azonban a szolgáltatást egy meghatározott időszakban más forgalmi rendszámú gépjárművel látták el, mint amelyet korábban bejelentettek. Ezt a hiányosságot a helyi önkormányzatok később rendre pótolták, az új gépjárművek adatait bejelentették. A gépjárműveket állami pályázati forrásból cserélték le a szolgáltatást nyújtó önkormányzatok, ezért a szóban forgó ügycsoport tömegesen jelentkezett az országban.
- [7] A fenti tényállás alapján a Magyar Államkincstár arra az időszakra, amelyben a nyilvántartásban még nem az új gépjárművek adatai szerepeltek, az Áht. 60/A. § (1) bekezdése, valamint az Áht. végrehajtására kiadott rendeleti szabályokra hivatkozással az állami támogatás egészét visszakövetelte. A mintaperben ez az időszak a 2016. év egésze volt. Megjegyzendő, hogy az érintett önkormányzatok egyebekben a szolgáltatást a vitatott időszakban jogszerűen teljesítették.
- [8] A divergáló gyakorlatot a Kúria a Kfv.IV.35.496/2018/12. számú jogerős ítéletében (a mintaper első ügyében) egységesítette. Határozatában egyebek mellett azt állapította meg, hogy aránytalan az adott időszakra vonatkozó támogatás egészének visszakövetelése pusztán amiatt, hogy a helyi önkormányzatok az új gépjármű adatait késve jelentették be. Utalt arra, hogy a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás általában kis településeket érint, és általában idősek, fogyatékosok részére nyújtott szolgáltatásokat foglal magában. Emellett a támogatás egészének visszafizetése az érintett kistépüléseknek komoly anyagi gondot okoz. A Kúria értelmezésében a megállapított jogszabálysértés súlyával arányban álló kötelezés felel meg az Alaptörvény N) cikkének, 28. cikkének és XXIV. cikk (1) bekezdésének.
- [9] Ezek alapján a Kúria az új eljárásra vonatkozó iránymutatást úgy fogalmazta meg a mintaperben hozott ítéletében, hogy a Kincstár „a tényállás alapján köteles mérlegelni a visszafizetési kötelezettség előírását és amennyiben

úgy dönt, hogy a feltárt jogszabálysértés miatt a felperest visszafizetési kötelezettség terheli, azt arányosan kell meghatározni. Az alperes azonban nem kötelezheti a felperest a 2016. évre irányadó támogatás egészének visszafizetésére. A mérlegelésbe be kell vonni azt is, hogy a támogatás Szocvtv. 60. §-ában foglalt célja megvalósult, a szolgáltató önkormányzat a további szakmai és egyéb feltételeket is megtartotta” (Kúria Kfv.IV.35.496/2018/12. számú ítélet, Indokolás [44]).

- [10] 2.2. Az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő bírói kezdeményezés a mintaper követően érkezett, a mintaperhez hasonló jogkérdést felvető felülvizsgálati kérelmek egyike. A Kúria a többi ügy felfüggesztése mellett fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság előtt lévő ügy tényállása a következő.
- [11] A Magyar Államkincstár a települési önkormányzatot a 2016. évre vonatkozó összes falugondnoki támogatás kamatokkal növelt visszafizetésére kötelezte, mert a nyilvántartásban rögzített gépjármű helyett egy másik, állami pályázati kiírás keretében, állami szerv közreműködésével beszerzett gépjárművet használt a falugondnoki szolgáltatás ellátására és a gépjárműcserét az önkormányzat csak késve jelentette be. Ezáltal megsértette az Áht. 60/A. § (1) bekezdés d) pontját. A 2016. év egészében a korábbi gépjármű adatai szerepeltek a nyilvántartásban, csupán 2017. január 17-én kelt kérelemmel kezdeményezte az önkormányzat az új adatok bejegyzését.
- [12] Az önkormányzat a Magyar Államkincstár határozata ellen keresettel élt. Az ügyben eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) a 13.K.27.394/2019/7. számú, 2019. július 9-én hozott ítéletével – a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás jogcímhez kapcsolódóan – az alperes határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot e körben új eljárás lefolytatására kötelezte. A KMB az új eljárásra vonatkozó iránymutatásában – hivatkozva a Kúria mintaperes gyakorlatára – az arányosítást írta elő a hatóság számára. Lényegében szó szerint megismételte az előző alpont végén idézett kúriai iránymutatás mérlegelést előíró tartalmát. A KMB szerint a jogsértés csekély súlyát támasztja alá az is, hogy egy 2018. január 1-jétől hatályos jogszabály-módosítás következtében már nem kell feltüntetni a gépjármű gyártmányát, típusát és rendszámát a szolgáltatói nyilvántartásban.
- [13] A KMB jogerős ítéletével szemben a Magyar Államkincstár nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a Kúriához, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesi önkormányzat keresetének elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy nem tehet eleget a KMB által előírt mérlegelési kötelezettségnek, mivel az Áht. 111. § (36) bekezdése értelmében az Áht. 60/A. § (1) és (1a) bekezdését a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, tehát azt a Kúria sem hagyhatja figyelmen kívül. Emellett hivatkozott arra is, hogy a Kúria mintaperben kialakított értelmezése ellentétes a Kúria korábbi, a költségvetési források védelmére alapított költségvetési szemléletben elvégzett ellenőrzést és hatósági eljárást jogszerűnek minősítő gyakorlatával.
- [14] Felülvizsgálati kérelmében a Magyar Államkincstár nem vitatta, hogy az Áht. 60/A. § (1) bekezdése szövegezését illetően lehetőséget kínál az arányosításra, az azonban csak időbeli arányosítás lehet. Eszerint a visszafizetési kötelezettség csak azokra a hónapokra terjedhet ki, amelyekben a szolgáltatói nyilvántartás adattartalma megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A felperesi önkormányzat esetében azonban egyetlen ilyen hónap sem volt 2016-ban. Önmagában az a tény, hogy a normatívát az önkormányzat a feladat ellátására fordította, nem teszi jogszerűvé a támogatás felhasználását.
- [15] 3. A Kúria indítványa az Áht. két szabályát támadta.
- [16] 3.1. A bírói kezdeményezés értelmében az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése ellentétes a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 27. b) pontjával.
- [17] A Kúria megítélése szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelménynek „nem tesz eleget az Áht. azon módosítása, amely kategorikusan tiltja a visszafizetési kötelezettséget megállapító határozat meghozatala során a mérlegelési jogkör gyakorlását. A támadott szabály akadályozza azt, hogy a döntések a tényállás teljes körű feltárásán és figyelembe vételén, továbbá a jogszabályok méltányos (igazságos) alkalmazásán alapuljanak, mivel szűkíti a kincstár felülvizsgálati hatáskörét. A modern és ügyfélközpontú közigazgatással épp ellentétes tendenciát testesít meg a megtámadott törvény-kiegészítés, a közigazgatás működését mechanikus jogalkalmazássá degradálva.” (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/3. számú végzés, Indokolás [15])
- [18] A bíróság oldaláról pedig az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, mert „az értékelési tartomány leszűkítésével akadályozza a közigazgatási bíróság előtti hatékony jogvédelem megvalósítását. A tisztességesség követelménye ez esetben felülírja a vizsgálni kért törvénykiegészítést” (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/3. számú végzés, Indokolás [17]).
- [19] A tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye – szól az indítvány –, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa. „[A] közigazgatási döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő

- szempontot vagy mércét kell tartalmaznia, amely alapján a döntés jogszerűségét a bíróság felülvizsgálhatja [...]. Ezt a követelményt az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt is érvényesíti. Legutóbb a 11/2019. (III. 29.) AB határozat meg is erősítette, hozzátéve, hogy a közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése tehát alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára. Alaptörvény-ellenes az a jogszabály, amely kifejezetten kizárja a jogkérdésen túlmenő bírói felülvizsgálatot, vagy annak a közigazgatási mérlegeléssel szemben olyan kevés teret hagy, hogy az ügy megfelelő alkotmányos garanciák közötti érdemi elbírálásáról nem beszélhetünk (Indokolás [12]). Jelen ügyben nem az a probléma, hogy nincsenek meg a mérlegelés szempontjai, hanem épp ellenkezőleg, nincs tere a mérlegelésnek.” (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/3. számú végzés, Indokolás [19])
- [20] A Kúria kitért arra is, hogy az Áht. 60/A. § (1a) pontjának a folyamatban lévő hatósági eljárásban való alkalmazási előírása az Áht. 60/A. § (1a) bekezdéséhez fűzött indokolásból válik egyértelművé, amely szerint a korábbi bírósági ítéletek felülírása céljából megalkotott jogszabályi rendelkezés a bírósági eljárásra is irányadó (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/3. számú végzés, Indokolás [22] és [26]).
- [21] A Kúria álláspontja szerint az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése azért ellentétes az Alaptörvény – az indítvány megfogalmazásakor hatályos – Záró és vegyes rendelkezések 27. b) pontjával is, mivel a támadott norma értelemszerűen szűkíti a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának terjedelmét is. Ha törvény szól arról, hogy az adott ügycsoportban a közigazgatási hatóság döntésének meghozatalakor mérlegelésnek egyáltalán nincs helye, s ha az adott ügycsoportban korábban ezt a mérlegelési kötelezettséget épp a bíróság írta elő a közigazgatási hatóság számára, akkor ez a törvényi rendelkezés nyilvánvaló, hogy a bíróságot is köti. A törvény alá rendelt közigazgatási bíróság joggyakorlat egységesítő döntését a megismételt eljárásokban is felülírja a jogalkotás a közigazgatási határozatok bírói felülvizsgálatát pusztán a formális jogszerűség ellenőrzésére korlátozva. Ez a jogalkotási megoldás sérti az Alaptörvény azon rendelkezését, amely a bíróságok (közigazgatási bíróságok) feladatává teszi a közigazgatási határozatok törvényességéről való döntést (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/3. számú végzés, Indokolás [18]).
- [22] 3.2. Az indítvány kiegészítésében írtak szerint az Áht. 111. § (36) bekezdése az alábbiak miatt sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [23] A Kúria következetes gyakorlatot folytatott a tekintetben, hogy a tanyagondnoki és falugondnoki szolgálat esetén pusztán az új gépjármű késedelmes bejelentése miatt törvénysértő a vonatkozó állami támogatás egészének visszakövetelése. Az Áht. 111. § (36) bekezdése visszamenőleges hatállyal módosítja a jogviszonyt, azaz a folyamatban lévő hatósági ügyekben való alkalmazás elrendelésével a közigazgatási eljárásra visszamenő hatállyal rendeli alkalmazni az Áht. új 60/A. § (1a) bekezdését.
- [24] „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból következik a jogbiztonság, amely számos más követelményt emel az Alaptörvény védelmi szintjére. Ilyen a kötelezettek helyzetét terhesebbé tevő, vagy valamely jogot elvonó, korlátozó, visszamenőleges jogalkotás tilalma. [...] [H]a esetleg kiállná az alkotmányosság próbáját a mérlegelési jogkör gyakorlását kategorikusan tiltó rendelkezés, úgy az csak a törvény hatálybalépését – azaz 2019. július 10-ét – követően indult hatósági eljárásokra legyen alkalmazható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből eredő jogbiztonságból következik a Kúria által eddig egységesített gyakorlat megóvása, valamint a felfüggesztett eljárások e szerint való lezárása.” (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/5. számú végzés, 2. oldal)

II.

- [25] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései az Alaptörvény nyolcadik módosításának (2019. december 12.) hatálybalépését (2019. december 13-át) követően:
- „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- „XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- „XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
- „25. cikk (2) A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.”

[26] 2. Az Áht. kapcsolódó szabályai:

„58. § (1) A helyi önkormányzat az éves költségvetési beszámolójában számol el a számára a költségvetési évben folyósított támogatásokkal.”

„59. § (1) A kincstár a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolója alapján az Ákr. szerinti hatósági ellenőrzés keretében felülvizsgálja a támogatások elszámolását, felhasználását.”

„60. § (1) Ha a kincstár a felülvizsgálat során az éves költségvetési beszámolóban közölt adatokhoz képest eltérést tár fel, hivatalbóli eljárásban megállapítja a helyi önkormányzatot megillető vagy az általa visszafizetendő támogatás összegét.”

„60/A. § (1) Ha a helyi önkormányzat

a) a támogatáshoz valótlán adatot szolgáltatott,

b) az igénybe vett támogatást nem a megjelölt célra használta fel,

c) a jogszabályban meghatározott arányt meghaladó mértékű támogatást vett igénybe, illetve

d) a támogatásra vonatkozó valamely feltételt megszegett

[e Fejezet alkalmazásában az a)–d) pont a továbbiakban együtt: jogosulatlan igénybevétel], a támogatásról vagy annak a jogosulatlan igénybevétellel érintett részéről haladéktalanul köteles lemondani és azt visszafizetni.

(1a) Ha a jogosulatlan igénybevételt a kincstár az 59. § szerinti felülvizsgálati eljárásban állapítja meg, a visszafizetési kötelezettséget megállapító határozat meghozatala során mérlegelési jogkör gyakorlásának helye nincs.”

„111. § (36) E törvénynek a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 94. §-ával megállapított 54. § (1b) bekezdését, és 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell.”

III.

[27] Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés eleget tesz-e az Abtv.-ben írt feltételeknek {lásd például: 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [15]–[24]; 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [13]–[22]; 12/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [19]–[20]; 8/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}.

[28] 1. A bírói kezdeményezés szerint a támadott szabályokat az eljárásban alkalmazni kell. Az Alkotmánybíróság – annak biztosítása érdekében, hogy a bírói kezdeményezés egyedi/konkrét normakontroll jellege megmaradjon – követelményként határozza meg, hogy olyan előírásról legyen szó, amelynek alkalmazásától a bíróság előtt fekvő egyedi ügy eldöntése függ, vagy amely a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásolja {lásd pl. 3016/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [14]; 3049/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [19]}.

[29] A sérelmezett normák megfelelnek ezeknek a feltételeknek. A Kúria indítványát kifejezetten a támadott jogszabályok perbeli alkalmazása indokolta.

[30] 2. A felülvizsgálati eljárás felfüggesztése megtörtént, és az indítvány – egy kivétellel – eleget tesz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének.

[31] Az előbb jelzett részleges kivétel az Áht. 111. § (36) bekezdésének azon szövegrészére vonatkozik, amely úgy szól, hogy „a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 94. §-ával megállapított 54. § (1b) bekezdését [...] a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell”. Míg a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni rendelő szabály alaptörvény-ellenességére nézve a Kúria alkotmányjogilag értékelhető indokolást adott, addig arra, hogy az Áht. 54. § (1b) bekezdésére vonatkozó hasonló szabály miért sértené az Alaptörvényt, nem tért ki. Az indokolás hiánya nem teszi lehetővé az idézett bekezdés egészének vizsgálatát.

[32] 3. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítvány érkezése és elbírálása között hatályba lépett az Alaptörvény nyolcadik módosítása (2019. december 12.), amely 2019. december 13-ával hatályon kívül helyezte az indítványban felhívott alaptörvényi szabályok közül a Záró és egyes rendelkezések 27. b) pontját. Az Alaptörvény nyolcadik módosítása (2019. december 12.) azonban nem szüntette meg azt a rendelkezést, amely szerint a bíróság dönt a közigazgatási határozatok törvényességéről, hanem azt csupán áthelyezte az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésébe. Ezért az Alkotmánybíróság ennek figyelembevételével folytatta le alkotmányossági felülvizsgálatát. A módosításra a Kúria indítványa is utalt.

- [33] 4. A Pénzügyminisztérium jogi és koordinációs ügyekért felelős helyettes államtitkára hivatalból *amicus curiae* véleményt nyújtott be, amelyet az Alkotmánybíróság az V–VI. pontban írtak szerint figyelembe vett.
- [34] 5. Az érdemi vizsgálatnak tehát nem volt akadálya. Az alábbiakban az Alkotmánybíróság először összefoglalta az Alaptörvény indítványban felhívott szabályaira vonatkozó állandó gyakorlatát (IV., Indokolás [35] és köv.). Ezt követően röviden áttekintette a sérelmezett és a hozzájuk szorosan kapcsolódó jogszabályi rendelkezéseket, valamint feltárta a támadott szabályok megalkotásának a célját (V., Indokolás [62] és köv.). Ezek összevetésével határozott az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésével szemben megfogalmazott indítványi elemekről (VI/1–3. pontjai, Indokolás [87]–[104]), amelyek alapvetően az eljárási alapjogok értelmezését tették szükségessé. Végül az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott fordulatáról döntött a testület, amely az előbbiekhöz képest más természetű alkotmányossági kérdést vetett fel: a jogbiztonság tartalmát kellett kibontani a visszaható hatály tilalma körében a konkrét ügy sajátosságaira figyelemmel (VI/4. pont, Indokolás [105] és köv.). A költségvetési gazdálkodás alaptörvényi elveinek kifejtésébe az Alkotmánybíróság nem bocsátkozott az indítványhoz kötött eljárásában [vesd össze: Abtv. 52. § (2) bekezdés]. A Kúria indítványa ugyanis nem állította ezek sérelmét. Ugyanezért a normavilágosság szempontjából sem vizsgálódott az Alkotmánybíróság.

IV.

- [35] Az Alkotmánybíróság gyakorlata az indítványban felhívott alapjogokkal, bírósági feladat- és hatásköri szabállyal és alkotmányos értékkel kapcsolatban a következőképpen idézhető fel.
- [36] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdéséhez fűzött gyakorlatát tekintette át.
- [37] 1.1. A tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] az Alkotmánybíróság már számos ügyben foglalkozott. Egyik legutóbbi határozatában [lásd: 17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [36]–[39]], valamint az abban felhívott és az arra támaszkodó döntésekben az alábbiak szerint összegezte ennek tartalmát.
- [38] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése garantál. „A tisztességes hatósági eljárás követelménye egyetlen hatósági eljárásban sem sérülhet, jóllehet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményrendszer eltérő lehet az egyes szakigazgatási eljárásokban, azok sajátosságaira tekintettel” {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, a továbbiakban: Abh1., Indokolás [34]}.
- [39] Jogállami keretek között a „tisztességes” (fair, méltányos, kiegyensúlyozott) karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is meg kell jelennie a fair eljárás követelményeinek, amely követelményeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig mércéje. Az ezek szerinti jogállami követelményrendszernek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önálló, az ügyintézés alapjogként ismeri el a fair hatósági eljáráshoz való jogot. Az alapjogi jogvédelem kiterjed a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és észszerű határidőn belüli ügyintézésére, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására [XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére [XXIV. cikk (2) bekezdés] {Abh1., Indokolás [28]–[29]; legutóbb megerősítette például: 28/2019. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [74]}.
- [40] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmaként az Alkotmánybíróság számos olyan részjogosítványra mutatott rá gyakorlatában, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. E részjogosítványok a korlátozhatóság szempontjából az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti rezsim alá tartoznak. Ilyennek minősül például a határozat közlése {6/2017. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [37]–[39]} és a közlés módja {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [109], megerősítette: 35/2015. (XII. 16.) AB határozat, Indokolás [27]}; a fegyveregyenlőség az olyan hatósági eljárásokban, amelyek ellenérdekű ügyfelek részvételével zajlanak {10/2017. (V. 5.) AB határozat, Indokolás [61]–[63]}; az iratbetekintéshez való jog (Abh1., Indokolás [36]). Az Alkotmánybíróság azt is megállapította már, hogy „az eljárás megindulásáról való értesítés joga, valamint a bizonyítékok megismerésének joga a nyilatkozattételhez és a védekezéshez való jogon keresztül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog értelmezési tartományához szükségképpen hozzátartozik” {3311/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [41] Az Alkotmánybíróság egyik legutóbbi releváns határozatában {3090/2019. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [30]} azt is kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez hasonlóan a hatósági eljárásnak összességében szemlélve mindvégig tisztességesnek kell lennie. Utóbbi megközelítésben nincs helye a korlátozás igazolásának, mert már magának a fair minőségnek a megállapítása is mérlegelés eredménye.
- [42] 1.2. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése tehát nem az igazságos hatósági eljárásról rendelkezik, hanem az ügyfelek érdekében olyan korlátozhatatlan minőséget jelent, amelyet mindegyik hatóságnak érvényesítenie kell eljárása során. Elemeit tekintve a szükségesség-arányosság tesztje szerint korlátozható részjogosítványokból épül fel, amelyek között az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlata szerint – sem az általános, sem a szakigazgatási eljárásokban – nem szerepel a mérlegelt hatósági döntéshez való ügyféli jog. E jog vitathatatlan részét képezi azonban a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és észszerű határidőn belüli ügyintézése, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolása, valamint a többi részjogosítvány, amire az Alkotmánybíróság eseti döntései utalnak.
- [43] 2. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez fűzött gyakorlatát is áttekintette.
- [44] 2.1. A tisztességes bírósági eljárásról való jog tartalma az alábbiak szerint foglalható össze.
- [45] A testület az Alaptörvény hatálya alatt is megerősített gyakorlata értelmében a tisztességes eljárásról való jog nem egy-egy eljárási szabály megsértésének, hanem a bíróság előtti eljárás egészének értékelését, minőségét jelenti {6/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95, megerősítette: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]}. Egyebekben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert eljárási alapjogot, annak tartalmát és korlátozhatóságát, valamint az abból kibontott részjogosítványok tartalmát és korlátozhatóságát rendszerbe foglalva ismerteti a 3046/2019. (III. 14.) AB határozat (Indokolás [48]–[51]).
- [46] A bírósághoz fordulás joga a tisztességes bírósági eljárásról való jog egyik részjogosítványa. A 17/2015. (VI. 5.) AB határozat szerint „a közigazgatási határozatok törvényességének bírói felülvizsgálata alkotmányosan nem korlátozódhat a jogszerűség pusztán formális szempontok szerinti, az eljárási szabályok betartására korlátozódó vizsgálatára. A közigazgatási ügyben eljáró bíróság nincs kötve a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz, és a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja – sőt, felül kell bírálnia – a közigazgatási szerv mérlegelését is.” (Indokolás [88]).
- [47] A bírósághoz fordulás jogának ugyanakkor sajátos vetülete van a közigazgatási bíráskodás kapcsán. Jelesül az, hogy a vonatkozó eljárási szabályoknak egészében lehetővé kell tennie a közigazgatási szerv jogszerű mérlegelésének bírósági felülbírálatát. E követelmény egyfelől arra vezethető vissza, hogy az alperes joghoz kötött, azaz köteles az anyagi és eljárási jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően eljárni, másfelől a közigazgatási bíróság feladat- és hatáskörébe tartozik az alperesi határozat jogszerűségéről döntenie a kereseti kérelem keretei között. A közigazgatási ügyben ítélező bíró eljárása fogalmilag tehát akkor lehet fair és méltányos, ha nincs kötve az alperes döntéséhez. Ekkor érvényesül valójában a felperest megillető bírósághoz fordulás joga, ezen keresztül valósul meg a közigazgatás működésének jog alá rendelése {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [43]}.
- [48] „[A] jogalkotónak olyan eljárást kell lehetővé tennie, amelyben az irányadó jogszabályi rendelkezések tükrében a bíró határozhat arról, mi jogos és mi nem az. Az érintett alapjog célja tehát az eljárás minőségének a védelme. A bírósághoz fordulás értelmét ugyanis az érdemi bírói döntés meghozatalának a lehetősége adja, amely megméri a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel. A bírósági eljárás során követelmény, hogy a bíróság minden lényeges jogkérdést azonosítson és azokban a jog értelmezése útján döntsön.” {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [47]}
- [49] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt is számos alkalommal rámutatott már arra, hogy „az eljárás tisztessége az eljárás törvényes kereteit, az eljárási jogok érvényesülését biztosítja. Az Alkotmány az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges – és az esetek többségében alkalmas – eljárásra ad jogot, de nem biztosít alanyi jogot az anyagi igazság érvényesülésére.” {Legutóbb lásd: 3074/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [57]}
- [50] 2.2. A fentieket összefoglalva: az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nem a materiális igazsághoz vezető bírósági eljárásról való alapjogot tételezi. Ez az eljárási alapjog sem morális értékítéletet fejez ki. A tisztességes bírósági eljárásról való jog az eljárás egészének a minőségét védi, ami korlátozhatatlan, mert már maga is jogi mérlegelés eredménye. A tartalmát különböző részjogosítványok képezik. Ezek egyike a bírósághoz fordulás joga, amelynek az a rendeltetése közigazgatási ügyekben, hogy a bíróság – erre irányuló megfelelő kérelem esetén – ne csak formálisan, hanem tartalmilag is felülvizsgálhassa a hatósági eljárás és döntés jogszerűségét. A bírósághoz fordulás joga tehát nem a törvényektől oldja el a bíróságot, hanem azt követeli meg, hogy a bíróság megmérhesse a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel, minden lényeges jogkérdést azonosíthasson és azokban a jog értelmezése útján dönthesse.

- [51] 3. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése úgy szól, hogy „[a] bíróság dönt [...] a közigazgatási határozatok törvényességéről”.
- [52] A bírói kezdeményezéssel összefüggésben szükséges rámutatni az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés tartalmára. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése a bírói igazságszolgáltatás hatásköreit rendezi. Arra biztosít döntési kompetenciát, hogy a magyar bíróságok – és ne más hatalmi ágba tartozó szervek vagy külföldi bíróságok – határozzanak többek között a közigazgatási határozatok törvényességéről. Egyúttal a feladatok körét is megállapítja a bíróságok számára, hiszen a döntési hatáskörök típusai a jogállam keretei között monopolizált igazságszolgáltatásra tekintettel egyben feladatellátási kötelezettséget is keletkeztetnek számukra. A feladat- és hatáskörök konkrét kiosztását, továbbá az illetékesség meghatározását törvények végzik el {vesd össze: 3243/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [37]–[40]; 9/2018. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [52]–[53]}.
- [53] 4. „Magyarország független, demokratikus jogállam” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]. A jogállamiság részét képezi a jogbiztonság, amellyel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbi gyakorlatot folytatja.
- [54] 4.1. „Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogbiztonság megköveteli, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek, továbbá a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak [...] 38/2012. AB határozat, Indokolás [84]}. [...] A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Az Alkotmánybíróság szerint valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a hatálybalépés visszamenőlegesen történt, hanem akkor is, ha a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell [...] 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}. Ez utóbbi esetben a szabály a hatályba lépését megelőző eseményhez, tényhez fűz új, a korábban hatályos szabályhoz képest eltérő jogkövetkezményt, aminek következtében felmerülhet a visszaható hatály sérelme. Visszaható hatályról beszélünk továbbá akkor is, ha az új szabály a hatályba lépését megelőzően keletkezett, annak időpontjában fennálló tényállás jogkövetkezményét a régítől eltérően határozza meg.” (10/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [49]–[51], megerősítőleg idézi: 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [49], valamint a 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [39])
- [55] Az Alkotmánybíróság a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával a jelen indítvány szempontjából is releváns megállapításokat tett korábbi döntéseiben. Ezek közül az alábbi háromra szükséges emlékeztetni.
- [56] A testület a 6/2019. (III. 20.) AB határozatban annak a törvényi szabálynak az alkotmányosságát vizsgálta, amely devizaperek esetében „– a már folyamatban lévő perekre is kiterjedően – megszüntette megállapítási kereset indításának a régi Ptk. [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény] és a Ptk. [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény] alapján fennálló lehetőségét (a fogyasztó nem kérheti a szerződés érvénytelenségének a megállapítását az érvénytelenség jogkövetkezményeinek az alkalmazása nélkül), és kizárta az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó kereseti kérelmet. Ezenkívül az érvénytelenségi kereset elbírálásának egy többletfeltétele is van: a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összességében is megjelölt, határozott kérelem előterjesztése. A már benyújtott kereseteket a jogszabály-módosítás miatt módosítani kellett, ellenkező esetben azok érdemi elbírálására nem kerülhetett sor.” {6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [47]}
- [57] Ebben az esetben az elutasítás kettős indokon alapult. Egyrészt sem perindítást akadályozó körülményről, sem pedig jogvesztést eredményező változásról nem volt szó. Másrészt a támadott jogszabály nem fűzött a hatálybalépését megelőző eseményhez, tényhez, tényálláshoz új, a korábban hatályos szabályhoz képest más, addig nem létező, a régítől eltérő jogkövetkezményt {6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [57]–[58]}.
- [58] Egy másik ügyben az Alkotmánybíróság a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 197. § (7) bekezdését vizsgálta. Annak érdekében, hogy megállapítsa, az előbbi bekezdésben rögzített átmeneti rendelkezés egy kizáró ok alkalmazhatósága vonatkozásában a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának megsértésére vezet-e, a következő tesztet alkalmazta: a támadott rendelkezések „a hatályba lépésük előtt létrejött jogviszonyokra vonatkoznak-e, és ezekre nézve kötelezettséget állapítanak-e meg, kötelezettséget terhesebbé tesznek-e, jogot korlátoznak-e vagy vonnak-e el, illetve jogellenessé nyilvánítanak-e valamely magatartást {13/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [56]}” {35/2019. (XII. 31.) AB határozat, Indokolás [27]}.

- [59] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg az előbbi ügyben, hogy a sérelmezett szabály egy 2015 októberében elkövetett és befejezett jogsértés esetében rendeli alkalmazni az új kizáró okot, amely a közbeszerzési jogsértés további szankciójának minősül a jogsértés megállapításán és a bírság kiszabásán kívül, következképpen a megsemmisítésről határozott.
- [60] A 4/2020. (I. 29.) AB határozatban az Alkotmánybíróság elvi éllel megállapította, „hogya a már jogerős bírósági döntéssel lezárt, végrehajtás előtt álló jogviszonyokat újonnan alkotott jogi rendelkezés általában nem érintheti” (Indokolás [40]).
- [61] 4.2. Az Alkotmánybíróság tehát kiterjedt gyakorlatot folytat a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával kapcsolatban abból a szempontból is, hogy ez a tilalom mit jelent a folyamatban lévő eljárásokra nézve. Ennek az is a részét képezi, hogy nem egyeztethető össze a jogállamiság tartalmával egy új szabály oly módon történő hatályba léptetése, hogy az hátrányosan változtatja meg a hatálybalépés időpontjában már fennálló tényállás anyagi jogi jellegű jogkövetkezményét a folyamatban lévő eljárásokban. Azt kell tehát megítélni, hogy a tényállás már létrejött-e az újonnan alkalmazandó szabály hatálybalépése előtt, és ha igen, akkor az utóbb egy új, a régítől eltérő jogkövetkezményt vezet-e be, amely hátrányt, jogvesztést okoz a folyamatban lévő ügyekben.

V.

- [62] Az Alkotmánybíróság áttekintette a releváns jogszabályi környezetet és feltárta azt a normatartalmat, amelyet a vizsgált rendelkezéseknek a Kúria és a Kúria által felülvizsgált döntést hozó hatóság tulajdonított.
- [63] 1. A falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatást a települési önkormányzat saját bevételeiből avagy – ahogy az az esetek többségében történik – költségvetési támogatásból, de a lakosság számára ingyenesen nyújtja. A falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás tehát a helyi közösség tagjai számára ingyenes, szociális jellegű szolgáltatás. Az önkormányzat által igénybe vett támogatást az éves költségvetési törvény irányozza elő a vertikális közpénzügyi egyensúly kialakítása céljából. E támogatásra az a települési önkormányzat jogosult, amely a szolgáltatást jogszabályokban foglalt szakmai szabályoknak megfelelően tartja fenn [lásd: Kvtv. 2. számú melléklet III.3. e) pont]. A szolgáltatás az állam részéről kettős kontroll alatt áll: pénzügyileg ellenőrzött a kincstár által és szakmai kontroll alatt az illetékes kormányhivatal részéről.
- [64] A támogatás igénylése költségvetési támogatási jogviszonyt hoz létre a települési önkormányzat és a támogatás folyósítására, illetve ellenőrzésére feladat- és hatáskörrel rendelkező kincstár között. A támogatási jogviszony igazodik a költségvetés ciklikusságához. Naptári évenként megújul, amennyiben a támogatást újból előírnyozza az adott évi költségvetési törvény és arra ismét igényt formál az önkormányzat. A jogviszony tartalma jogokból és kötelezettségekből épül fel, amelyek az államháztartási jogba sorolandók. Az államháztartási jog a pénzügyi jog részeként a közjogba tartozik, következképpen szabályai kógensek. Ennek a jogterületnek az átfogó kódexe az Áht.
- [65] Az államháztartási jog általános jellemzője, hogy kötött rendet ad a költségvetési előirányzatokkal való gazdálkodáshoz. Az államháztartás alanyainak úgy kell rendelkezniük az előirányzatokról és beszámolniuk azok teljesítéséről, ahogyan azokat az Áht. és más jogszabályok előírják. E tekintetben szabadság – jogszabályi kivételektől eltekintve – az előirányzattal gazdálkodó szervet és az ellenőrző szervet sem illeti meg. Ehhez igazodik a kúriai gyakorlat is (lásd például: Kúria Kfv.IV.35.253/2015/5. számú ítélet 3–4. oldal).
- [66] 2. Az önkormányzat költségvetési támogatás felhasználásával összefüggő elszámolási kötelezettsége és a jogosulatlan támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettsége is az Áht. rendelkezésein alapul.
- [67] Az Áht. 60/A. § (1) bekezdése határozza meg a támogatás jogosulatlan igénybevételének a fogalmát és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezményeket. Ez a szabály 2015. január 1-jétől módosítás nélkül hatályban van. A falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás nyújtására használt gépjármű adatainak késedelmes bejelentése költségvetési oldalról jogosulatlan felhasználásnak minősül még akkor is, ha a támogatás cél szerinti felhasználása megtörtént, azaz a szolgáltatást az arra jogosult igénybe vehette.
- [68] 2.1. A törvényértelmezési kérdés az, hogy a hipotézis megvalósításához mely jogkövetkezmények kapcsolódnak, azaz mi a diszpozíció pontos tartalma.
- [69] Az Alkotmánybíróság ebben a törvényértelmezési kérdésben nem foglalhat állást, mert azt nem vizsgálhatja, hogy „a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]; 3386/2019. (XII. 19.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [70] Az Alkotmánybíróság ezért azt vizsgálta, hogy az eljáró hatóság, illetve bíróságok milyen tartalmat tulajdonítottak a norma diszpozíciójának. Az Áht. szövege szerint a helyi önkormányzat jogosulatlan igénybevétel esetén „a támogatásról vagy annak a jogosulatlan igénybevétellel érintett részéről haladéktalanul köteles lemondani és azt visszafizetni” [Áht. 60/A. § (1) bekezdése]. A kulcskérdés az, hogy az előbb idézett szabály ad-e lehetőséget a mérlegelésre.
- [71] 2.2. A Kúria mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatok jogszerűségének megítélése kapcsán folytatott gyakorlata szerint a hatóság mérlegelési jogkört akkor gyakorolhat, ha a döntés kereteit kijelölő jogszabály alapján hoz közigazgatási határozatot. Emellett mérlegelési lehetősége akkor is fennáll, ha a döntési lehetőségeket meghatározó jogszabályi rendelkezés a döntés meghozatalának feltételeit és szempontjait nem jelöli meg. Nincs mérlegelési lehetősége a hatóságnak akkor, ha arra a jogszabály nem ad lehetőséget [összefoglalóan lásd: 2/2015. (XI. 23.) KMK vélemény].
- [72] A KMB jogerős ítélete és a Kúria mintaperben hozott jogerős ítélete az előbb idézett törvényszöveget úgy értelmezte, hogy az terjed enged a mérlegelésnek, hiszen vagy a támogatás egészét vagy annak egy részét kell visszafizetnie az önkormányzatnak. Erről csak mérlegelve hozható döntés és a közigazgatási bíráskodás hivatása, hogy megadja a mérlegelés fogódzóit, ha azok nem derülnek ki a hatályos jogból. A bíróságok az Áht. 60/A. § (1) bekezdését a jogellenes igénybevétel jogkövetkezményének a keretét kijelölő szabályként értelmezték. Tehát annak ellenére mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatnak minősül az ezen alapuló hatósági döntés, hogy a jogszabályhely nem jelöli meg a döntés meghozatalának feltételeit és szempontjait.
- [73] A KMB jogerős ítéletének és a Kúria mintaperben hozott jogerős ítéletének az indokolása az új eljárásra vonatkozó iránymutatással meghatározta a diszpozíció keretét és megadta a mérlegelés szempontjait. Az ismertetett tényállásban a támogatás teljes összegének visszafizetésére nem kötelezhető az önkormányzat. A mérlegelés szempontja az, hogy az új gépjármű adatainak késedelmes bejelentése ellenére a támogatás célja megvalósult-e, az önkormányzat a további szakmai és egyéb feltételeket megtartotta-e.
- [74] Ezek a döntések tulajdonképpen arról szólnak, hogy a falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatásra felhasznált állami támogatás jogellenes igénybevétele esetén a visszafizetési kötelezettséget arányosítani kell a jogsértés súlyához, következményéhez és egyéb meghatározott jellemzőihez (a továbbiakban együtt: a jogsértés súlyához). A Kúria értelmezésében a szolgáltatáshoz használt – egyebekben állami támogatásból megvásárolt – gépjármű rendszámának késedelmes bejelentése nem olyan súlyú jogsértés, amely az adott perbeli önkormányzat esetében megalapozza a teljes évre kapott támogatás visszafizetését.
- [75] 2.3. A fentiekkel ellentétben a Magyar Államkincstár felülvizsgálati kérelmében azzal érvelt, hogy az Áht. 60/A. § (1) bekezdése nem jogosította fel a hatóságot mérlegelési jogkör gyakorlására. Az eljáró hatóság „külön törvényi felhatalmazás, továbbá az arányosítás alkalmazandó módszertanának jogszabályi meghatározása hiányában önhatalmúlag nem arányosíthatta a jogsértés súlyához mérten a joghátrányt” (Kúria Kfv.IV.35.568/2019/1. számú irat, 15. oldal). Ha a jogellenes igénybevétel az egész évben fennállt, akkor a támogatás teljes összegét vissza kell fizetni. Mindazonáltal az Alkotmánybíróság előtt ismert az a kincstári gyakorlat [lásd például: 3189/2019. (VII. 10.) AB végzés; 3216/2019. (VII. 16.) AB végzés; 3214/2019. (VII. 16.) AB végzés; 3215/2019. (VII. 16.) AB végzés; 3213/2019. (VII. 16.) AB végzés], amelyet a jelen eljárás alapügyének felülvizsgálati kérelme is feltárt. A Magyar Államkincstár akként értelmezi az Áht. 60/A. § (1) bekezdését a Kvtv. 2. melléklet V.5. g) pontjával együtt olvasva, hogy az lehetőséget ad olyan jogkövetkezmény alkalmazására, amely szerint csak azokra a hónapokra jutó támogatást kell visszafizetni, amelyek érintettek a jogellenes igénybevétellel. Következésképpen a kincstári értelmezés szerint az Áht. 60/A. § (1) bekezdésének kógenciája csak a jogsértés súlya szerinti mérlegelést zárja ki, a jogsértés időbeliségének értékelését, mérlegelését azonban nem tiltja.
- [76] 2.4. Összefoglalva: a kincstár értelmezése szerint sem az a diszpozíció jár együtt az Áht. 60/A. § (1) bekezdésében foglalt hipotézis megvalósításával, hogy a falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatásra kapott támogatás egészét vissza kell fizetni már akkor is, ha az önkormányzat hibája miatt a rendszám egy betűje egy napig tévesen szerepel a szolgáltatói adatbázisban, hanem az, hogy a jogosulatlan igénybevétellel érintett hónapokra jutó támogatásrészlet kell visszafizetni. Ehhez képest a KMB és a Kúria jogerős ítéleti jogértelmezése szerint a jogosulatlan igénybevétellel érintett időszakra jutó támogatásnak azt a részét kell visszafizetni, ami arányban áll a jogsértés súlyával.
- [77] Ezt a törvényértelmezési kérdést a Kúria mintaperben hozott jogerős ítélete 2019 januárjában a véglegesség igényével eldöntötte és ezt az értelmezést követte a KMB jogerős ítélete is 2019. július 9-én. A bíróság tehát eleget tett az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében szereplő feladat- és hatásköri felhatalmazásnak: döntött a közigazgatási határozatok törvényességéről azt követően, hogy a jogvédelmet kereső ügyfelek gyakorolták

a bírósághoz fordulás jogát. Az új eljárásra vonatkozó iránymutatást a kincstárnak követnie kell, mert a Kp. 97. § (4) bekezdése, valamint az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerinti hatalommegosztás rendje erre kötelezi.

- [78] 3. A törvényalkotó azonban az Áht.-ba ültette a sérelmezett szabályokat a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.), amit 2019. július 9-én hirdettek ki. Az Alkotmánybíróság előbb az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének a célját tárta fel, majd az Áht. 111. § (36) bekezdésére tért rá.
- [79] 3.1. A Módtv. 95. §-a az Áht. 60/A. §-át az (1a) bekezdéssel, a hatósági mérlegelési jogkört kifejezetten korlátozó rendelkezéssel egészítette ki 2019. július 10-i hatálybalépéssel. Az Alaptörvény 28. cikkének második mondata értelmében „[a] jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumat, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni”. A preambulumban és a törvényjavaslat indokolásában írtak tehát a jogszabályi cél meghatározásának elsődleges, ám nem kizárólagos forrásai. A Módtv. egy „salátatörvény”, amely preambulummal nem rendelkezik. A Módtv. 95. §-ához azonban a következő indokolást fűzte a törvényjavaslatot benyújtó Kormány: „A javaslat a jogtalanul igénybe vett állami támogatások kapcsán hozott kúriai ítéletekre figyelemmel szűkíti a Kincstár felülvizsgálati hatáskörét, és ehhez kapcsolódóan pontosítja a visszafizetési jogkörének kereteit. A Kúria ítéletei szerint a jogtalanul igénybe vett állami támogatás Kincstár általi visszavonása vonatkozásában az arányosítás, mérlegelés irányába mozdítaná el a Kincstár jogkörét.”
- [80] A törvénymódosítás céljának a feltárásához az Alkotmánybíróság figyelembe vette a helyettes államtitkár amicus curiae véleményét is, jóllehet az nem tekinthető elsődleges értelmezési forrásnak az Alaptörvény 28. cikke értelmében. A miniszteri vélemény megerősíti azt, hogy „[a]z Áht. a fenti új rendelkezéssel történő kiegészítésére a Kincstár – jogosulatlanul igénybe vett támogatások kapcsán hozott kúriai ítéletekkel kapcsolatos – javaslata alapján került sor. [...] Amennyiben a mérlegelési jogkör kizárása azt jelentené, hogy a Kincstár határozata alapján az önkormányzat minden esetben a teljes támogatási összeget lenne köteles visszafizetni egy jogsértés esetén, az »üressé«, súlytalanná tenné az Áht. 60/A. § (1) bekezdését. Az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésében foglalt rendelkezés kizárólag az Áht. 60/A. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban értelmezhető és nem fogható fel úgy, hogy ellentétes volna az Áht. 60/A. § (1) bekezdésben foglalt szabállyal. Az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének helyes értelmezése az, hogy a Kincstár a felülvizsgálati eljárás során a jogosulatlan igénybevétel pontos arányát köteles megállapítani, ezen kívül azonban további, a jogsértés súlyára, körülményeire kiterjedő mérlegelési jogköre nincs, a visszafizetési kötelezettség megállapítására vonatkozó hatáskört szankciós jelleggel nem gyakorolhatja. [...] A jogalkotó célja az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének megalkotásakor tehát nem az volt, hogy a Kincstár számára kötelezően előírja azt, hogy a felülvizsgálati eljárás során a támogatás jogosulatlan igénybevétele esetén a támogatás jogosulatlan igénybevétellel érintett részének visszafizetése helyett a támogatás teljes összegének visszafizetéséről hozzon döntést, és e döntés alapján a helyi önkormányzatot a támogatás teljes összegének visszafizetésére kötelezze. Az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének ilyen értelmezése az Áht. 60/A. § (1) bekezdésével ellentétben állna, sértené a helyi önkormányzatokat megillető autonómiát, valamint adott esetben a határozatok bírósági felülvizsgálata során a bíróságok értékelési lehetőségeit is redukálná. Véleményem szerint a Módtv. által megállapított új rendelkezés és az Áht. 60/A. § (1) bekezdésének fentiek szerinti értelmezéséből pusztán az következik, hogy a Kincstárnak a felülvizsgálati eljárásban a jogosulatlanul igénybe vett támogatás mértékének megállapítása vonatkozásában korlátozott a jogköre, és csak addig terjed, hogy megállapítsa annak pontos arányait, és szankciós jellegű hatáskör-gyakorlás ne valósulhasson meg. Ezáltal nem sérül a tisztességes eljáráshoz fűződő jog, és az e körbe tartozó hatékony bírói jogvédelem követelménye, hiszen a Kincstár eljárása, megállapításai az új rendelkezést tekintve is tűrik a bírósági kontrollt.”
- [81] Figyelemmel tehát a Kúria mintaperben adott jogértelmezésére, a Módtv.-hez fűzött miniszteri indokolásra, valamint az amicus curiae-ben foglalt kormányzati álláspontra is, az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy bár az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése nyelvtanilag értelmezve megtiltja a kincstárnak, hogy bármiféle mérlegelést folytasson, a cél szerinti értelmezés ezt a tilalmat relativizálja. A „mérlegelési jogkör gyakorlásának helye nincs” fordulattal az Áht. 59. §-a szerinti felülvizsgálati eljárásokban a törvényalkotó azt kívánta elérni, hogy az Áht. 60/A. § (1) bekezdésének lehetséges jogkövetkezményei között ne szerepeljen az a mérlegelési-arányosítási tartalom, amit a Kúria alakított ki törvényértelmezésével, ugyanakkor helye van az időarányos visszafizetési kötelezettség megállapításának. Ez azonban azt is jelenti, hogy ha a jogellenes igénybevétel – így például az új gépjármű rendszámának be nem jelentése – az egész évben fennállt, a kincstár mérlegelés nélkül köteles a támogatás egészének visszafizetéséről határozni. A mérlegelési jogkör gyakorlása tehát nem kizárt, hanem erősen korlátozott. Ezt támasztja alá az elsődleges és a kiegészítő értelmezési forrás is, valamint ezt erősíti az Alaptörvény 28. cikk harmadik mondata, miszerint „[a]z Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak”.

- [82] Mindebből az következik, hogy az alapügyekben alperesi hatóságként eljár, illetve eljáró Magyar Államkincstár kezdeményezésére a törvényalkotó azt a joghatást szándékozott elérni az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének a megalkotásával, hogy az Áht. 60/A. § (1) bekezdését ne lehessen úgy értelmezni, ahogyan azt a Kúria tette a mintaperben hozott jogerős ítéletében, és ahogyan az a jelen indítvány alapját képező jogerős ítéletben is szerepel. Ezt a változást a Magyar Államkincstár előre láthatta, hiszen kezdeményezésére módosították az Áht.-t.
- [83] 3.2. Az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része úgy rendelkezik, hogy az Áht.-nak „a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény [...] 95. §-ával megállapított 60/A. § (1a) bekezdését a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell”. Ezt a bekezdést a Módtv. 102. § (2) bekezdése iktatta az Áht.-ba 2019. július 10-i hatálybalépéssel. A módosításhoz a Kormány azt az indokolást fűzte, hogy ez „[a]z Áht. átmeneti rendelkezéseként rögzíti, hogy a jogtalanul igénybe vett állami támogatások Kincstár által végzett felülvizsgálati eljárása során az új rendelkezéseket a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell”.
- [84] Ezzel a támadott szabállyal kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdésére. „A jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint b) megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.” Ez tehát az a norma, amelynek alkalmazása folytán a Jat. fő szabálya helyett az eltérő szabályt kell alkalmazni: a folyamatban lévő hatósági eljárásokban se lehet úgy értelmezni az Áht. 60/A. § (1) bekezdését, ahogyan azt a Kúria tette a mintaperben hozott jogerős ítéletében, és ahogyan az a jelen indítvány alapját képező jogerős ítéletben is szerepel. A törvényalkotó célja tehát az volt, hogy ne csak a Módtv. hatálybalépését követően induló eljárásokban szűkítse a levonható jogkövetkezmények körét, hanem azokba is be kívánt avatkozni törvényalkotás útján, amelyek a hatálybalépés pillanatában folyamatban voltak.

VI.

- [85] Az indítvány az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [86] Az Alkotmánybíróság rávetítette a határozat indokolásának IV. fejezetében (Indokolás [35] és köv.) összefoglalt állandó gyakorlatát a határozat indokolásának V. fejezetében (Indokolás [62] és köv.) elemzett szabályokra, és levonta az ezekből adódó következtetéseket.
- [87] 1. Az Alkotmánybíróság először az Áht. 60/A. § (1a) bekezdését vetette össze a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés].
- [88] 1.1. A Kúria indítványa szerint a sérelmezett szabály olyan eljárásokat készít elő, amelyekben a döntések nem a tényállás teljes körű feltárásán és figyelembe vételén, továbbá nem a jogszabályok méltányos (igazságos) alkalmazásán alapulnak és az is alapjogsérelmet okoz, hogy szűkül a kincstár felülvizsgálati hatásköre.
- [89] A határozat indokolásának IV/1.2. alpontjában (Indokolás [42] és köv.) és a határozat indokolásának V/3.1. alpontjában (Indokolás [79] és köv.) írtakból az következik, hogy a mérlegelés korlátozottsága nem oldozza fel a hatóságot az alól, hogy eljárásaiban megfeleljen a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog Alaptörvényben rögzített, Alkotmánybíróság által kibontott tartalmának. Nem a mérlegelés teszi alapjogi értelemben véve „tisztességessé” (méltányossá, kiegyensúlyozottá) a hatósági eljárást. A mérlegelés eredményeképpen hozott hatósági határozatot megelőző eljárás épp úgy lehet tisztességtelen vagy tisztességes, mint a mérlegelést megelőző döntést megelőző eljárás.
- [90] Az államháztartási jog egyik – ám kivételt tűró – jellemzője, hogy kötött szabályokból áll, amelyek mérlegelési mozgásteret csak kevés esetben tartalmaznak. A Magyar Államkincstár a lényegét tekintve éppen abban a kérdésben vitatkozott a Kúria mintaperben kialakított értelmezésével, hogy az Áht. 60/A. § (1) bekezdése mennyiben enged teret a hatósági mérlegelésnek. Ezt a törvényértelmezési kérdést a Kúria döntötte el Alaptörvényben rögzített feladat- és hatáskörét gyakorolva. A törvényalkotó pedig a joggyakorlat további előmozdítása érdekében ültette az Áht.-ba a 60/A. § (1a) bekezdését. Ettől fogva a Magyar Államkincstár nem mérlegelhet eljárásaiban úgy, ahogyan azt a Kúria előírta.
- [91] A mérlegelés korlátozottsága nem tekinthető rendszeridegen megoldásnak az Áht. szabályai között, ahogyan arra már rámutatott az Alkotmánybíróság. Az Áht. 60/A. § (1a) bekezdés sajátossága a kifejezett és kategorikus szóhasználat. Ez önmagában véve nem vezet egyenesen a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelméhez, mert a határozat indokolásának IV/1.2. alpontjában (Indokolás [42] és köv.) összefoglaltak szerint a mérlegelés nem részjogosítványa ennek az alapjognak és a mérlegelés korlátozottsága alapjogi megközelítésben nem teszi az egész hatósági eljárást szükségképpen tisztességtelenné.

- [92] 1.2. Mindazonáltal azt is hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a jogrendszer tartópillérét képező Alaptörvény még akkor sem lehet érzéketlen az anyagi igazságosságra, ha annak feltétlen érvényesülésére jogot nem biztosít. Az Alaptörvényben lefektetett alapelvek, intézmények, jogok és garanciák adják azt az alaphálózatot, amelyre az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges és az esetek többségében arra alkalmas jogrendszer épül. Kifejezetten ilyen az itt elemzett tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], ami a jog szintjén szól a tisztességességről. Bár nem garantálja, de előmozdítja az azon túli (materiális) igazságosságot, méltányosságot, amelynek esetleges sérelme közvetlenül és a jogvédelmet kereső félre szabva válik érzékelhetővé a konkrét eljárásokban.
- [93] A mérlegelés törvényi korlátozottsága nem jelenti az ügycsoportba tartozó hatósági ügyekben sem azt, hogy a hatóság egy olyan visszafizetési kötelezettséget megállapító határozatot hozhat, amelyben a bizonyítékokat nem tárja fel, azokat egyenként és összességükben nem értékeli, a tényállást megalapozatlanul állapítja meg, valamint az alkalmazott jogszabályokat nem az ügy egyedi körülményeinek megfelelően értelmezi és döntését nem indokolja megfelelően. Másként megfogalmazva: az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének az alkalmazására is csak tisztességes hatósági eljárásban kerülhet sor.
- [94] A XXIV. cikk (1) bekezdésében elismert alapjog korlátozása tehát nem volt megállapítható. Alapjog-korlátozási tesztet ezért nem is kellett lefolytatnia az Alkotmánybíróságnak.
- [95] 2. Az Alkotmánybíróság az Áht. 60/A. § (1a) bekezdését a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] is összemérte.
- [96] 2.1. A Kúria indítványa értelmében az alkotmányos aggályok e tekintetben azért merülnek fel, mert a támadott szabály sérti a hatékony jogvédelmet, azaz a bírósághoz fordulás jogát és olyan helyzetet teremt, mintha a mérlegelésnek korlátlan tere lenne. Ez utóbbi ugyanúgy a bírósági felülvizsgálat alaptörvény-ellenes szűkítéséhez vezet, mint amikor nincsenek meg a mérlegelés fogódzói. Végül azért, mert a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni kell ezt a szabályt, amelyet nyilvánvaló, hogy a korábbi bírósági ítéletek felülvizsgálata céljából hoztak.
- [97] Az Alkotmánybíróság kiemeli a határozat indokolásának IV/2.2. alpontjában (Indokolás [50]) összefoglaltakból, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nem a materiális értelemben vett igazságos bírósági eljáráshoz való alapjogot tételezi. Ez az eljárási alapjog sem morális értékítéletet fejez ki és nem az ítélkező bíró személyes igazságérzetéhez igazodik. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az eljárás egészének a minőségét védi, ami korlátozhatatlan, mert már maga is jogi mérlegelés eredménye. A tartalmát különböző részjogosítványok képezik. Ezek egyike a bírósághoz fordulás joga, amelynek az a rendeltetése közigazgatási ügyekben, hogy a bíróság – erre irányuló megfelelő kérelem esetén – ne csak formálisan, hanem tartalmilag is felülvizsgálhassa a hatósági eljárás és döntés jogszerűségét. A bírósághoz fordulás joga tehát nem a törvényektől oldja el a bíróságot, hanem azt követeli meg, hogy a bíróság megmérhesse a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel, továbbá minden lényeges jogkérdést azonosíthasson és azokban a jog értelmezése útján dönthessen.
- [98] Hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a bírósághoz fordulás joga azt azonban nem zárja ki, hogy olyan új szabályokat alkotson a törvényalkotó, amelyek a jövőre nézve arra készítetik a bíróságokat, hogy változtassanak a korábban kialakított gyakorlatukon. A folyamatban lévő ügyekben való alkalmazás nem az Áht. 60/A. § (1a) bekezdéséből, hanem az Áht. 111. § (36) bekezdéséből következik, amit az Alkotmánybíróság a határozat indokolásának VI/4. pontjában (Indokolás [105] és köv.) vizsgált meg. Az Áht. 60/A. § (1a) bekezdés önmagában nem képezi korlátját a bírósághoz fordulás jogának a következők miatt.
- [99] 2.2. Arra kiterjed a bírósághoz fordulás joga, hogy a közigazgatási bíróság a mérlegelési jogkörben vagy éppen anélkül hozott hatósági döntéseket is érdemükben vizsgálja. Erre irányuló kérelem esetén az eljárási törvények keretei között a közigazgatási bíróságnak teljes formai és tartalmi jogszerűségi felülvizsgálat alá kell vetnie mindkét típusú döntést. Az alapjogi értelemben vett cél azonos mindkettő esetében: hatékony jogvédelmet szükséges biztosítani az ügyfelek számára. Utalni kell arra, hogy a Kp. 85. § (5) bekezdése szerint a „mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.”
- [100] Az előbbiektől eltérően azokban az esetekben, amelyekben a kincstár nem gyakorol mérlegelési jogkört, a közigazgatási bíróságnak más szempontok alapján kell őrködni a közigazgatási cselekmények jogszerűsége felett. A bírósághoz fordulás jogának e döntések tekintetében is garanciális funkciója van, ami legalább annyira jelentős szerepet kell hogy kapjon, mint a mérlegelési jogkörben hozott határozatok felülvizsgálata körében. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása körében az eljáró bíró feladat- és hatáskörét nem korlátozza az a szabály, miszerint a jogalkalmazó szervek

a jogkövetkezmények levonása során nem vagy csak korlátozottan rendelkeznek mérlegelési joggal. A bíróság és nem a hatóság az, amelyik megállapítja a bírói döntés tényállását és – ahogyan az ügycsoportban is történt – rávetíti arra a norma szövegét, azaz az egyedi ügyben értelmezi a jogszabályt, majd ezeket indokolt határozatba foglalja. Mindez a konkrét esetben annak a bírósági felülvizsgálatát jelenti, hogy megvalósult-e a jogellenes igénybevétel, és ha igen, mi annak a jogszerű jogkövetkezménye. Előbbi tevékenységre (a jogellenesség megítélésére) a mérlegelési korlát nem vonatkozik. Utóbbi körében (a jogkövetkezmény levonásakor) érvényesül. A peresített kérelmekről – a kereset és az eljárás törvények keretei között – a közigazgatási bíróság határoz. Következésképpen az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése nem korlátozza az ítélező tevékenységet a tényállás megállapítása és az arra vonatkozó jogszabály értelmezése tekintetében. A nem mérlegelési jogkörben hozott kincstári határozat bírósági felülvizsgálatának is meg kell felelnie az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt elvárásoknak és ezeket nem rontja le az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése támadott részének normatartalma, ezért az Alkotmánybíróság az ide kapcsolódó indítványi elemet is elutasította.

- [101] 3. Az Alkotmánybíróság ütköztette az Áht. 60/A. § (1a) bekezdését az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésével.
- [102] A Kúria azért tartotta alaptörvény-sértőnek ezt a szabályt, mert az gátolja a törvény alá rendelt közigazgatási bíróságot az egységesített bírói gyakorlatnak megfelelő döntés meghozatalában. A bírósági felülvizsgálatot a formális jogszerűség ellenőrzésére korlátozza. Nem engedi, hogy a tényállás megállapításának, valamint a bizonyítékok és a méltányossági szempontok mérlegelésének a jogszerűségét felülvizsgálja.
- [103] Az Alkotmánybíróság az előbbieken azt már megállapította, hogy a tisztességes bírói eljáráshoz való jogot nem sérti az Áht. támadott szabálya. Ezzel eloszlatta a Kúria előbb felsorolt aggályait is. Ezeken felül arra szükséges rámutatni, hogy a testület a határozat indokolásának IV/3. pontjában (Indokolás [51] és köv.) rögzítette: az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése feladat- és hatáskör típusokat telepít a magyar bírói igazságszolgáltatásra. Ezek között szerepel az is, hogy dönteni kell a közigazgatási határozatok törvényességéről. Az Áht. sérelmezett rendelkezése az egyik közigazgatási hatóság egyik hatáskörében való döntéshozatalára fogalmaz meg szabályt: korlátozott a mérlegelés. A hatóságra vonatkozó szabály nem kapcsolódik közvetlenül és érdemében a bíróság feladat- és hatásköréhez.
- [104] Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése és az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése között az alkotmányjogi kapcsolódási pontot a bírósághoz fordulás joga jelenti, hiszen a bíróság csak akkor tudja gyakorolni az Alaptörvényben rá ruházott feladat- és hatáskörét a közigazgatási ügyekben, ha ez az alapjog érvényesül. Ez az alapjog azonban nem sérült. Ebben a helyzetben – közvetlen és érdemi kapcsolat hiányában – az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése nem ütközik az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésével. Azok egymás mellett működnek, párhuzamosan érvényesülnek és hatályosulnak.
- [105] 4. Az Alkotmánybíróság utoljára azt vizsgálta, hogy az Áht. 111. § (36) bekezdésének az a része, amely az Áht. 60/A. § (1a) bekezdését a folyamatban lévő hatósági eljárásokban is alkalmazni rendeli, sérti-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [106] 4.1. Ebben a pontban a jelen ügy sajátosságaira figyelemmel azt az alkotmányossági kérdést kellett eldöntenie a testületnek, hogy a hátrányt okozó visszaható hatályú jogalkotás tilalmával milyen viszonyban áll az a hatályba léptető szabály, amely szerint a mérlegelést korlátozó új normát az ügycsoportba tartozó folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, és ez a jogerős bírói, illetve kúriai (mintaperben hozott) ítéleteket felülírva egy másik jogkövetkezmény alkalmazásához vezet. Ennek hatására pedig a közigazgatási bíróságnál jogvédelmet kereső felperesek korábbi pernyertességükkel szemben, teljes mértékben pervesztesekké válnak.
- [107] A kérdés megválaszolásához a határozat indokolásának IV/4.2. alpontjában (Indokolás [61] és köv.) összefoglaltaknak megfelelően az Alkotmánybíróság rávetítette a tényállásra eddigi gyakorlatából levonható következtetéseit. Megállapította, hogy az Áht. sérelmezett rendelkezése akkor aggályos a visszaható hatály tilalma szempontjából, ha az utóbb megalkotott normatív szabályt a már létrejött tényállásra is alkalmazni kell, amely azonban az érintettre nézve sérelmes, új, anyagi jogi tartalmú jogkövetkezményt eredményez.
- [108] 4.2. A bírói indítványban rögzítettek szerint {lásd: a határozat indokolásának I/2.2. alpontja (Indokolás [10] és köv.)} a tényállás – az állami támogatás révén létrejött anyagi jogi jogviszony – 2016-ban megvalósult. A jogosulatlan igénybevétel ebben az évben állt fenn a falugondnoki vagy tanyagondnoki támogatás tekintetében. A hatósági megállapítás más éveket nem is érintett. Az Áht. 111. § (36) bekezdése 2019. július 10-től hatályos. Tehát a tényállás már létrejött és a jogviszony bevezetetté is vált évekkal a sérelmezett szabály hatálybalépése előtt.
- [109] Az Áht. 111. § (36) bekezdése az, amely a fő szabálytól eltéríti az anyagi jogkövetkezmények levonását. A hatálybalépést évekkal megelőző tényállásra is irányadó a mérlegelés korlátozottsága, a sérelmezett szabályt alkalmazni kell a tényállásra.

- [110] A KMB jogerős ítélete és a Kúria mintaperben hozott jogerős ítélete szerint jogellenes azt a jogkövetkezményt kapcsolni a jogosulatlan igénybevételhez, amely szerint az ellenőrzött évre jutó támogatás egészét vissza kell fizetnie az önkormányzatnak. Csak a jogsértés súlyával arányban álló jogkövetkezmény állapítható meg mérlegelés eredményeképpen. A teljes mértékű visszafizetési kötelezettség pedig ehhez képest aránytalan. Hangsúlyozandó, hogy a 2019. július 10-én folyamatban volt ügyekben ez a viszonyítási pont. Ehhez képest kell megállapítani, hogy mi minősül új jogkövetkezménynek, és hogy az hátrányos-e. Az Alkotmánybíróságnak ezt a bírósági törvényértelmezést tiszteletben kell tartania, mert az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt és nem a jogszabályokat értelmezi.
- [111] Az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része és az általa alkalmazni rendelt Áht. 60/A. § (1a) bekezdése kétség kívül nem képezte a részét a 2019. július 10. előtt hatályos jogoknak és az addig folytatott hatósági, illetve bírósági eljárásoknak. Ezeknek a bekezdéseknek a tartalma nem fogható fel úgy, mintha azok mindig is benne lettek volna az Áht.-ban. A jogalkotó által alkotott jogszabályi rendelkezéseknek ugyanis van saját időbeli hatályuk, ellentétben például az alkotmányos követelménnyel, amely ahhoz az alaptörvényi szabályhoz igazodik önálló időbeli hatály nélkül, amelyhez az Alkotmánybíróság fűzi (lásd: 3019/2019. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [19]; 25/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [22]–[25]). Míg az alkotmányos követelmény fogalmilag nem lehet visszaható hatályú, addig a jogszabályi rendelkezésről ez nem állítható.
- [112] Az előzőek tükrében megállapítható, hogy a jogerős döntésekbe foglalt eredeti (avagy „rég”) jogkövetkezményt az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésének alkalmazási hatálya vetette el a hatálybalépésekor folyamatban volt ügyekben. Míg a bírói törvényértelmezés szerint kizárt volt a támogatás teljes összegének a visszafizetése, addig a Módtv. hatályba léptető rendelkezése értelmében ez az egyetlen megállapítható jogkövetkezménnyé vált. Tehát az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része az eredeti jogkövetkezményt előíró, jogerős ítélettel rendelkező ügyekben új, a régítől eltérő jogkövetkezményhez vezet.
- [113] Az Áht. 111. § (36) bekezdése folytán levonható jogkövetkezmény három tekintetben is ad malam partem jellegűnek minősül. Egyrészt külön vizsgálódás nélkül is nyilvánvaló, hogy hátrányosabb a támogatás egészét kamatokkal együtt visszafizetni, mint annak egy kisebb részét vagy semmit sem. Ez még akkor is így van, ha a hátrány teljesen pontosan nem határozható meg forintban. Másrészt absztrakt szinten is jogvesztést jelent a mérlegelés korlátozásán keresztül elveszíteni a jogsértés súlyával arányban álló jogkövetkezmény lehetőségét. Harmadrészt egyértelmű, hogy kedvezőtlen, ha a legalább részlegesen pernyertes felperes teljes mértékben elveszíti a közigazgatási pert. Tehát az Áht. 111. § (36) bekezdése folytán levonható új jogkövetkezmény hátrányos, jogvesztést eredményező változást okozott.
- [114] Ezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része ellentétes a hátrányt okozó visszaható hatály tilalmával. A tényállás már létrejött a sérelmezett szabály hatálybalépése előtt; azt mégis alkalmazni kell rá a folyamatban lévő ügyekben; ez a közigazgatási bíróság jogerős ítéletében foglaltakhoz képest új, a régítől eltérő jogkövetkezményhez vezet az ügycsoportban, ami hátrányt, jogvesztést eredményező változást okoz a közigazgatási bíróságnál jogvédelmet kereső felperes számára.
- [115] A jelen ügy sajátos többletelemekeként utalni kell arra, hogy a sérelmezett jogszabálysabály-módosítás az ítéletek jogerejét lerontotta az ügyfelek hátrányára a folyamatban lévő közigazgatási jogvitákban. Ez abban az értelemben volt így, hogy a támadott szabály alkalmazása által a jogerős közigazgatási bírósági ítéletek rendelkező része és indokolása a közigazgatási hatósági eljárásokban kiüresedett. Megjegyzendő, hogy a sérelmezett szabály a Kp. 97. § (4) bekezdését is erodálta. Megjegyzendő továbbá az is, hogy a közigazgatási bíróság új eljárásra utasító döntésével ellentétben álló megismételt hatósági eljárásban hozott döntés semmis (lásd: az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 123. § (1) bekezdés f) pontja). A bíróság a véglegesség igényével jogerős és mindenkit kötelező döntést hozott arról, hogy a kincstár nem kötelezheti az önkormányzatot a támogatás egészének a visszafizetésére. Az újonnan alkotott jogszabályi rendelkezés mégis arra az eredményre vezet(ne), hogy a kincstár az önkormányzatot a támogatás egészének a visszafizetésére kötelezi.
- [116] Figyelemmel a fentiekre, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiságot, mert az annak részét képező ad malam partem visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik.
- [117] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Áht. 111. § (36) bekezdésének támadott része nem egyeztethető össze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével. Ebben a sajátos ügycsoportban értékelve hátrányt okozó visszamenőleges hatályú jogalkotást valósított meg.
- [118] Az Alkotmánybíróság élt az Abtv. 45. § (4) bekezdésében biztosított lehetőségekkel. Az Áht. 111. § (36) bekezdését a jogbiztonság védelme érdekében a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisítette meg a rendelkező rész

1. pontja szerint, és egyúttal megállapította a rendelkező rész 2. pontjában, hogy azt tilos alkalmazni a Kúria előtt folyamatban lévő alapügyben és bármely bíróság előtt folyamatban lévő ügyben. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a rendelkező rész 3. pontjában elutasította az Áht. 60/A. § (1a) bekezdésével szembeni indítványi elemeket. Ebből az következik, hogy az Áht. 60/A. § (1a) bekezdése továbbra is alkalmazható a hatósági eljárásokban, de csak azokban, amelyek eredetileg 2019. július 9. után indultak.

VII.

[119] A határozatot az Abtv. 44. § (1) bekezdésének első mondata alapján közzé kell tenni a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2020. április 28.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Agnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1679/2019.

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető.